

Grönstrukturprogram för Höörs tätort med Stanstorp och Sätofta

Antaget av kommunfullmäktige
den 28 mars 2007

Foto framsidan: Richard Nilsson (Höörsån, kvarnsten), Katarina Nilsson (barn),
Anna Karin Olsson (gullpudra)

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
VAD ÄR ETT GRÖNSTRUKTURPROGRAM?	5
GRÖNA VÄRDEN	8
EKOLOGISKA VÄRDEN	8
SOCIALA VÄRDEN	9
KULTURELLA VÄRDEN OCH DET BIOLOGISKA KULTURARVET	10
NATUREN KRING HÖÖR - KARAKTÄRSDRAG	10
LANDSKAPSHISTORIA	11
HÖÖRS GRÖNA VÄRDEN	15
NATURVÄRDEN - OMRÅDEN	15
NATURVÄRDEN – KORRIDORER	36
SOCIALA VÄRDEN - OMRÅDEN	38
SOCIALA VÄRDEN - GRÖNA STRÅK	50
FÖRSLAG TILL EN GRÖN STRUKTUR	59
JÄMFÖRELSE MED ANDRA KOMMUNALA DOKUMENT	62
JÄMFÖRELSE MED GÄLLANDE DETALJPLANER	66
JÄMFÖRELSE MED GÄLLANDE ÖVERSIKTSPLAN	62
JÄMFÖRELSE MED GÄLLANDE NATURVÅRDSPLAN	64
LAGSKYDDADE OMRÅDEN SAMT REGIONALA PLANER OCH PROGRAM	66
RIKSINTRESSEOMRÅDEN SAMT OMRÅDESSKYDD ENLIGT MILJÖBALKEN	69
REGIONALA PLANER OCH PROGRAM	70
KÄLLOR	71

Kommunstyrelsen fattade i april 2000 beslut om att upprätta ett grönstrukturprogram för Höörs tätort. En arbetsgrupp tillsattes bestående av kommunekologen, stadsarkitekt Bo Johansson, Bengt Lindvall, från Gatu- och parkförvaltningen och Peter Wollin från kommunledningskansliet. Arbetsgruppen har under arbetets gång utökats med Lars Frostemark, fastighetskontoret och Freddy Friberg, fritids- och kulturchef. Inger Wickström, Ann-Katrin Sandelius och Åsa Nyberg, båda från planenheten, samt Liselotte Ohlsson från fritidskontoret har också deltagit i arbetet. Som projektledare har kommunekologen fungerat (Camilla Jönsson under perioden 2000-2003. Anna Karin Olsson under perioden 2003-2006). Grundinventeringen har utförts av Anna Karin Olsson som också skrivit texter, ritat kartor och bearbetat materialet. Grönstrukturprogrammet antogs av kommunfullmäktige den 28 mars 2007.

Inledning

Den gröna strukturen utgör ett av tre stadsbyggnadselement där de övriga är bebyggelsestruktur och infrastruktur. Tätortens gröna ytor fyller många olika funktioner, där man kan definiera tre huvudsakliga värden: ekologiska, kulturella och sociala värden. Sociala värden inbegriper i sin tur rekreation, möten, lek, vila, eftertanke mm. Ofta sammanfaller flera värden på en och samma plats.

Lagstiftning och nationella mål

Miljöfrågor och gröna frågor har på senare år lyfts fram tydligare, såväl i lagstiftningen som i regeringens skrivelse *En samlad naturvårdspolitik* (2001/02:173). Skrivelsen vilar på de nationella miljö kvalitetsmålen och har under de senaste åren haft stor inverkan på den svenska naturvården. Här slås fast att naturvård är en hörnsten i arbetet med att uppnå en hållbar samhällsutveckling. I skrivelsen framhålls att naturvård inte ska ses som en isolerad företeelse. Man trycker hårt på de sociala och kulturella värdena och menar att beaktande av gröna frågor hänger samman med en god samhällsutveckling och har kopplingar till bland annat turism, regional utveckling och fysisk planering. Skrivelsen utgör också grunden för de senaste årens satsningar på kommunal naturvård och tätortsnära natur.

De femton nationella miljö kvalitetsmålen fastställdes av riksdagen i april 1999. De ska vara vägledande för allt miljöarbete och beaktas i alla verksamheter. Hösten 2005 tillkom ett 16:e miljömål; *Ett rikt växt- och djurliv*, som kompletterar de övriga. Grönstrukturprogrammet har kopplingar till flera av miljömålen, däribland:

- *God bebyggd miljö*
- *Ett rikt odlingslandskap*
- *Levande skogar*
- *Ett rikt växt- och djurliv*

”Varje enskilt exploateringsföretag som tar grönområden i anspråk kan, taget för sig självt, förefalla obetydligt. Sammantaget över en längre period kan dock alla enskilda åtgärder ge negativa konsekvenser.”
(Boverket 1999)

Miljömålet *God bebyggd miljö* innebär att:

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Länsstyrelserna har sedan brutit ner de nationella miljö kvalitetsmålen till regionala mål, där stor vikt läggs vid behovet av planer, program och strategier för hur kulturhistoriska och estetiska värden samt grön- och vattenområden ska tas tillvara i den fysiska planeringen. Ett av åtgärds målen för Skåne är att kommunerna bör ta fram grönstrukturprogram för alla tätorter med fler än 2000 invånare senast år 2006.

Grönstrukturprogrammet har även kopplingar till de nationella folkhälsomålen som bland annat talar om ”ökad fysisk aktivitet” och ”sund miljö”. Att stimulera och underlätta för människor att röra sig i naturen och vistas i parker och grönområden har betydelse för folkhälsan. Forskning har på senare tid dessutom visat att det inte bara är fysisk aktivitet som har betydelse utan att vistelse i park och natur också har stor betydelse för det mentala välbefinnandet.

I lagstiftningen uppmärksammas betydelsen av grönområden i såväl Plan- och bygglagen (PBL) som Miljöbalken (MB):

PBL 2 kap 4§

”Inom områden med sammanhållen bebyggelse skall bebyggelsemiljön utformas med hänsyn till behovet av parker och andra grönområden.”

”Inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse skall det finnas lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse.”

MB 3 kap 6§

”Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.”

Vad är ett grönstrukturprogram?

- Grönstrukturprogrammet ska lyfta fram och tydliggöra den gröna strukturen och de värden som är förknippade med tätortens parker, grönområden och den tätortsnära naturen.
- Grönstrukturprogrammet utgör ett underlag till bland annat översikts- och detaljplaner där avvägningar görs mot andra intressen.
- I de fall grönstrukturprogrammets förslag skiljer sig från beslut om markanvändning som redan tagits i gällande planer, ska grönstrukturprogrammet utnyttjas som ett fakta- och planeringsunderlag som kan ligga till grund för ett förnyat ställningstagande kring markanvändning och eventuell förändring av gällande planer.
- Grönstrukturprogrammet är också ett kunskapsunderlag som bland annat kan användas för att ta fram skötselplaner, planera åtgärder och prioritera säkerställande av gröna områden.

Grönstrukturprogrammet behandlar i huvudsak naturvärden och sociala värden. Kulturvärden beskrivs i viss utsträckning, främst i de fall det rör kulturvärden kopplade till landskap och den historiska markanvändningen.

För att dokumentet inte ska bli alltför stort och svåröverskådligt håller sig grönstrukturprogrammet på en relativt översiktlig nivå. Programmet går inte närmare in på detaljer vad gäller skötsel, åtgärder, utveckling och gestaltning. Någon noggrannare analys av tätortens parker och dess sociala funktioner är heller inte gjord. Programmet behandlar heller inte frågor om kommunal bioteknik, men kan givetvis användas som ett kunskapsunderlag för lokalisering av dagvattendammar och andra åtgärder.

Kopplingar till andra program

Grönstrukturprogrammet har som nämnts kopplingar till översiktplanen i det att grönstrukturprogrammet utgör ett viktigt underlag till kommande översiktsplaner. Programmet bör även användas i arbetet med detaljplaner. I en kommande revidering av naturvårdsplanen bör denna synkroniseras med grönstrukturprogrammet. En koppling

finns också till kommunens fritidspolitiska program som ur folkhälsoperspektiv talar om en satsning på friluftsliv och ökad tillgänglighet till naturen.

Grönstrukturprogrammet hänger också samman med kommunens ”Lokala miljömålsprogram med handlingsplan”, som föreslås fungera som handlingsplan även för grönstrukturprogrammet, se vidare under nästa rubrik.

Ansvar och revidering

Grönstrukturprogrammet är ett långsiktigt dokument. Det täcker ett relativt stort geografiskt område och kan förväntas vara aktuellt under lång tid. Samtidigt tillkommer hela tiden ny kunskap, nya idéer och nya förutsättningar varför grönstrukturprogrammet bör revideras senast om 10 år. För revidering ansvarar kommunstyrelsen.

Prioritering och genomförande av framförallt sådana förslag och åtgärder som ligger utanför kommunens löpande arbete kan ske via kommunens ”Lokala miljömålsprogram med handlingsplan”, som är under framtagande.

En avstämning av i vilken mån kommunen i sin verksamhet tagit hänsyn till de fakta och förslag som presenteras i grönstrukturprogrammet ska ske en gång per mandatperiod och redovisa både positiva och negativa utfall. För avstämning ansvarar kommunekologen.

Vem ska använda programmet?

Grönstrukturprogrammet ska kunna fungera som en gemensam utgångspunkt som underlättar och stimulerar dialog och samarbete mellan de olika avdelningar inom kommunen som på olika sätt arbetar med gröna frågor.

Skötseln av kommunägda grönytor inom detaljplan ligger på tekniska sektorn, medan fastighetskontoret ansvarar för skötsel av kommunal mark utom plan.

Grönstrukturprogrammet kan här, till exempel, utgöra underlag för framtagande av skötselplaner. För planenheten fungerar grönstrukturprogrammet bland annat som underlag i arbetet med översiktsplaner och detaljplaner. Grönstrukturprogrammet bör också utgöra underlag för arbetet i ledningsgruppen för fysisk planering.

Fritidskontoret kan använda programmet i sin planering av åtgärder för rekreation och friluftsliv. För miljö- och byggmyndigheten kan dokumentet vara värdefullt som kunskapsunderlag för beslut om bygglov och annan tillståndsgivning. Kommunekologen kan använda programmet som kunskapsunderlag och vägledning för fortsatt arbete med gröna frågor i vid mening. För skolan kan dokumentet bland annat ge kunskap om tätortsnära natur som kan utnyttjas i undervisningen.

Intrång ska motiveras

I de fall exploatering och planering innebär en negativ påverkan, eller risk för negativ påverkan, på de natur- och närrekreationsområden som pekas ut i grönstrukturprogrammet, ska intrånget motiveras.

Grönstrukturprogrammets syfte

Grönstrukturprogrammet ska

- fungera som underlag i den fysiska planeringen.
- ge handlingsberedskap och underlätta beslut om framtida markanvändning.
- skapa överblick och helhetsbild och förhindra kortsiktig planering och fragmentering.
- fungera som en gemensam utgångspunkt som kan underlätta samarbete mellan de olika avdelningar inom kommunen som på olika sätt arbetar med gröna frågor.

- föreslå en grön struktur – ett mer eller mindre sammanhängande nätverk av gröna områden.
- ge förslag och idéer till utveckling av den gröna strukturen.
- peka ut värdefull grön mark som kan vara lämplig att säkerställa för framtiden.
- peka på behov av förändrad skötsel och åtgärder.
- utgöra underlag för prioritering och planering av skötsel och åtgärder.
- bidra till ökad kunskap om den tätortsnära naturen i Höör.

Gröna värden

De värden som är förknippade med parker och naturområden kan indelas i ekologiska värden, sociala värden och kulturella värden. Till de ekologiska värdena hör inte bara naturvärden utan även olika ekologiska funktioner, som till exempel trädens inverkan på stadens lokalklimat.

Ekologiska värden

Ekologiska funktioner

Träd och buskar dämpar vinden. Trädkronorna ger också skugga och absorberar värme så att temperaturen blir jämnare och behagligare. Vegetationen fungerar också som luftrenare. Trädens lövverk har förmåga att filtrera luften från stoft och gasformiga föreningar. Ytterligare en viktig ekologisk funktion är gröna ytors förmåga att utjämna flödet av regnvatten och på så sätt minska risken för översvämning och belastningen på dagvattenledningar. Gröna ytor kan också fungera som ett filter som renar dagvatten från föroreningar.

Naturvärden

För grönområden i och omkring tätorten gäller samma principer som i landskapet i övrigt. Höga naturvärden är ofta knutna till lång hävdkontinuitet eller lång trädkontinuitet. Lång hävdkontinuitet innebär att marken under lång tid (100-tals, ibland 1000-tals år) utnyttjats som betes- eller slåttermark, vilket skapat livsmiljöer för en lång rad "hagmarksarter". Platser med lång trädkontinuitet, dvs platser som kan antas ha varit mer eller mindre trädklädda under mycket lång tid utan avbrott uppvisar också stor artrikedom. Helst ska det också finnas inslag av äldre träd. Grova lövträd, gärna med håligheter, har mycket höga biologiska värden. Tillgång på död ved är ytterligare en viktig faktor. Lokalklimat och jordmån spelar också in. Vatten i alla dess former är en annan viktig ingrediens i landskapet. Vatten bidrar till variation och utgör livsmiljö för ett stort antal arter.

Fragmentering

Generellt gäller att det är bättre att bevara ett stort sammanhängande område än flera små. Fragmentering av landskap och biotoper är ett stort problem i dagens landskap. Blir biotopöarna alltför små fungerar de inte som livsmiljö för alla de arter som egentligen hör hemma där. Slumpmässiga, lokala utdöenden av arter kan heller inte motverkas med spontan återkolonisation om spridningsavståndet mellan öarna är för stort. Därför är den andra generella regeln att det ska vara så korta avstånd som möjligt mellan grönområden. Många sällsynta arter har svårt att sprida sig, vilket också är en anledning till att de är hotade.

Särskilda naturvärden i tätorten

Trädgårdar behandlas inte vidare i grönstrukturprogrammet, men det innebär inte att de saknar betydelse. Tvärtom utgör trädgårdar och särskilt då äldre, uppvuxna trädgårdar en viktig resurs för tätortens biologiska mångfald och för upplevelsen av närmiljön. I vissa delar av Höörs tätort är det nästan uteslutande villaträdgårdar som bygger upp den gröna strukturen.

Ruderatmarker och andra urbana miljöer

I städer och tätorter finns utöver trädgårdar, anlagda grönytor och rester av mer eller mindre kulturpräglad natur även helt unika miljöer, som nästan bara påträffas i städer. Det tydligaste exemplet är kanske ruderatmarkerna. Ruderatmarker är sådant som ofta betraktas som skräpmark, dvs överblivna ytor med gles vegetation, upplagsplatser,

grusade parkeringsplatser, banvallar och liknande. På sådana ytor är det ofta torrt och varmt. Vegetationen är gles. Ruderatmarker fungerar därför som ersättningsmiljö för arter som egentligen hör hemma i torrängar och andra solstekta, öppna miljöer som idag är en bristvara i landskapet. Här trivs bland annat många ettåriga, konkurrenssvaga växter. Ett exempel är de båda lejongapssläktingarna småsporre och strimsporre, där den sistnämnda i stort sett bara förekommer på och i kring banvallar och järnvägsstationer, så också i Höör. Ytterligare ett exempel på en art som är knuten till urbana miljöer är fågelarten svart rödstjärt. Den häckar nere på kontinenten i karga bergsområden, men på våra breddgrader förekommer den uteslutande i människoskapade miljöer som industriområden, hamnar och bangårdar. Svart rödstjärt finns i Höör och häckar bland annat på Industriområde syd.

Sociala värden

Gröna områden fyller en rad sociala funktioner. Här finns utrymme för motion, fest, avkoppling, lek, möten, vila och upplevelser. Ofta finns flera sociala värden på samma plats.

Folkhälsoaspekter

Möjligheten att vistas i gröna miljöer har betydelse för människans hälsa och välbefinnande och då inte bara som plats för fysisk aktivitet. Under de senaste åren har forskning visat på tydliga samband mellan upplevelser av gröna områden och mentalt välbefinnande. Stressade personer mår bra av att vistas i naturen. Även ångest och depression kan lindras av naturupplevelser. Gröna utemiljöer har också visat sig ha positiv inverkan på barns inlärning och motoriska utveckling.

Kvalitetsaspekter

Grönområden kan vara sinsemellan mycket olika och uppfylla olika behov. Här ingår allt från den välansade parken med klippta gräsmattor till den mer vilda naturen och skogen där man kan röra sig långt och göra egna upptäckter. Forskaren Patrik Grahn har i ett projekt definierat åtta olika parktyper som efterfrågas av människor. Fem av parktyperna omfattar främst anlagda miljöer, som till exempel festparken, prydnadsparken och den rofyllda parken, som ska vara välskött och bullerfri. Två kan sägas gälla mer naturliga grönområden; den vilda karaktären och skogskaraktären. Artrikedom, dvs ett område som ger intryck av att myllra av liv, kan finnas både i den anlagda parken och i naturen. De åtta parkkaraktärerna kan användas för att analysera, planera och utveckla stadens grönytor. I en tätort bör så många som möjligt av de åtta parkkaraktärerna finnas, för att tillgodose alla behov. Flera karaktärer kan rymmas i samma område.

Även i de större naturområden som vidtar i tätortsranden kan skötseln många gånger behöva

anpassas för att de ska fungera som närreklamationsområden. De gröna miljöerna behöver ha en viss kvalitet. Generellt är det dock lättare att förena rationellt skogsbruk med friluftsliv och rekreation än med höga naturvärden.

Människor har visat sig uppskatta skog som

- är omväxlande och variationsrik
- är rik på gamla, vackra träd
- har inslag av luckor och gläntor

Exempel på inslag som uppfattas som negativa är:

- risiga hyggen
- täta ungskogar

Källa: Skogsstyrelsen

Tillgänglighet

För att ett grönområde ska fungera för människor måste det upplevas som tillgängligt. I begreppet tillgänglighet ligger flera faktorer; dels den rent fysiska framkomligheten men också sådant som trygghet, säkerhet och trevnad.

Kraven på trygghet och säkerhet medför olika kvalitetskrav i olika typer av grönområden. I stadens parker kan det till exempel innebära att området känns välskött och att insynen är god. I större naturområden innebär trygghet snarare visshet om att vägen är framkomlig och att man hittar tillbaka. Här är bra och markerade stigsystem av avgörande betydelse för nyttjandegraden. En undersökning utförd i Stockholm visar att 90 procent av besökarna i grönområden bara rör sig längs stigarna. För att ett område ska vara tillgängligt måste människor också känna till att det finns och hur man hittar dit. Skyltning, information, bra kartor och markerade stigar är därför mycket viktiga ingredienser för att människor ska utnyttja närnaturen.

Tillgänglighet handlar också om att göra naturområden tillgängliga för människor med funktionshinder. Sådana satsningar kan dessutom ge bonuseffekter. En slinga som fungerar för rullstolsburna är till exempel också framkomlig med barnvagn.

Avstånd har också betydelse för tillgängligheten. En majoritet av svenskarna har i undersökningar uppgett att man vill ha promenadavstånd till naturen, dvs mindre än en kilometer. För det dagliga nyttjandet av gröna områden gäller ännu kortare avstånd. Till närmaste grönområde, park eller liknande ska det helst inte vara längre än en promenad på 5-8 minuter, vilket motsvarar 300-500 meter.

Kulturella värden och det biologiska kulturarvet

Ofta finns också kulturhistoriska värden i tätortens gröna miljöer. Det kan dels vara kulturhistoriska värden knutna till trädgårdsanläggningar, parker och kyrkogårdar. Men det kan också röra sig om spår av en tidigare markanvändning – den agrara markanvändning som föregick tätortens framväxt.

Stengården och odlingsrösen är vanliga sådana spår. Stengården kan vara från olika epoker. Vanligast är de som härstammar från tiden efter skiftesreformerna i början av 1800-talet. Sådana yngre stengården är oftast spikraka och väl bevarade. En äldre generation stengården härstammar från tiden före 1800-talets skiftesreformer, då byarnas marker var organiserade i inägor och utmark. Rester av sådana hägnader är ofta låga och slingrande och följer topografin. De kan vara många hundra år gamla.

Utöver kulturspår som stengården och husgrunder kan också träden, buskarna och växterna i sig betraktas som kulturhistoria. Ett träd kan vara en rest av en äldre trädgård eller någon annan anläggning från ett tidigt skede av tätortens framväxt. Det kan också vara det enda spåret av den tidigare markanvändningen på platsen; av hagmarker och ängar. De olika växterna och den speciella sammansättningen av arter i en hagmark med lång kontinuitet utgör också i sig ett kulturhistoriskt värde. Utan många hundra år av slätter och betesdrift hade inte de här markerna sett ut som de gör, vilket gör att man kan tala om ett biologiskt kulturarv. De många igenväxande hagmarker som finns kring Höör utgör även de en del av det biologiska kulturarvet.

Naturen kring Höör - karaktärsdrag

Höørs tätort ligger på gränsen mellan slättbygd och skogsbygd, i ett starkt kulturpräglat landskap. Mycket av det som är grönt i och strax utanför tätorten utgör rester av ett äldre kulturlandskap, av hagmarker och ängar. Med en bra skötsel kan många värden bevaras,

men det finns också en stor risk att felaktig eller utebliven skötsel gör att natur-, kultur- och rekreationsvärden går förlorade.

Ek och ädellöv

Ett karaktärsdrag för Höörs tätort med omgivningar är förekomsten av grova ekar och ekhagmarker, såväl hävdade ekhagar som ekhagar i olika igenväxningsstadier, ofta med stort inslag av hassel. I tätortens närhet finns också andra typer av rika ädellövmiljöer, med stort inslag av lind, lönn och avenbok. De här ädellövskogarna är utan undantag gamla slättermarker som lämnats att växa igen, ofta via en mellanliggande, kort epok som betesmarker. Exempel på värdefulla ädellövmiljöer finns på Orupsbergets sydsluttning. Även om de här miljöerna är ett karaktärsdrag för naturen kring tätorten är de ovanliga sett både i skånskt och europeiskt perspektiv. Stora delar av den europeiska utbredningen av ädellövskog och de återstående värdekärnorna finns i södra Sverige. Ädellövskog är därför utpekad som en europeisk naturmiljö för vilken Sverige - och därmed Höör - har ett internationellt ansvar.

Sand och torrängar

Höör ligger i en dalgång med isälvsmaterial, dvs lätta jordar med stort inslag av sand. Det avspeglar sig också i vegetationen och ännu ett särdrag kan sägas vara de fragment av torrängsvegetation som förekommer på flera ställen i tätorten. Största arealerna finns i Veterinärgårdsområdet och intill Jeppavallen.

Alkärr och sumpskogar

Alkärr och sumpskogar är också ett karaktärsdrag för Höör. Det är främst i de norra delarna av kommunen som den kuperade terrängen har ett karaktäristiskt inslag av al- eller al-askskog. Detta drag är så tydligt att det nämns i ett särskilt kapitel i Länsstyrelsens våtmarksinventering från 1993. Klubbaskskog är också utpekad som en skånsk ansvarsbiotop. Exempel på fina alkärr finns precis utanför tätorten, till exempel i området mellan Klevahill och Bokeshall. Värdefull al-askskog finns bland annat i Stanstorp; vid Ringsjöstranden samt i sluttningen ovanför Blommeröd.

Vatten

Ringsjön präglar givetvis Höör och är en stor tillgång. Här finns möjlighet till vid utsikt och att uppleva årstidernas växlingar med allt från bad och fiske till skridskoåkning. Sjön är också fågelrik och vintertid är det inte ovanligt med havsörnar på isen. Höörsån med sina biflöden sätter sin prägel på själva tätorten. Kolljungabäcken och Lerbäcken bildar tillsammans med Höörsån en ådernät av natur som genomkorsar tätorten.

Landskapshistoria

Landskapet har inte alltid sett ut som idag. Snarare har det under de senaste 100-150 åren förändrats mycket kraftigt som en följd av jordbrukets utveckling och framväxten av det moderna skogsbruket. Före skiftesreformerna i mitten av 1800-talet fanns träd främst i ängsmarkerna, som täckte stora arealer kring byarna. Stora delar av utmarkerna norr och nordost om Höör var öppna med utsikt ner över Ringsjön. Dessa drag levde kvar en bit in på 1900-talet, men idag står skogen tät på de gamla utmarkerna kring Höör. Vissa rester av glesa utmarksskogar och öppna fälader finns dock kvar. Det traditionella ängsbruket med slätter på naturliga gräsmarker upphörde i stort sett helt kring förra sekelskiftet, vilket bland annat hängde samman med introduktion av handelsgödsel. Ängsmarkerna plöjdes då upp eller övergick till betesmark, för att senare i många fall överges helt.

Kännedom om tidigare markanvändning och äldre förhållanden är viktiga bakgrundskunskaper i allt arbete med landskap; planering, utbyggnad, skötsel och

åtgärder. Det historiska kartmaterialet kan också hjälpa oss att se strukturer och intressanta kulturhistoriska spår som annars skulle förblivit bortglömda och kanske gått förlorade.

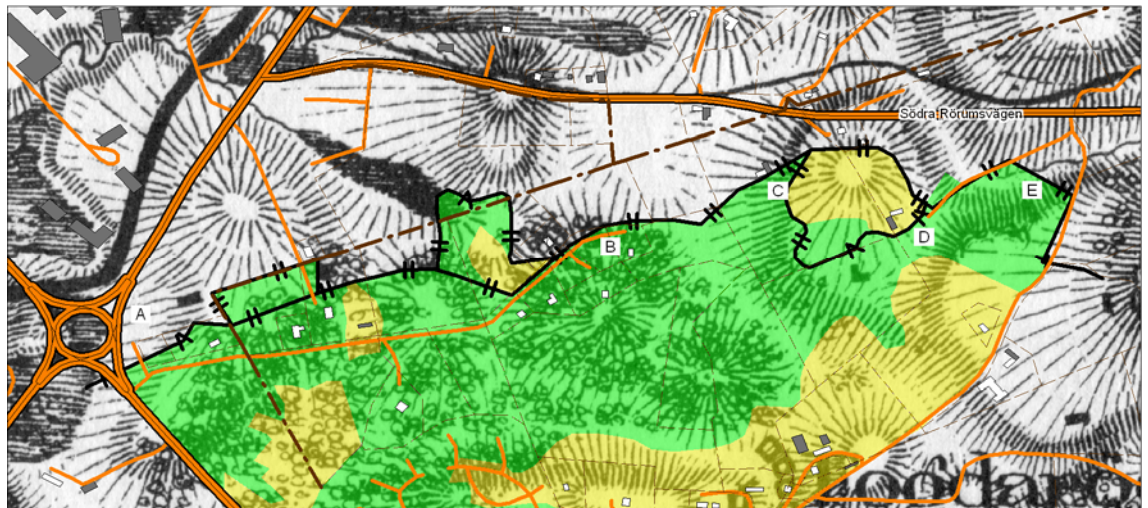
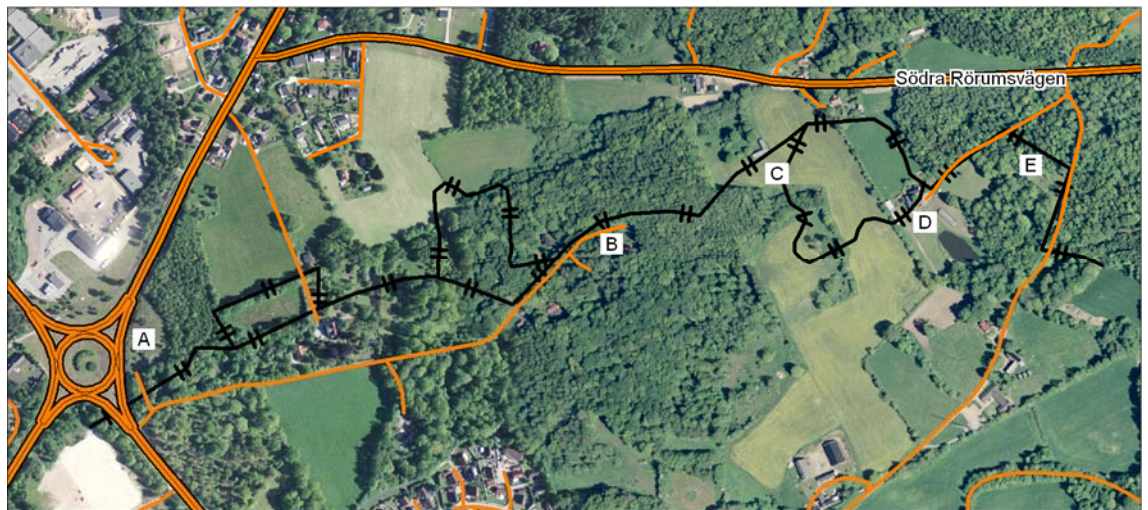
Trädbärande marker

Begreppet skog, med dagens innebörd, är ett modernt påfund. Före skiftesreformerna och födelsen av det industriella skogsbruket var skogen en mångbruksskog. Skogen låg på utmarken. Här gick kreaturen och betade, här släpptes svin på ollonbete. Man tog ved och virke till husbehov. Bokar kunde skördas på ved genom att kronan höggs ned med några års mellanrum, s k topphuggning. Den här skogen hade en helt annan struktur än dagens produktionsskog, den var luckig och olikåldrig med stort inslag av riktigt gamla träd.

Under 1800-talet var Skåne så tätbefolkat och hårt utnyttjat att stora delar av utmarkerna var helt avskogade. Ljunghedar och andra typer av öppna betesmarker bredde ut sig över det skånska landskapet. Träden stod nu främst kvar på inägomarken, i ängar, hagar och åkerkanter.

Områden som varit trädbevuxna i ”alla tider” kan i Höör därför tänkas finnas i ek- och ädellövmiljöer med tidigare historia som ängsmarker. Även delar av utmarkerna kring Höör kan ha lång trädkontinuitet, även om stora delar, enligt skånska rekognosceringskartan (1812-1820) var helt öppna under 1800-talet. Skoglig kontinuitet eller trädkontinuitet är av stor betydelse för många organismer. Områden med sådan kontinuitet i trädsiktet innehåller ofta en rad ovanliga och trängda arter.

Historiska kartor – exempel från området kring Fogdaröd

Överst. På en modern flygbild har den hägnad (svart) som före skiftet skilde inägor från utmark lagts in. Hägnadens sträckning är hämtad från Laga skifteskartan för Höors by (1830). Delar av hägnaden finns fortfarande kvar (stengärde) och utgör ett värdefull kulturhistoriskt spår med månghundraåriga anor. Vid C ligger en liten gård på gränsen mellan inäga och utmark. I skifteshandlingarna anges namnet "Västra Sillarehus". Gården finns kvar men är idag förfallen. Gården vid D, "Sillarehus", finns kvar och är bebodd. Vägen vid B visar sig följa den gamla hägnaden.

Nederst. I botten ligger skånska rekognosceringskartan (1812-1820). Den ger bland annat värdefull kunskap om hur öppet landskapet var vid den tiden. Norr om hägnaden, på utmarken, är landskapet öppet. I inägorna söder om hägnaden finns däremot gott om träd-tecken (ringar). Inägomarken består av ängsmark (=slättermark; grönt) och åkermark (gult). Uppgifterna om markanvändning, liksom hägnadens sträckning, är hämtade från Laga skiftes-kartan (1830). Det moderna vägnätet, fastighetsgränser och byggnader har lagts in för orienteringens skull. (Kartan är inte helt vinkelriktig.)

Marken vid järnåldersgravarna vid stora rondellen i Höör (A) visar sig vara rester av de öppna utmarkerna. Här finns än idag fragment av ljunghed. "Skogen" norr om Fogdaröds villaområde är före detta ängsmarker där trädskiktet tätat sedan slåttern upphörde. Här finns skäl att anta lång kontinuitet av träd. Vid E ligger en nutida beteshage. Hägnaden finns kvar i form av ett lågt stengärde tvärs genom hagen. På plats kan man se att markvegetationen norr om stengärdet (fd utmark) fortfarande skiljer sig tydligt från vegetationen söder om hägnaden (fd slättermark), trots att slåttern upphörde för minst hundra år sedan.

Metoder

Grundinventering

Som grund för grönstrukturprogrammet har en fältinventering genomförts, vilken i fortsättningen kommer att kallas grundinventeringen. Inventeringen omfattar Höörs tätort med omgivning samt Sätofta och Stanstorp med mellanliggande marker. Yttergränsen för det inventerade området framgår av kartorna.

Avgränsningen av inventeringsområdet har främst styrts av var och hur tätorten kan förväntas växa framöver. Av den anledningen är såväl Sätofta som Stanstorp med, liksom alla de områden som tagits upp som utbyggnadsområden i gällande översiktsplan. Särskilt viktigt att få med är den natur som ligger i och strax utanför tätortsranden, eftersom det är här man kan förvänta sig de största förändringarna. Det är här det gäller att ha goda kunskaper om bland annat gröna värden så att ny bebyggelse och nya verksamhetsområden kan planeras på ett bra sätt.

I stort sett all allmänt tillgänglig mark ingår i inventeringen, oavsett markägarförhållanden. Vissa mindre grönytor och obebyggda tomter kan ha förbisetts. Totalt utgör inventeringsområdet 2400 ha varav ca 1500 hektar ingår i inventeringen. Privat mark, trädgårdar och andra platser dit allmänheten inte har tillträde har med något undantag lämnats utanför. Vissa mindre restytor, gräsmattor mm har också lämnats därhän. Bakgrundsinformation har hämtats från bland annat Ängs- och hagmarksinventeringen, Nyckelbiotopsinventeringen, fornlämningsregistret samt Artdatabankens databas över fynd av rödlistade arter.

De inventerade delarna har delats upp i över 600 delområden. Avgränsningarna har i huvudsak gjorts i fält och följer gränser mellan olika naturtyper och bestånd. För varje delområde har ett fältprotokoll fyllts i. Här har bland annat information om biotop noterats liksom arter i träd-, busk- och fältskikt. Signalarter och eventuella rödlistade arter har noterats särskilt. Förekomst av vatten, liksom grova träd, hålträd och död ved har också registrerats. Delområdena beskrivs även i fritext. Delområdena har sedan getts ett sammanvägt naturvärde i en skala från 1-4:

- klass 1 - mycket höga naturvärden
- klass 2 - höga naturvärden
- klass 3 - relativt höga till måttliga naturvärden
- klass 4 - låga naturvärden

Såväl klass 1 som klass 2-områden har så höga värden att samtliga bör bevaras och skötas på ett lämpligt sätt. Funktionellt finns därför ingen större skillnad mellan de båda högsta klasserna.

I klass 3 finns en stor spännvidd, från områden med relativt höga naturvärden till tämligen trivial natur. Områdena måste därför bedömas från fall till fall. Skyddsvärdet i ett klass 3-område beror också av kvaliteten på omgivande marker.

Klass 4 omfattar områden med begränsade naturvärden, hit hör granplanteringar, betesvallar, åkermark mm. Även sådana områden kan dock ha betydelse, bland annat för variationen inom ett större område.

Sociala värden och kulturvärden har noterats och beskrivits men inte poängsatts då sådana värden är väldigt svåra att gradera. Spontana stigar har i möjligaste mån ritats in på fältkarta. Alla delområden med tillhörande information har sedan datalagts i geografiskt sökbar form (GIS/MapInfo).

Hörs gröna värden

Naturvärden - områden

Värdefulla naturområden presenteras här dels som resultat av grundinventeringen (karta 1), dels i form av en indelning i större, sammanhängande områden med naturvärden (karta 2). Syftet med att identifiera och lyfta fram dessa större områden är att sätta fokus på vikten av att bevara stora, sammanhängande områden av liknande naturtyper och därmed motverka fragmentering.

Grundinventering (karta 1)

I grundinventeringen har samtliga besökta områden bedömts utifrån sina naturvärden i en skala från 1 till 4:

klass 1 = mycket höga naturvärden

klass 2 = höga naturvärden

klass 3 = relativt höga - måttliga naturvärden

klass 4 = låga/triviala naturvärden

Både klass 1 och 2 har så höga naturvärden att samtliga områden bör bevaras. I klass 3 finns stor spännvidd. Värdet av det enskilda objektet måste bedömas i varje enskilt fall och beror också av omgivande marker. I klass 4 ingår granplanteringar, gräsytor och andra områden med begränsade värden. Även sådana områden kan dock ha betydelse för landskapsbild och variation.

Större, värdefulla naturområden (karta 2)

Fragmentering, dvs att värdefulla naturmiljöer splittras upp, är ett av de stora hoten mot biologisk mångfald och artrikedom. Det gör att många områden av i och för sig värdefull natur blir för små för att långsiktigt kunna utgöra livsmiljö för arter som egentligen hör hemma där. Det försvårar också spridning och genutbyte mellan områden.

För att lyfta fram vikten av att bevara större, sammanhängande områden med liknande naturtyper har 29 så kallade ”större, värdefulla naturområden” identifierats.

I flera av de större, värdefulla områdena ingår delområden med förhållandevis låg klass. De

kan utgöra värdefulla bryggor mellan kärnområden med mycket höga värden. De kan också i sig ha relativt höga naturvärden som förstärks av omgivningens kvaliteter. De kan ha potential att utvecklas till värdefulla områden, eller de kan ha tagits med för att de bidrar till variation och helhet i ett landskap.

Flera av områdena ligger i, eller mycket nära tätorten. Andra mer perifera områden är viktiga att lyfta fram så att värdena kan beaktas vid planering och framtida utbyggnad. Redan idag behövs en anpassad skötsel i flera av de utpekade områdena. I många fall är det frågan om att skogsbruket behöver modifieras eller avstås för att värdena ska bestå.

De större, värdefulla områdena beskrivs närmare på följande sidor. Många av de utpekade områdena sammanfaller med värdefulla närreklamationsområden, se förslagskartan.

Karta 2 redovisar även delområden med hög klass (klass 1-2) som ligger utanför de 29 ”större, värdefulla naturområdena”.

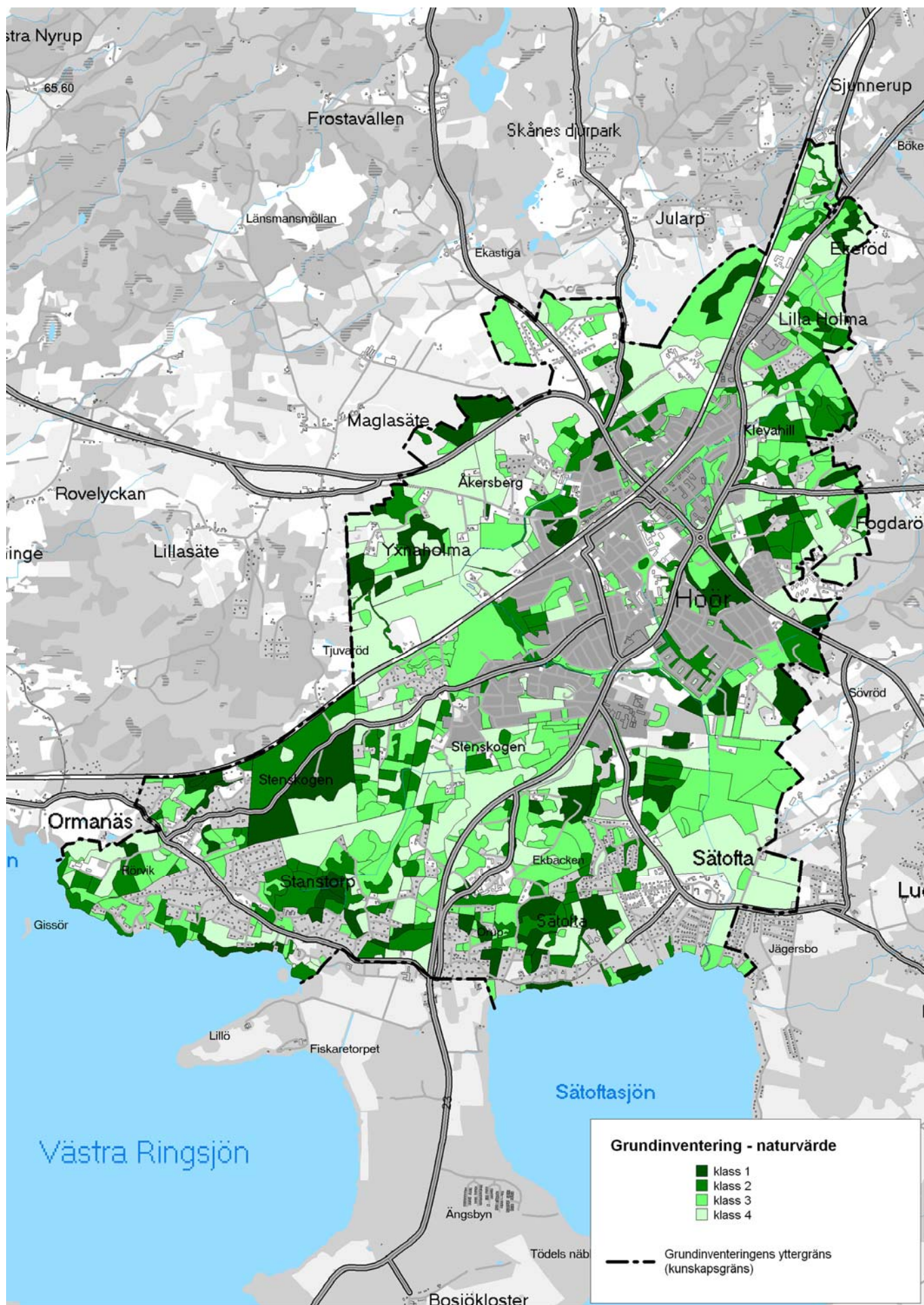
Bevarande av värdefulla miljöer

Samtliga delområden i naturvärdesklass 1 och 2 bör skyddas från exploatering eller andra åtgärder som innebär eller kan innebära att områdenas naturvärden påverkas negativt. Kommunen bör också verka för att dessa områden får en skötsel som gör att naturvärdena kan bibehållas eller öka.

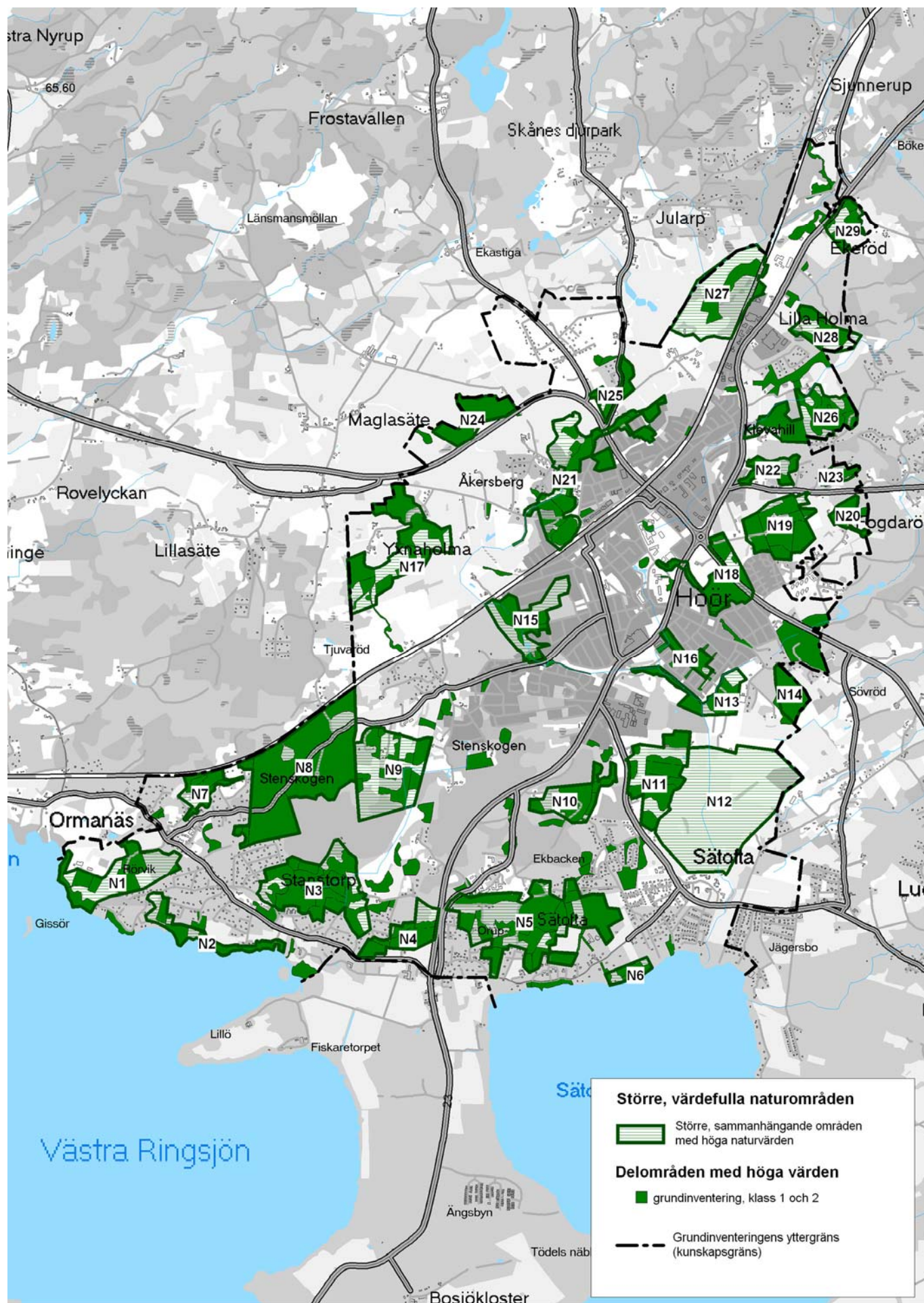
De områden som utpekats som ”större, värdefulla naturområden” bör så långt möjligt bibehållas i sin helhet. Kommunen bör även här verka för en skötsel som leder till att naturvärdena kan bevaras och förstärkas.

Alla vattenmiljöer; dammar, kärr, vattendrag osv, är också av stort värde och bör bevaras. Även återskapande och restaurering av vattenmiljöer kan vara aktuellt.

Karta 1. Grundinventering, naturvärden

Karta 2. Större, värdefulla naturområden

Större, värdefulla naturområden

I beskrivningen av de större, värdefulla områdena anges bland annat eventuell förekomst av rödlistade arter och indikatorarter. Objektsbeskrivningarna anger också gällande restriktioner samt förslag till framtida skyddsformer. Nedan följer en kort genomgång av begreppen rödlistad art, indikatorart, olika skyddsformer mm

Rödlistade arter

Den nationella rödlistan över hotade arter upprättas av ArtDatabanken och revideras regelbundet. Den senaste är från 2005. Rödlistningen sker med utgångspunkt i internationella kriterier där man bedömer utdöenderisken utifrån utbredning, populationsstorlek och populationstrender.

De olika kategorierna är:

RE – Försvunnen (Regionally Extinct)

CR - Akut hotad (Critically Endangered). Extremt stor risk att dö ut inom en mycket nära framtid.

EN - Starkt hotad (Endangered). Mycket stor risk att dö ut inom en nära framtid.

VU – Sårbar (Vulnerable). Stor risk att dö ut i ett medellångt tidsperspektiv.

NT – Missgynnad (Near Threatened). Risk för utdöende om trenden fortsätter.

DD – Kunskapsbrist (Data Deficient). Misstanke om att arten är hotad men kunskapen är otillräcklig för en bedömning

Arter i kategorierna CR, EN och VU, dvs akut hotad, starkt hotad och sårbar, benämns ”hotade”.

Indikatorarter

De indikatorarter som tagits upp här är arter som utöver de rödlistade arterna indikerar att ett naturområde är värdefullt. En indikatorart kan till exempel indikera högt pH i marken, vilket i sig är en faktor som gynnar många ovanliga arter.

Indikatorarterna säger något om den naturtyp som finns i området. Förekomst av till exempel ormbär, hässleklocka och ramslök berättar om en näringsrik och ”ostörd” (med avseende på främst skogsbruk) lövskogsmiljö som i sig är bevaransvärd men där det också finns skäl att misstänka att till exempel svampfloran kan innehålla ovanliga arter.

Indikatorarterna har ofta rödlistade arter som följeslagare, men indikatorarterna kan vara lättare hitta och känna igen. Ett bra exempel på en sådan indikatorart är blanksvart trämyra som är knuten till murkna och ihåliga lövträd. Myran är i sig inte så väldigt ovanlig, men undersöker man trädet noggrannare finner man påfallande ofta betydligt

ovanligare insektsarter i dess sällskap. Förekomst av blanksvart trämyra indikerar därför sannolik förekomst av rödlistade insekter.

Skyddsformer

Av de olika möjliga skyddsformer som finns är det naturreservat, kulturresevat, naturminne, naturvårdsavtal samt skydd via detaljplan som kan användas aktivt av kommunerna.

Naturreservat – kan bildas av staten eller en kommun. Syftet ska vara att skydda naturvärden eller värden för friluftslivet. Vad som är tillåtet inom området styrs av föreskrifterna i beslutet om reservat. Till naturreservatet ska också finnas en skötselplan. Lagrum: Miljöbalken, kap 7.

Kulturresevat – följer samma regelverk som naturreservat men syftet ska vara att bevara kulturmiljöintressen. Lagrum: Miljöbalken, kap 7.

Biotopskydd – kan inrättas för mindre områden, ”som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda”. I skogsmark är det Skogstyrelsens som fattar beslut. I odlingslandskapet är det Länsstyrelsen. Vissa miljöer, till exempel stengården i odlingslandskapet, omfattas av generellt biotopskydd. Det innebär att alla stengården i odlingslandskapet är skyddade med automatik, utan att vart och ett av dem pekats ut. Lagrum: Miljöbalken, kap 7.

Naturminne – kan användas för att skydda ett ”särpräglat naturföremål”. Såväl länsstyrelsen som kommunen kan förklara ett objekt som naturminne. Skyddsformen kan sägas vara något ålderdomlig i sin syn på naturen, men lämpar sig bra för skydd av enskilda, grova ekar. Lagrum: Miljöbalken, kap 7.

Strandskydd – råder vid havet och vid insjöar och vattendrag av en viss storlek. Syftet är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor för djur och växter. Strandskyddsområdet sträcker sig normalt 100 meter upp på land från strandlinjen samt lika långt ut i vattenområdet. Strandskyddet kan utvidgas till 300 meter om det bedöms nödvändigt för att tillgodose strandskyddets syften. Inom strandskyddsområdet får man inte uppföra nya byggnader, uppföra anläggningar, gräva eller vidta andra åtgärder som hindrar allmänheten från att färdas fritt eller väsentligen försämrar livsvillkoren för djur- och växtarter. Dispens kan dock lämnas om det finns särskilda skäl. Strandskyddet gäller inte byggnader och anläggningar för jordbrukets, skogsbrukets och fiskets behov. Lagrum: Miljöbalken, kap 7.

Riksintresseområden – utses på statlig nivå. Syftet är att åstadkomma en god hushållning med mark

och vatten. Att ett område är utpekade som riksintresse för naturvärden, kulturmiljövården eller friluftslivet innebär ett visst skydd mot åtgärder som "påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön". Kommunerna ska beakta riksintresseområdena i sin planering. Lagrum: Miljöbalken, kap 4.

Natura 2000 – är ett europeiskt nätverk av skyddsvärda naturområden som grundar sig på EU:s fågel- och habitatdirektiv. Syftet med nätverket är att bevara biologisk mångfald. Områdena utses av EU-kommissionen efter förslag från miljödepartementet. Alla Natura 2000-områden har status som riksintresse. Inom områdena ska en "gynnsam bevarandestatus" upprätthållas. För åtgärder eller verksamheter inom Natura 2000-områden krävs tillstånd.

Naturvårdsavtal – är ett tidsbegränsat, civilrättsligt avtal mellan en markägare och till exempel en kommun. I avtalet regleras skötsel och

nyttjande av ett område i syfte att tillgodose naturvårdens intressen. Avtalet kan inskrivas så att det följer fastigheten. Giltighetstiden är maximalt 50 år. Lagrum: Jordabalken.

Detaljplaner – upprättas av kommunerna och är bindande. En detaljplan reglerar hur marken får användas inom ett visst område, dvs var man får bygga, men även vilka delar som ska avsättas som allmän plats, park eller natur. Planen gäller till dess att den upphävs eller ersätts. Lagrum: Plan- och bygglagen.

Nyckelbiotop

En nyckelbiotop är ett skogsområde som av Skogsstyrelsen bedömts ha så höga naturvärden att det bör skyddas. Begreppet innebär alltså i sig inget skydd, däremot arbetar Skogsstyrelsen kontinuerligt med att skydda nyckelbiotoper som biotopskyddsområden.

Objektsvisa beskrivningar

N1. Ormanäs

Areal: 27 ha

Markägare: Höörs kommun (merparten), privata (mindre del)

Områdets naturvärden ligger bland annat i den stora variationen av naturtyper. Särskilda naturvärden finns i de grova ekarna på den gamla gårdstomten. Söder om reningsverket finns en fin ekhage med yngre ek. Strandskogen är en ask-alskog med bitvis stort inslag av död ved. Området innehåller också öppna betesvallar samt ett par områden med naturbetesmark, som har ett värdefullt buskskikt med slån, hagtorn och andra blommande arter. Floran är delvis gödselpåverkad. Längst i öster finns betad

alskog samt annan fuktig lövskog med inslag av grov ek och bok.

I området finns också intressanta kulturspår, bland annat i form av stensatta diken och en äldre väg. Gropar efter småskalig stembrytning finns i områdets östra del.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: bokarv (VU), bäckbräsm, skogsknipprot, stor häxört, *lavar:* matt pricklav (VU), sydlig blekspik (VU), grå skårelav (NT), *insekter:* *Anitys rubens* (NT)

Förslag - utveckling och säkerställande

Det öppna-halvöppna beteslandskapet bibehålls. Betesdriften kan gärna utökas så att en större del av lövskogen i öster blir betespåverkad. Ekarna vid Ormanästomten hålls fria från igenväxning. Strandskogen lämnas för fri utveckling eller skötas så att den på sikt blir luckig och olikåldrig.

Närmast sjön råder strandskydd. De strandnära delarna ingår också i riksintresseområde för kulturmiljön. Upphörd betesdrift (igenväxning) samt rationellt skogsbruk bedöms vara största hoten mot områdets naturvärden.

Reservatsbildning bedöms vara lämplig skyddsform för hela eller delar av området. De grova ekarna kan fredas som naturminne.

N2. Strandskog vid Stanstorp

Areal: 11 ha

Markägare: privata

Strandskogarna vid Stanstorp utgörs främst av frodig ask- och askskog med en rik och värdefull örtflora av lundkaraktär. Även svampfloran är art- och individrik med minst fyra rödlistade arter. Trädskiktet är mestadels ungt, men i västra delen finns hagmarker med grov ek, ask mm.

Längst i väster övergår området i hagmarker upp mot Rörviksgården, som delvis har en rik kärlväxtflora.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: tvåblad (rikligt), St Pers nycklar, grönvit nattviol, ormbär, hässleklocka, lungört, blåsippa, ramslök, stinksyska, lind, skärmstarr, gullpudra, storrams, *insekter:* myskbock, *svampar:* stortråding (EN), stornopping (NT), hasseldyna (NT), backnopping (NT), bittervaxing, purpurticka, gulfotshätta.

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet med området bör vara en olikåldrig strandskog av ask och al samt välhävda beteshagar i väster. Strandskogen undantas från skogsbruk men vissa åtgärder kan vidtas för att påskynda utvecklingen av ett olikåldrigt trädskikt. Hagmarkerna i väster bör skötas med betesdjur för att förhindra igenväxning.

Området omfattas av strandskydd. Det ligger också inom riksintresseområde för kulturmiljön. Skogsbruk, igenväxning samt dumpning av odlingssten och avfall från trädgård och jordbruk bedöms som största hoten mot strandskogen. Biotopskydd kan vara lämpligt för delar av området.

N3. Stanstorp

Areal: 39 ha

Markägare: privata

Större delen av området utgörs av hagmarker som fortfarande hävdas. Längst upp på höjden har området nordlig karaktär med betesskog av björk och gran. Ju längre ner i sydslänten man kommer, desto frodigare blir det för att avslutas med örtrika ädellövskogar och hagar. Här finns allt från glesa pelarsalar till täta alkärr och hässlen. I en hästhage i söder står en extremt grov lind. De öppna betesmarkerna utgörs främst av gamla åkrar men delar är rester av naturliga ängsmarker med artrik flora. Den sydöstra delen av området är en dalgång med mycket vacker ädellövskog och artrik lundflora. Här finns också intressanta kulturhistoriska spår i form av en stor dammvall och en tydlig kvarnränna.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: lind, lungört, tandrot, ormbär, nattviol, grönvit nattviol, ramslök, kärrfibbla, gullpudra, bäckbräsma, gulsippa, smörboll, ängsvädd, brudborste, *svampar:* hasseldyna (NT), rutkremla (NT), lindsåll

Förslag - utveckling och säkerställande

Området berörs till en mindre del av riksintresse för naturvården, men saknar i övrigt skydd. Upphörd betesdrift, rationellt skogsbruk och exploatering bedöms som största hoten mot områdets naturvården. Betesdrift kan säkras via avtal med markägarna i området. De mest värdefulla trädbärande delarna bör undantas från skogsbruk.

N4. Nyby

Areal: 13 ha

Markägare: privata

Längst i norr finns en gles granskog med stort lövinslag på relativt mager mark. Söderut övergår skogen alltmer i näringsrikare och fuktigare mark. I söder finns mycket fina ask-alkärr. Däremellan förekommer en zon med igenväxta ekhagar. Buskskiktet är artrikt och värdefullt såväl i de gamla hagmarkerna som i askkärrarna. I trädskiktet finns band annat grov björk och vidkroniga ekar och bokar. Inslaget av död ved är bitvis relativt stort. Hela området har fortfarande viss kvardröjande betesprägel.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: grönvit nattviol, skärmstarr, kärrfibbla, stor häxört, ormbär, St Pers nycklar, *lavar:* glansfläck, *mossor:* atlantärgmossa (VU), västlig husmossa (NT), skuggsprötmossa, blåsflikmossa, trädporella, *svampar:* hasseldyna (NT), grå larvklubba

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet är att upprätthålla variationen i träd- och buskskikt. Luckigheten och olikåldrigheten bör förstärkas genom försiktig gallring. Att bevara områdets natur- och kulturvärden är svårförenligt med rationellt skogsbruk. Betesdrift i hela eller delar av området bör övervägas, men trädskiktet bör förbli relativt tätt.

Området saknar skydd. Stora delar är utpekade som nyckelbiotop. Rationellt skogsbruk och exploatering bedöms som största hoten mot områdets naturvärden. Biotopskydd kan vara lämplig skyddsform åtminstone för delar av området.

N5. Orup-Sätöfta

Areal: 58 ha

Markägare: Höörs kommun, Region Skåne, privata

I Orupbergets sydsluttning finns mycket höga naturvärden. Området har speciella förutsättningar med näringsrika jordar och ett varmt lokalklimat. Ädellövskogar, betade hagmarker och trädrika igenväxande hagmarker präglar området. Inslaget av grova träd och olikåldriga trädbestånd är stort. Ek och bok dominerar. Lind, lönn och avenbok förekommer i rikliga mängder. Buskskiktet domineras av hassel. Markfloran är bitvis mycket örtrik med inslag av arter som utgör rester från slätter- och betesepoken. Stora delar har fortfarande hagmarks karaktär, med grova träd, luckighet och ett artrikt buskskikt. Andra kulturhistoriska spår utgörs bland annat av låga odlingsrösen, stengården, varav flera sannolikt utgör spår av forskiftesgränser, fägator samt rester av en äldre trädgård söder om sanatoriet. Inom området ligger också Orups gamla tomt med rester av husgrunder och övergivna trädgårdar.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: lind, kransrams, kärrfibbla, grönvit nattviol, skärmstarr, hässleklocka, lundelm, stinksyska, lungört, bergmynta, jungfrulin, St Pers nycklar, blåsippa, *lavar:* liten sönderfallslav (VU), orangepudrad klotterlav (NT), bokvärtlav (NT), grå skårelav (NT), dvärgbägarlav (NT), rosa lundlav (NT), glansfläck, rostfläck, lönnlav, guldpuddrad spiklav, *mossor:* syd-/barkkvastmossa (NT/EN), rödtandad hättmossa (NT), trubbfjädermossa, platt fjädermossa, trädporella, fällmossa, flagellkvastmossa, guldlockmossa, skuggmossa, blåmossa, kantvitmossa, *insekter:* *Anitys rubens* (NT),

svartbrun brunbagge (NT), blankknäppare, blanksvart trämyra, *svampar*: lömsk flugsvamp, lindskål, hinnskivling (NT), gulgrå sotdyna (NT)

Förslag - utveckling och säkerställande

Skötseln behöver anpassas så att hagmarks-karaktären och den varierade strukturen i träd- och buskskikt kan vidmakthållas. Fortsatt bete åtminstone i de områden som betas idag. Skötseln bör även anpassas till rekreation och friluftsliv då området även har stor betydelse och potential som närreklamationsområde.

Delar är utpekade som nyckelbiotoper men ingen del av området är skyddat. Skogsbruk, olämplig skötsel, bebyggelse och annan exploatering bedöms som största hoten mot områdets naturvärden.

Större delen av området bör undantas från rationellt skogsbruk. Reservatsbildning bedöms vara lämpligaste skyddsform. Ett alternativ kan vara biotopskydd i kombination med naturvårdsavtal.

N6. Sättern

Areal: 4 ha

Markägare: privata

Betad ekhage samt strandmarker vid Sättoftasjön. Tydligt markerad strandvall. I området finns minst ett 20-tal fina hagmarksekar samt en stor vidkronig bok. Största naturvärdena finns i trädskiktet. Floran är mer trivial med kvävegynnade arter, men inslag av hagmarksflora och lundflora finns.

Rödlistade arter och indikatorarter växter: kransrams, skogsbingel, stinksyska, stor käringtand.

Förslag - utveckling och säkerställande

Betad ekhage; fortsatt betesdrift. Eventuell utökning av betesmarken. Området omfattas av strandskydd. Upphört bete och avverkning bedöms som största hoten. Området är utpekad som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal kan vara ett lämpligt sätt att säkra skötseln.

N7. Stenskogen väst

Areal: 8 ha

Markägare: privata

Mot tomtarna i sydost avgränsas området av en slänt med värdefull bokskog med karaktär av utmarksbokskog, dvs stort inslag av grova, vidkroniga bokar. Resten av området består i huvudsak av halvöppna, igenväxande fuktängar samt ett fint alkärr som genomkorsas av flera mindre bäckar. I alkärret, som är av högörttyp, finns gott om död ved, högstubbar och hålträd. Svampfloran har visat sig vara mycket intressant med flera fynd av nya arter för landet. På en liten fastmarksö i alkärret finns en värdefull rest av utmarksskog dominerad av bok och ek. På ön finns också flera intressanta spår av stenbrytning.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: bäckbräsma, kärrfibbla, grönvit nattviol, skärmstarr, *mossor:* rutlungmossa, *svampar:* stor sotdyna (NT), Nemanía confluens (NT), liten bokdyna.

Hela området bör undantas från skogsbruk, Betesdrift vore positivt, främst i de öppna fuktängarna.

Området saknar skydd. Rationellt skogsbruk bedöms som största hotet mot områdets naturvärden. Biotopskydd kan vara lämpligt för delar av området.

N8. Stenskogen

Areal: 65 ha

Markägare: privata

Området utgörs av skog med stor variation från alkärr till bokklädda höjdryggar. Här finns också en mindre mosse. Markfloran indikerar mager jordmån och lokalklimatet är relativt kärvt. Området är i sin helhet värdefullt. Stora delar har fortfarande karaktär av betespräglad bondeskog och är opåverkade eller ännu endast måttligt påverkade av modernt skogsbruk. Enligt uppgift från markägare betades skogen långt in på 1900-talet. Här finns också rikligt med spår av stenbrytning, såväl tydliga, stora stembrott som mindre gropar där man brutit ut enstaka block.

Rödlistade arter och indikatorarter

fåglar: stjärtmes, stenknäck, insekter: Ett flertal rödlistade insekter har hittats i Stenskogen, varav flera ovanligt nog på gran.

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet är att bevara områdets karaktär av betespräglad bondeskog, olikåldrigheten, variationen och inslaget av grova lövträd.

Mindre delar av området är avsatta som biotopskyddsområden. Största hoten mot områdets naturvärden är rationellt skogsbruk. Arbete med eventuell reservatsbildning i området pågår.

N9. Stenskogen öst

Areal: 39 ha

Markägare: privata

Småskaligt, varierat odlingslandskap med hagmarker, trädgångar, åkerlyckor och betesvallar. I sydvästra delen finns mer utpräglad storskog. Sammantaget ett varierat trädskikt med relativt stort inslag av grövre lövträd. Gamla kvarnstensbrott finns både i områdets norra och södra del.

Rödlistade arter och indikatorarter

gröngöling. Området är påtagligt rikt på hackspettar, vilket indikerar god tillgång på död ved.

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet är att bevara områdets karaktär av småskaligt, varierat, halvöppet odlingslandskap. De skogsklädda delar som är rationellt skötta kan fortsätta skötas, medan det är av stor vikt att alla mer opåverkade trädmiljöer får förbli olikåldriga och varierade.

Sydvästra delen är avsatt som biotopskyddsområde. Övriga delar av fastigheten bör säkerställas via reservatsbildning eller avtal med markägaren. Upphörd betesdrift, igenväxning, rationellt skogsbruk, avverkning och ”städning” i dungar och kanter bedöms som främsta hoten.

N10. Tassahus

Areal: 12 ha

Markägare: Region Skåne

Större delen består av olikåldrig ädellövskog med stort inslag av grova träd. Såväl fältskikt som buskskikt är rikt och frodigt. I västra delen finns en värdefull, igenväxande ekhage med grova, ihåliga träd. En mindre del i mitten av området utgörs av granplanteringar och hyggen.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: tandrot, lind. *Lavar:* grå skärelav (NT), skriftlav, bokvårtlav (NT).

Förslag - utveckling och säkerställande

Sammanhängande område med ädellövskog. Större delen bör skötas för naturvårds- och friluftssändamål. Hyggen och granskog emellan de båda kärnområdena bör omföras till ädellövskog. Bete bör återupptas i ekhagen.

De östra utlöparna av området är detaljplane-lagda som natur, i övrigt saknas skydd. Inom området finns tre nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt. Skogsbruk samt olämplig och/eller utebliven skötsel bedöms som största hoten. Biotopskydd kan vara lämplig skyddsform för delar av området.

N11. Ekeborg-Bäckagården

Areal: 24 ha

Markägare: privata, Höörs kommun

Området utgörs i huvudsak av trädbärande marker; betade hagmarker, igenväxande hagmarker samt alkärr. Värdefulla ekhagar finns i norr och längs Sättoftavägen. I söder finns igenväxta hagmarker med stort inslag av grova träd, hålträd och död ved samt rikligt med hassel. Områdets ek- och övriga ädellövmiljöer utgör en viktig länk mellan ek- och ädellövmiljöer i Orup-Sättoftaområdet och österut mot Veterinärgårdsområdet och Jeppavallen.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: svinrot, brudbröd, kransrams, lind,
lavar: rostfläck

Förslag - utveckling och säkerställande

De idag betade hagmarkerna liksom de hagmarker som står obetade men fortfarande har uppenbar hagmarkskaraktär bör skötas med betesdrift. De kraftigt igenväxta hagmarkerna i söder betas eller lämnas eventuellt för fri utveckling eller sköts med försiktig gallring i syfte att vidmakthålla en luckig, trädslagsvarierad och olikåldrig skog.

Området saknar skydd. Delar är planlagda för verksamheter respektive ny Sättoftaväg. Exploatering, igenväxning och skogsbruk bedöms som största hoten mot området. Reservatsbildning kan vara lämplig skyddsform, undantaget de delar som omfattas av detaljplan. Alternativt kan skötseln säkerställas via naturvårdsavtal. Områdets centrala delar är utpekade som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen.

N12. Sättofta hed

Areal: 85 ha

Markägare: privata, Höörs kommun

Området består i huvudsak av ett öppet beteslandskap med fuktiga betes- och slåttermarker längs Höörsån. Värdet består främst i den stora sammanhängande arealen öppna, fuktiga marker. Hävdstatusen varierar inom området. Vissa skiften är välbetade medan andra är helt ohävdade. Igenväxningen med träd och buskar är ännu liten.

Rödlistade arter och indikatorarter
kungsfiskare, enkelbeckasin

Förslag - utveckling och säkerställande

Välhävdade öppna marker längs Höörsån
Såväl det öppna landskapet som de trädklädda delarna bör hävdas med slåtter och/eller bete. Önskvärt vore också åtgärder i själva åfåran i form av meanderslingor, avslantning osv. Möjligheten att höja åbotten bör utredas, liksom möjligheten att dämna eller på annat sätt skapa våtmarker och dammar i biflödena.

Området närmast ån omfattas av strandskydd, i övrigt saknas skydd. Hoten mot området utgörs främst av upphörande slåtter och betesdrift. Skötseln av de öppna markerna kan säkerställas via avtal med markägarna.

N13. Ekekull

Areal: 12 ha

Markägare: Höörs kommun

Ekhagar intill Lerbäcken och Höörsån. Trädskiktet domineras av relativt unga, men vidkronig ek. Enstaka äldre träd förekommer. Mindre delar utgörs dels av öppen mark (fd åker) samt granplantering. Området öster om Höörsån betas av får medan de västra delarna är ohävdade. Områdets naturvärden är i stor utsträckning knutna till träd- och buskskiktet. De rödlistade arter som är kända från området är alla knutna till ek. Här finns även rester av en betes- och slåttergynnad flora med bland annat stor blålocka, brudbröd och svinrot. Övriga kulturspår utgörs av stengärden, jordvallar, tomtplatser mm.

Rödlistade arter och indikatorarter

lavar: puderfläck (VU), grå skårelav (NT), dvärgbägarlav (NT) *Insekter:* bred ticknagare (NT), kolsvart kamklobagge, blanksvart trämyra, *svampar:* oxtungssvamp (NT), korallticka (NT).

Förslag - utveckling och säkerställande

Hagmarkskaraktären bibehålles. Granskogen bör ersättas med ek. Betesdrift eller anpassad manuell skötsel av områden väster om ån.

Delar av området är detaljplanlagt som natur. En mindre del omfattas av strandskydd. Stora delar är utpekade som nyckelbiotop. Naturreservat kan vara lämplig skyddsform åtminstone för delar av området. Olämplig eller utebliven skötsel samt igenväxning bedöms vara största hoten.

N14. Gyldenpris

Areal: 9 ha

Markägare: privata, Höörs kommun

Igenväxande ekhagmark med relativt unga, vidkroniga ekar och rikligt med hassel. Inslag av grövre träd samt en grov bokhögstubbe. Flera döda, stående ekar. Kulturspår finns i form av låga odlingsrösen, stengärden samt en fornlämning i söder.

Rödlistade arter och indikatorarter

Området är dåligt undersökt. Viss potential för förekomst av rödlistade arter finns.

Förslag - utveckling och säkerställande

Ek-hasseldunge med slutet krontak och rikt buskskikt. Viss gallring för att gynna eken.

Området saknar skydd. Olämplig skötsel samt exploatering bedöms som största hoten. Säkerställande kan ske via detaljplan eller naturvårdsavtal.

N15. Klockarebacken-Höors mölla

Areal: 20 ha

Markägare: Höors församling, Höors kommun

Området utgörs av kyrkogårdens mer naturlika delar, dalgången kring Höorsån, delar av skogen väster om ån samt miljön kring Höors mölla. Större delen utgörs av ädellövskog dominerad av ek. Inslag av grövre ek finns. Buskskiktet är artrikt och värdefullt med brakved, hägg, fläder och hassel. Markfloran skiftar från mager hedvegetation till rikare vegetationstyper. Närmast ån finns sumpskog med al och björk. I området finns också stora kulturvärden, däribland kvarn miljön kring Höors mölla. Andra spår är äldre hägnader och stensatta terrasserings som sannolikt har samband med torpet Stampehus som tidigare låg här. I området har också funnits en vadmalstamp. I områdets norra del löpte "Brottets bana", dvs den smalspåriga järnväg på vilken sten fraktades från Stanstorpsgraven in till Höör.

Rödlistade arter och indikatorarter

Området är dåligt undersökt.

Förslag - utveckling och säkerställande

Kyrkogårdsdelen bör så långt möjligt skötas med hänsyn till naturvärden. I övrigt bör skötseln inriktas på att förstärka områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden.

Skogsbruk och annan olämplig skötsel bedöms som största hoten. Delar av området är säkerställda i detaljplan. Väster om Höorsån råder strandskydd. Skötseln bör regleras via skötselplaner och avtal med markägarna i området, se också beskrivning av område S17 i avsnittet om sociala värden.

N16. Hästhagen

Areal: 5 ha

Markägare: Höors kommun

Öppna gräsmarker på lätta, sandiga jordar. Bitvis finns en intressant sandmarksflora som kan utvecklas. Området bör också med tanke på jordmån och flora kunna hysa en relativt intressant insektsfauna. I väster finns en liten bit öppet vattendrag med högörtvegetation. En mindre trädunge finns i områdets östra del. Området har stor utvecklingspotential och bedöms med anpassad skötsel, men utan insatser i övrigt, kunna utveckla en vacker och artrik örtflora. En delvis förändrad skötsel skulle också kunna gynna områdets insektsfauna.

Rödlistade arter och indikatorarter

åkervädd, vädtklint

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet bör vara att bibehålla de öppna markerna och att skötseln anpassas så att områdets sandmarksarter kan öka i utbredning. Riktig slåtter med skärande eller klippande redskap och efterföljande uppsamling är önskvärd. Även återkommande omrörning eller plöjning i delar av området bör övervägas. Syftet med det skulle vara att bibehålla ett örtrikt, tidigt successionsstadium. Buskplanteringsarna bör ses över och gärna bytas mot arter som hagtorn och häggmispel. Området är säkerställt i detaljplan.

N17. Yxnaholma

Areal: 30 ha

Markägare: privata

Ålderdomligt kulturlandskap med träd- och buskrika hagmarker, alkärr och fuktängar. I området finns stengärden, åkerkanter och äldre vägar med fina träd och buskridåer. Andra kulturlämningar är en jordvall i södra delen av området. Här finns också en linbastu. De öppna betesmarkerna är delvis kvävepåverkade och örtrikedomen är därför begränsad. De riktigt höga naturvärdena finns i träd- och buskskiktet. Här finns gott om äldre, grova lövträd, däribland ek, bok, lind och björk varav flera med håligheter. De trädbärande markerna visar också en variation från relativt öppna, buskrika ekhagar och betade ädellövdungar till betespåverkade alkärr. Stora delar av området betas fortfarande medan främst de norra delarna är ohävdade.

Rödlistade arter och indikatorarter

lavar: grön spiklav, sotlav, *svampar:* korallticka (NT). Förekomsten av hotade arter är dåligt känd, men med tanke på bland annat förekomsten av grova träd och hålträd är sannolikheten stor att området hyser rödlistade arter.

Förslag - utveckling och säkerställande

Betesprägel, variationen och hagmarks-karaktern bibehålls. Äldre lövträd sparas. Återväxt av grova solitära lövträd bör säkras. Fortsatt/återupptagen betesdrift.

Området saknar skydd. Reservatsbildning eller avtal med markägarna bedöms som lämpligaste skyddsform. De främsta hoten mot området är igenväxning och skogsbruk.

N18. Jeppavallen -Järabacken-Präståsen

Areal: 17 ha

Markägare: Höörs kommun

Området präglas av ekhagmarker med stort inslag av grova träd. Norr om väg 13 har delar av ekhagarna restaurerats. Söder om vägen är igenväxningen långt framskriden med ett bitvis mycket tätt skikt av sly och buskar. Naturvärdena är höga och främst knutna till träd- och buskskiktet. I områdets södra del finns en öppen yta med en intressant sandmarksflora som kan utvecklas. Mot nordväst löper området ut i åsformationen Präståsen.

Rödlistade arter och indikatorarter

lavar: liten sönderfallslav (VU), grå skärelav (NT), dvärgbägarlav (NT), puderfläck (NT), sotlav, flikig sköldlav, kornig nållav, *insekter:* våddsandbi (VU), *Anitys rubens* (NT), bred tickgnagare (NT), blankknäppare

Förslag - utveckling och säkerställande

Skötselplan bör upprättas för hela området. Ekarna i området söder om väg 13, är i akut behov av åtgärder. Kullfallna träd och nedfallna grenar får inte transporteras bort från området. Förekomst av blommande buskar är viktigt i områden med grov ek varför buskskiktet måste skötas med eftertanke. Den öppna delen i söder bör skötas med slätter. Det avslagna gräset måste föras bort.

Merparten av området är utpekade som nyckelbiotop. Större delen av området är skyddat i detaljplan. Den betade ekhagen i norra delen saknar dock skydd. Hoten mot områdets naturvärden utgörs främst av olämplig skötsel, igenväxning och upphörd betesdrift.

N19. Lindbacken-Fogdaröd

Areal: 22 ha

Markägare: Höörs kommun, privata

Området är mycket varierat. Här finns ekhagar, äppellundar, igenväxta betesmarker, pelarsalar med bok- och avenbokskog, naturbetesmarker, fina alkärr och rester av ängsmark. Trädskiktet är sammantaget värdefullt med grov bok, grov björk, stora lindar, gammal säl, al på sockel och bitvis stort inslag av avenbok. Buskskiktet är artrikt med hassel, fläder, hagtorn, nypon och hägg. I området finns också många intressanta kulturspår. I östra delen finns bland annat rester av den hägnad som före skiftesreformerna i mitten av 1800-talet skilde inägor från utmark.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: gullpudra, bäckbräsmå, stor blåklocka, smörboll, *lavar:* glansfläck, *insekter:* *Atheta aquatilis*, *Stenus providus* (NT), *mossor:* västlig husmossa (NT), stenporella, *svampar:* maskfingersvamp, liten bokdyna.

Förslag - utveckling och säkerställande

Målet bör vara att bevara och utveckla den rika variationen av naturtyper och miljöer, vilket i vissa delar innebär intensiva skötselinsatser (slåtter/bete), medan det i andra innebär i princip fri utveckling. Området bör säkerställas och skötas med utgångspunkt från områdets natur-, kultur och rekreationsvärden.

Området saknar skydd och kan säkerställas som reservat, i detaljplan, via avtal eller en kombination av dessa. Potentiella hot mot området är flera och utgörs av exploatering, rationellt skogsbruk, olämplig eller utebliven skötsel, upphörd betesdrift, igenväxning.

N20. Sillarehus

Areal: 4 ha

Markägare: privata

Fin träd- och buskrik, betad hagmark, med intressanta, ålderdomliga strukturer bland annat i form av små inhägnade åkerlyckor och en äldre hägnad (se avsnittet om historiska kartor). Trädskiktet är värdefullt med tämligen grov bok och ek. Buskskiktet är artrikt och består av hassel, slån, hägg mm. I hagmarken finns också en bergknalle och en liten rasbrant. Näringsrikt med fin vårflora. Östra delen av området utgörs av en buskridå samt husgrunder och andra spår efter en gård.

Rödlistade arter och indikatorarter vätteros

Förslag - utveckling och säkerställande

Fortsatt betesdrift i hagmarken. Varsam skötsel kring den gamla gårdstomten så att kulturspårerna förblir tydliga och inte skadas.

Hela området utom buskridån och gårdstomten i öster omfattas av naturvårdsavtal mellan Skogsstyrelsen och markägaren. Främsta hotet utgörs av upphörd betesdrift och igenväxning.

N21. Tjurasjö-Backa-Släbo mölla

Areal: 37 ha

Markägare: Höörs kommun, privata

Stora delar av området präglas och hålls samman av vatten; Höörsån, Backadammen, Klocksjön, Tjurasjö samt våtmarker i form av alsumpskogar och öppna kärr. Vid Backa finns också en tidigare uppodlad torrbacke med förhållandevis intressant flora. Lövskogen kring Höörsån har stora värden liksom ekdungar och ekhagar kring Backa, Åkersberg och Tjurasjö. Kring Ekeliden finns ett bestånd med äldre ek och bok. Höörsån uppströms Backadammen är mycket fin med strömsträckor över stenbottnar. Klocksjön med omgivande moss- och kärrmarker utgör en spännande och oväntad rest av natur mitt inne i villabebyggelsen. Många delar är också kulturhistoriskt intressanta, däribland Brännemöllatomten, resterna av parkanläggningen till Backa samt trädgårdsanläggningen till villa Ekeliden.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: grönvit nattviol, *lavar:* grå skärelav (NT), flikig sköldlav, *svampar:* korallticka

Förslag - utveckling och säkerställande

Området är komplext med många värden och stor potential. Mer detaljerade studier med förslag till åtgärder och en skötselplan bedöms som väsentligt för att kunna ta tillvara områdets alla värden.

Stora delar av områdets norra del är planlagda som natur. I söder är det mesta planlagt som kvartersmark. Delar av området närmast ån omfattas av strandskydd. Främsta hotet mot områdets gröna värden utgörs av exploatering.

N22. Klevahills sumpskogar

Areal: 6 ha

Markägare: Höörs kommun, privata

Merparten består av fina alkärr och alsumpskogar. Här finns al på sockel, grova träd, död ved och hålträd. Delar av alkärren är av högörtstyp, troligen gamla slåtterkärr, med mycket fin flora. I kanterna av området finns fina brynzoner med ek och blommande buskar. Mer höglänta partier innehåller trivial, ung ekskog samt ett mindre granhygge.

Rödlistade arter och indikatorarter

fåglar: mindre hackspett (NT), *växter:* småvänderot, kärrfibbla, humleblomster

Förslag - utveckling och säkerställande

Alkärren bör lämnas för fri utveckling. Mer höglänta partier undantas från skogsbruk eller brukas med extra naturvårdshänsyn.

Alkärren saknar skydd. Detaljplan eller Naturvårdsavtal kan vara lämplig skyddsform. Främsta hoten utgörs av skogsbruk och exploatering.

N23. Svartingstorp

Areal: 3 ha

Markägare: privata

Blockrik, nordvärd brant med visst inslag av äldre träd. Nedanför finns ett mossrikt alkärr med grov al på sockel. Fältskiktet domineras av ormbunkar. Genom området löper ett äldre stengärde som sannolikt härstammar från tiden före laga skiftet.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: gullpudra, *mossor:* västlig husmossa (NT)

Förslag - utveckling och säkerställande

Området bör lämnas för fri utveckling.

Området saknar skydd. Främsta hoten utgörs av skogsbruk och exploatering. Området kan säkerställas via naturvårdsavtal eller detaljplan.

N24. Magleäng

Areal: 12 ha

Markägare: privata

Magleäng utgörs av före detta ängsmarker till Maglasäte by. Här finns en artrik och värdefull flora bevarad, med inslag av flera slåttergynnade arter. Buskskiktet är också värdefullt med ett stort inslag av hagtorn.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: hartmannsstarr (VU), slankstarr, darrgräs, knägräs, skärmstarr

Förslag - utveckling och säkerställande

Fortsatt betesdrift. Allra helst traditionell slåtter, åtminstone på en mindre del.

Området saknar skydd. Främsta hotet utgörs av upphörd betesdrift och igenväxning. Naturreservat är lämplig skyddsform.

N25. Kvarnbäck

Areal: 6 ha

Markägare: Höörs kommun, Stiftelsen Holma, privata

Grov bokskog, ekskog samt igenväxande betesmark med ett mycket fint buskskikt. Bokskogen har inslag av mycket grova träd. Ekskogen vid Jularpsvägen är relativt grov, ca 80-100 år med inslag av några grövre träd. Fältskiktet är sparsamt. Mot söder fuktigare och mer snårigt, med al och björk. Öster om Jularpsvägen finns en igenväxande ekhagmark. Stort inslag av grova träd och ett artrikt buskskikt på näringsrik mark. Området har i sin helhet höga värden. Kombinationen grov ek och bok samt god förekomst av blommande buskar är värdefull.

Rödlistade arter och indikatorarter

Växter: skogsbingel, kransrams. Fler intressanta arter kan finnas.

Förslag - utveckling och säkerställande

Området är komplext. Skötseln bör inriktas på att vidmakthålla och förstärka de naturvärden som finns. Viss gallring kan vara nödvändig för att gynna buskskiktet och bibehålla den luckighet som präglar delar av området. Andra delar kan lämnas för fri utveckling.

Delar av området är säkerställt i detaljplan, medan någon del är planlagd som kvartersmark. Närmast Höörsån råder strandskydd. Den östra delen saknar skydd och skulle kunna säkerställas via naturvårdsavtal. Eventuella hot utgörs av skogsbruk och exploatering.

N26. Klevahill-Bokeshall

Areal: 24 ha

Markägare: Höörs kommun, privata

Varierat område med öppna betesmarker, högörtängar, alkärr och på höjderna i öster igenväxande träd- och buskrika fäladsmarker och rester av utmarksbokskog med grova, vidkroniga bokar. Vissa delar ser ut att ha varit betade tills relativt nyligen. I gläntor och mindre igenväxta delar finns fortfarande spår av hagmarksflora med arter som ängsviol, blodrot och vårstarr. Inga skogliga åtgärder ser ut att ha gjorts sedan betesdriften upphörde, vilket ger höga värden i träd- och buskskikt. Merparten av området är relativt magert, medan vissa delar är rikare med askföryngring, och gulsippa. Området har i sin helhet höga värden. I väster finns betad öppen mark med inslag av fina fuktängs- och kärrpartier. Längst i väster ligger basaltkuppen Anneklev.

Rödlistade arter och indikatorarter

fåglar: gröngöling, *växter:* vårstarr, smultron, småvänderot, ängsvädd, blåsuga, nattviol, bäckbräsa

Förslag - utveckling och säkerställande

Området har mycket höga naturvärden men också stort värde för rekreation. För att alla dessa värden ska bevaras krävs anpassad skötsel. Skötselfrågan och eventuella planer på skogsbruk är väsentliga att reda ut snarast. Betesdriften borde återupptas åtminstone i delar av området.

Området saknar skydd. Reservatsbildning bedöms vara en lämplig skyddsform, då skötselfrågorna är viktiga. Skogsbruk, genväxning och exploatering utgör de främsta hoten mot området.

N27. Holma

Areal: 36 ha

Markägare: Stiftelsen Holma

Vackert, öppet beteslandskap med fuktiga marker närmast ån samt torrare höjder mot öster. Områdets mest värdefulla del utgörs av en flera hektar stor hårdvallsäng som åter hävdas med slätter. Här finns backsippa, slättergubbe, svinrot och en rad andra mer eller mindre ovanliga växter med hemvist i ett äldre odlingslandskap. Även ängssvampsfloran är värdefull. I området finns också kulturhistoriska spår i form av låga odlingsrösen, grund efter en ängslada samt spår av en äldre väg.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: slättergubbe, backsippa, svinrot,

svampar: lädervaxskivling (NT),
scharlakansröd vaxskivling (NT),
hagfingersvamp

Förslag - utveckling och säkerställande

Det öppna, hävdade landskapet med dess flora och fauna bör bibehållas och utvecklas. Fortsatt slätter är önskvärt, i annat fall betesdrift.

Området saknar skydd och berörs av den planerade väggkorridoren för nya väg 13. Reservatsbildning vore lämpligt ur naturvårdssynpunkt, men förefaller oförenligt med planerna på en ny väg. Tills vidare är det väsentliga att hävden upprätthålls.

N28. Lilla Holma

Areal: 11 ha

Markägare: privata

Varierat beteslandskap med omväxlande öppna marker, betade trädgångar och fina brynzoner med hassel, fläder, benved, slån och ädla lövträd. De öppna markerna består dels av vallar och fd åkrar med naturaliserad flora, men också av naturbetesmarker. Här finns ogödslad rödvenhed med purror av bok och hassel samt en artrik fuktäng med bland annat gökblomster, ängsfryle och stor käringtand. I nordväst utanför det betade område finns ett parti artrik, olikåldrig ädellövskog med ask, bok, lind och avenbok och mycket rik markflora med krävande arter som myskmadra och tandrot. Här finns också kulturspår i form av stensatta ”gropar”, troligen rester efter källare, svinhus eller liknande.

Rödlistade arter och indikatorarter

växter: lind, stor käringtand, myskmadra,
tandrot

Förslag - utveckling och säkerställande

Fortsatt betesdrift, naturvårdsinriktad skötsel av ädellövskogen.

Området saknar skydd. De främsta hoten är igenväxning, skogsbruk samt exploatering. Området kan, utöver att det ligger inom det planerade Verksamhetsområde Nord, komma att beröras av omdragning av väg 23. Eventuellt säkerställande föreslås ske via avtal eller detaljplan.

N29. Ekeröd

Areal: 8 ha

Markägare: privata

Hela den sydöstra delen utgörs av en vacker naturbetesmark med mängder av solitära hagtornsbuskar. Buskskiktet är artrikt. Trädskiktet är sparsamt men i kanterna finns bland annat lind, lönn och avenbok. Markfloran är bitvis något gödselpåverkad men i sin helhet artrik och värdefull med arter som vitmåra, stor blåklocka och svinrot. I betesmarken finns också framträdande, stora

odlingsrösen. En svacka i mitten av området består av naturaliserad vall. Mot väg 23 kantas betesmarken av en örtrik och artrik ädellövskog med grov lönn, ask, bok och ek. Här finns bland annat skogsbingel, tandrot och myskmadra som indikerar näringsrika förhållanden. I sydväst finns en fd tomt med en enkelradig lönnallé.

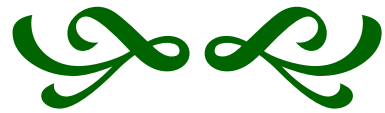
Rödlistade arter och indikatorarter

växter: brudborste, åkervädd, stor blåklocka, svinrot, luddhavre, gullpudra, kransrams, tandrot, skogsbingel, myskmadra, lind,
insekter: blanksvart trämyra

Förslag - utveckling och säkerställande

Beteslandskapet bibehålls som nu. Fortsatt betesdrift. Naturvårdsinriktad skötsel av ädellövskogen.

Området saknar skydd. Exploatering samt utebliven hävd utgör främsta hoten mot området. Området berörs av den planerade omdragningen av väg 23. Skötseln kan säkerställas via avtal med markägare. Eventuellt långsiktigt skydd kan ske via detaljplan eller reservatsbildning.

Naturvärden – korridorer

Ekologiska korridorer kan beskrivas som länkar eller samband mellan naturområden. De behöver inte nödvändigtvis vara gröna band i landskapet.

Många arter färdas inte på linje, utan susar omkring mer brett eller rent av slumpmässigt i landskapet. Korridorerna kan därför ses som ett sätt att lyfta fram sambanden mellan värdefulla naturområden. Ju kortare avstånd desto bättre. Korridorerna visar på vikten av att bevara eller öka kvaliteten i landskapet mellan värdefulla naturområden, men också vikten av att bevara befintliga naturområden, då de tillsammans utgör ett värdefullt landskap.

Det är alltså positivt om man kan arbeta med att förbättra och förstärka kvaliteten i de ekologiska korridorerna, men allra viktigast är att motverka fragmentering, dvs att bibehålla värdefulla områden i sin helhet och se till att avstånden mellan dem inte ökar.

Ekologiska korridorer i Höör

De korridorer som lyfts fram här har anknytning antingen till ek- och ädellövskogsmiljöer eller vatten. Vattendragen utgör, till skillnad från landmiljöerna, mycket tydliga linjer i landskapet. De fungerar som spridningsvägar, men också som livsmiljö för en rad arter.

Rika ek- och ädellövmiljöer finns främst i södra delen av det inventerade området men sambanden sträcker sig även utanför det inventerade området, vilket markerats som korridorer åt väster och söder; mot Lillö-Bosjöklöster samt Ludvigsborg-Fulltofta i Hörby kommun.

Även mellan de större naturområden som ligger norr om tätorten finns spridning och utbyte av organismer. Anledningen till att inga korridorer har markerats här är dels att

områdena består av sinsemellan mer skiftande naturmiljöer, dels att sambanden mellan ek-ädelövmiljöerna i söder är betydligt viktigare att lyfta fram.

Vad ska hända i korridorerna?

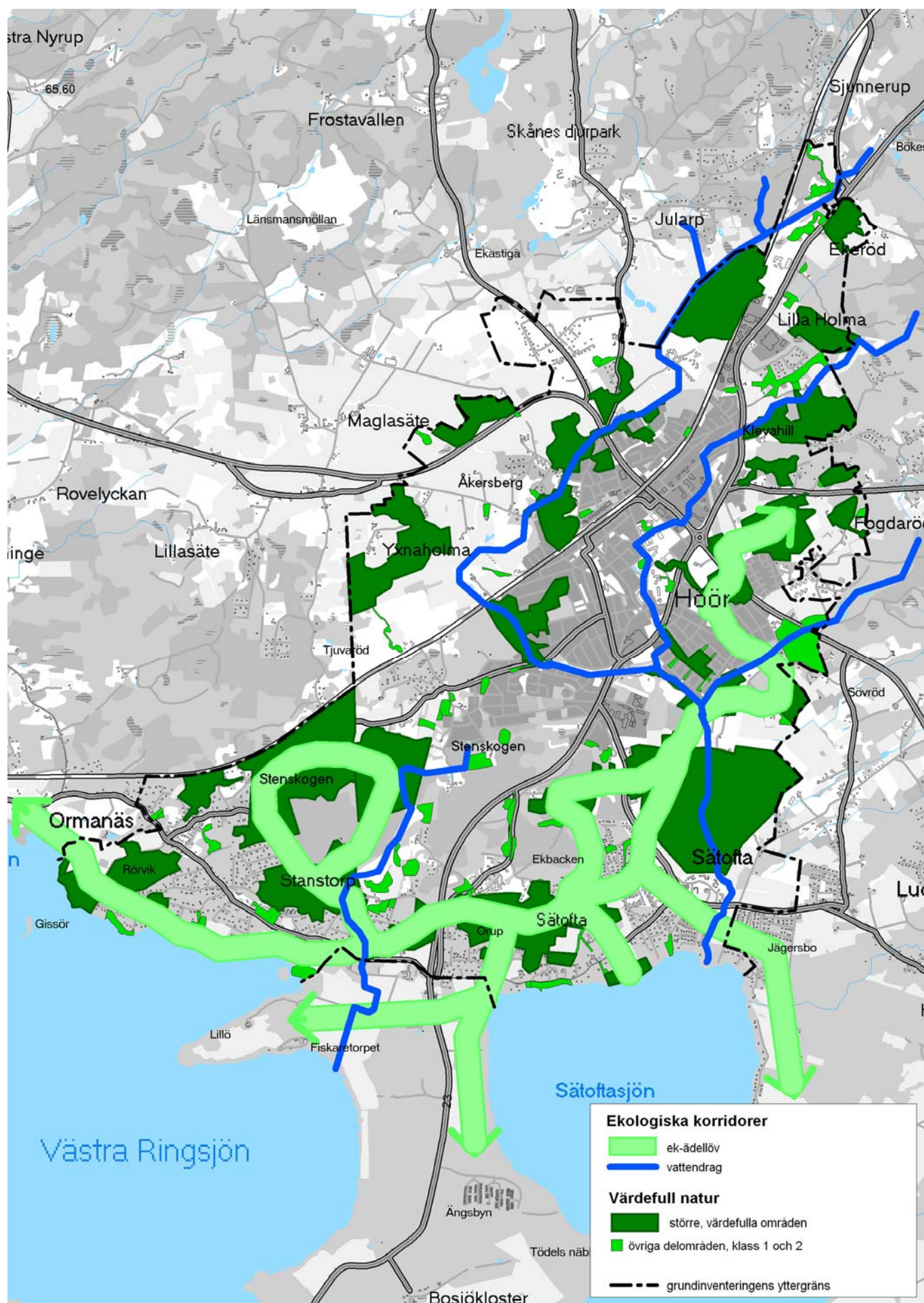
Vattendragen, de ”blå korridorerna”, bör även innehålla en väl tilltagen remsa landmiljö på ömse sidor, så att det finns plats för fler organismer än de som lever eller färdas i själva vattendraget.

Åtgärder för att förbättra vattendragens ekologiska funktioner kan vara avsläntning av kanter, iläggning av sten samt plantering av trädridåer. Återmeandring bör övervägas främst i Höörsån över Sätofta hed samt i Höörsån mellan Maglasätevägen och järnvägen. I samband med eventuell återmeandring bör även möjligheten att höja bäckbotten utredas. Detaljerade beskrivningar av delsträckor samt förslag till åtgärder i Höörsån, Kolljungabäcken och Lerbäcken finns i rapporten ”Vattendragsinventering i Höörs kommun 2005”.

I ek-ädelövkorridorerna kan man tänka på att bevara och förstärka kvaliteterna. Korridorerna behöver inte vara gröna remsor fulla av träd. Kvaliteten kan förstärkas genom plantering av dungar och mindre grupper av träd. Även solitära träd är värdefulla, liksom blommande buskar. Korridorerna ska också påminna om att välja inhemska trädslag i planteringar inom korridorerna, som kan betraktas som än bredare och diffusare än de markerats på karta.

Barriärer

Barriärer för djur och växter har inte behandlats då frågan är alltför komplex. Vad som verkligen utgör en barriär varierar både med skala och organismgrupp. Vandringshinder i vattendrag är dock odiskutabla barriärer som bör åtgärdas.

Sociala värden - områden

I parker och natur finns plats för lek, vila, motion och mycket annat. Senare tids forskning har visat på gröna miljöers betydelse för folkhälsan - inte bara som plats för fysisk aktivitet utan också för återhämtning och mentalt välbefinnande.

I detta avsnitt lyfts ett antal områden fram som har stor betydelse för närrekreation redan idag, men även områden som skulle kunna utvecklas till värdefulla närrekreationsområden.

Skalan är ganska grov varför endast de största parkerna och grönområdena inne i centrum tagits upp. Noggrannare analyser över grönytor i centrum, deras betydelse och funktion, behov samt eventuella brister, skulle bli alltför detaljrika och omfattande för att rymmas inom ramen för grönstrukturprogrammet.

Närrekreationsområdena har medvetet getts en något rundare och mer svepande avgränsning än naturområdena för att markera att sociala värden inte följer lika skarpa gränser som naturvärden.

Fogdarödsskogen och Frostavallen-Dagstorp omfattas inte av grundinventeringen men har ändå tagits med eftersom de har stor betydelse, inte minst för de gröna stråken som beskrivs i nästa avsnitt.

Vad är närrekreation?

Med närrekreationsområden avses inte enbart områden för motion och friluftsliv, utan gröna områden med värden för människan i vid mening. Äta glass i parken, rasta hunden, bygga koja, sitta på en stubbe – allt ingår. Idrottsplatser har däremot lämnats utanför.

Grönstrukturprogrammet fokuserar på närnatur för tätortens invånare. Många av de utpekade områden har betydelse främst för de som bor intill, men flera har värden som gör dem till en angelägenhet för alla Höörbor. Några områden har kvaliteter som också gör dem intressanta i ett regionalt perspektiv. Av de områden som finns med i grönstrukturprogrammet har Region Skåne tagit upp Stenskogen-Stanstorp, Orup-Sätöfta samt Frostavallen-Dagstorpområdet i sin rapport ”Strategi för en grön struktur i Skåne” som

föreslår en regional stomme för den gröna strukturen. Länsstyrelsen lyfter i rapporten ”Närmare till naturen i Skåne” fram Stenskogen-Stanstorp, Sätöfta hed, Frostavallen-Dagstorp samt Ringsjöområdet som värdefulla områden för friluftsliv och naturvård i ett regionalt perspektiv.

Befintligt och utvecklingsbart

De områden som pekats ut som ”befintliga” har redan idag stor betydelse för närrekreation. I många fall behöver även dessa områden utvecklas eller rustas upp för att bättre fylla sin funktion.

De områden som föreslås som utvecklingsområden, används idag knappast alls för närrekreation. I de flesta fall beror det på bristande tillgänglighet i vid mening. De kan vara fysiskt otillgängliga eller dåligt kända.

De föreslagna utvecklingsområdena är utan inbördes prioritering och ska ses som just förslag. Vad som ska prioriteras beror bland annat på hur och när tätorten expanderar.

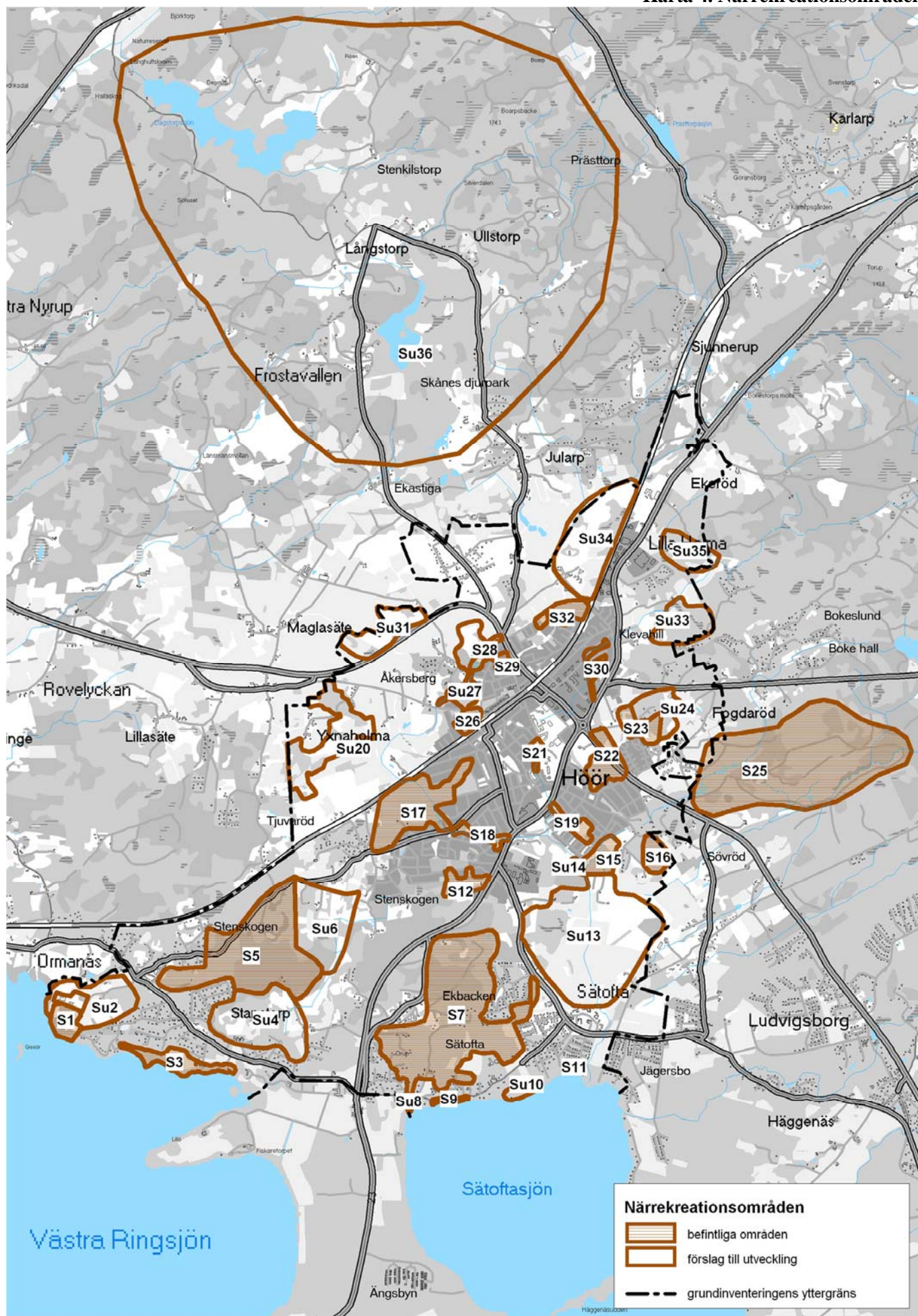
Kvalitet

För att ett område ska fungera som närrekreationsområde måste det hålla vissa kvaliteter. I större grönområden har till exempel markerade stigar stor betydelse för nyttjandegraden. Det finns även andra kvalitetsaspekter. Skötselfrågorna är centrala, särskilt i ett så kulturpräglat landskap som det kring Höör.

Skötsel av närrekreationsområden handlar om innehåll, fysisk tillgänglighet och upplevelsen av ett område. Det räcker inte att det är grönt på kartan. I flera av de här föreslagna områdena kan till exempel skogsbruket behöva anpassas för att de sociala värdena ska bestå och utvecklas.

Generellt sätt är det dock, jämfört med naturvärden, lättare att förena sociala värden med pågående skogsbruk eller viss exploatering, särskilt i större områden. I vilken mån ett närrekreationsområde påverkas negativt av till exempel skogsbruk eller ny bebyggelse måste bedömas från fall till fall.

Karta 4. Närrekreationsområden

Viktiga närrekreationsområden – objektsvisa beskrivningar

Mörka områden (S=sociala värden) är områden som redan i dag fungerar som närrekreationsområden, men i många fall finns även här behov av åtgärder och förbättring.

Ljusa områden (Su=sociala värden - utveckling) är områden som knappt utnyttjas alls idag men som skulle kunna utvecklas för närrekreation.

S och Su-områden är numrerade i samma serie.

Många närrekreationsområden sammanfaller med tidigare beskrivna ”Större, värdefulla naturområden”, varför förslag till skötsel och eventuellt säkerställande inte nämns här annat än om det har särskild anknytning till sociala värden.

S1 och Su2. Ormanäs

Variert kulturlandskap kring Ormanäs reningsverk, med ekhagar, strandskog, öppen betesmark och åkrar. Relativt välutnyttjat av närboende. Stängselövergångar och gångstigar finns men är bitvis något bedagade. Fin grillplats vid sjön.

Förslag till utveckling:

Stigsystemet rustas upp och utvecklas. En angoringspunkt kan anordnas, liksom vägvisning från Stenskogen/Backagården för att binda samman Stenskogsområdet med Ormanäs. Fortsatt betesdrift är väsentlig för upplevelsen av landskapet. Om dammar för reningsverkets behov anläggs i området bör de

utformas så att de även kan tillföra sociala värden och ge naturupplevelser.

S3. Strandskog vid Stanstorp

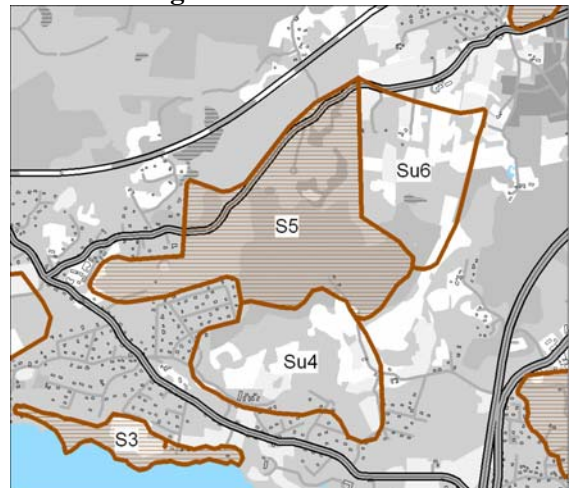

Strandskog och öppen mark längs Ringsjöstranden. Fina promenadstråk med välsköttastigar. Området är välutnyttjat.

Förslag till utveckling:

Det är viktigt att värna strandskyddet och tillgängligheten i området. Skötseln bör inriktas på rekreation och naturvård.

Su4. Stanstorp S5. Stenskogen Su6. Stenskogen öst

Stenskogen består i huvudsak av bok- och granskog i ett kuperat landskap. Här finns även kärr och mossar. Mest spännande är kanske de rika lämningarna efter stenbrytning. Ett flertal stigar, varav några markerade, går genom området som är relativt välutnyttjat.

Stenskogen öst (Su6) är ett mer öppet landskap med betesvallar, hagmarker och träddungar. Även här finns tydliga spår av stenbrytning.

I söder ligger ett omväxlande, halvöppet beteslandskap (Su4. Stanstorp) som idag är ganska otillgängligt bortsett från en strövstig i östra kanten som leder norrut mot Stanstorpssgraven och Stenskogen.

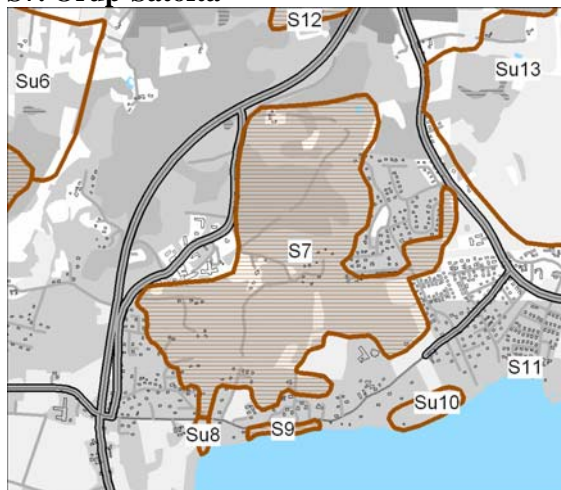
Förslag till utveckling:

Stenskogen är av regionalt intresse på grund av läge, storlek och sin intressanta kulturhistoria med spår av en månghundraårig stenbrytningsepok.

Arbete med reservatsbildning pågår och omfattar Stenskogen och Stenskogen öst (S5, Su6). Oavsett utfallet av pågående arbete med reservatsbildning bör stigsystemet och informationen förbättras.

Beteslandskapet i söder (Su4) har ytterligare annan karaktär, där särskilt de södra delarna är mycket rika med fin vårflorea och lundvegetation. Genom att markera ett fåtal stigar genom eller förbi området kan Stanstorp och Ringsjöstranden bättre förbindas med Stenskogen.

S7. Orup-Sätofta

Stort sammanhängande område som utgörs av Orupsberget och sluttningarna öster och söder om Orups sjukhus. Området genomkorsas av en mängd spår och stigar. Många är spontana men flera är anlagda och markerade. Under-

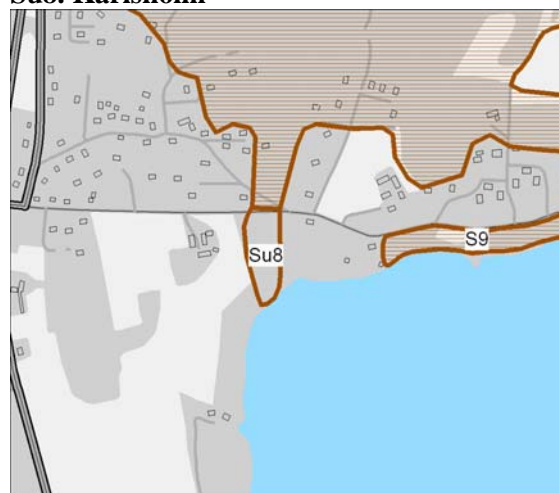
hållet av stigsystemet tycks dock något avmattat.

Området har mycket stor betydelse för de som bor i närheten men har sådana kvaliteter att det även borde lyftas fram tydligare som en resurs för hela tätorten. Naturen är mycket variationsrik och växlar från frodigaste ädellövskog i sluttningsszonerna till mager barr- och lövskog med norrlandskänsla högst uppe på berget. I området finns också mycket höga naturvärden.

Förslag till utveckling:

Områdets kvaliteter som närreklamationsområde bör säkras. Skogsbruket och markanvändningen kan ur rekreationssynpunkt behöva anpassas åtminstone i delar av området. Stigsystemet bör ses över och rustas upp. Information om de olika spåren uppdateras på karta. Behovet av och möjligheten att anordna fler anslutningspunkter bör studeras.

Su8. Karlsholm

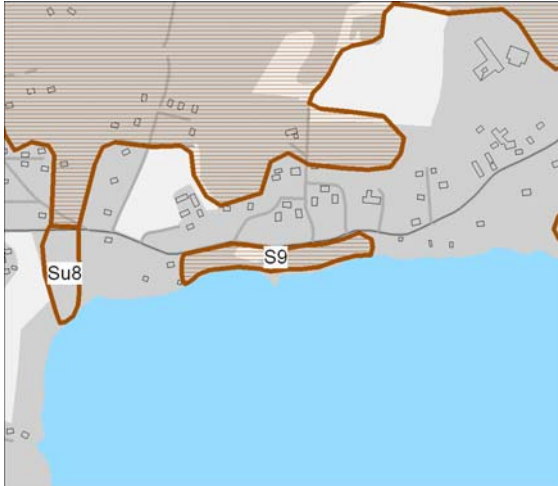

Mindre skogsparti med i sig tämligen trivial natur. Området är dock intressant då det utgör en länk mellan Orup-Sätofta-området och Sätoftasjöns stränder ner mot Ångsbyn. En relativt väl använd stig går genom området.

Förslag till utveckling:

Området i sig behöver säkerställas främst för närreklamation så att tillgängligheten och möjligheten att röra sig ner mot strandängarna vid Sätoftasjön och Ångsbyn inte försämras. Stråket bör permanentas och göras mer tillgängligt.

S9. Karlsvik

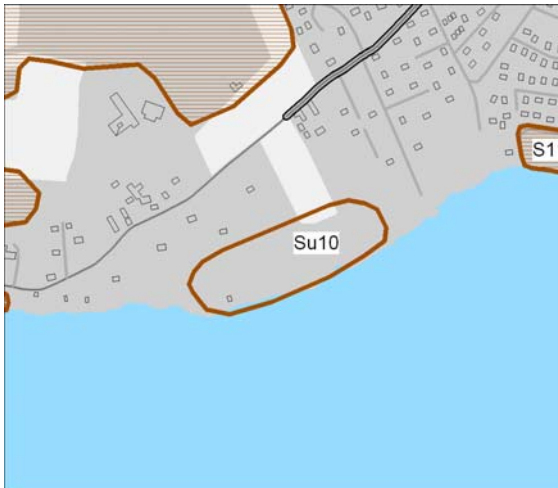

Ädellövskog samt parkytor med grov ek längs stranden. Längst i väster öppen gräsmark och vassar mot sjön.

Förslag till utveckling:

Inga särskilda behov av utveckling bedöms finnas. Viktigast är att skötseln fortgår och att slå vakt om tillgängligheten och strandskyddet i området.

Su10. Sätern

Vackra hagmarker med grov ek längs sjökanten. Området är idag inte särskilt lätt att nå eller hitta.

Förslag till utveckling:

Kan utvecklas som ett mål, främst för närboende, där man kan nå sjön. Kan sammankopplas med Orupsområdet via en slinga, se avsnittet om gröna stråk.

S11. Sätöfta badplats

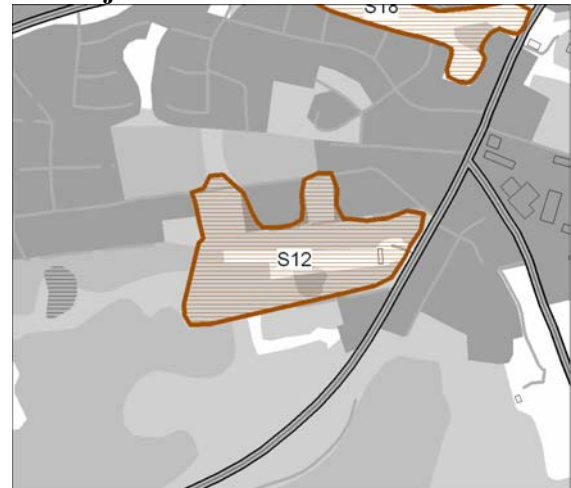

Kommunens badplats och båtplats. Öppna gräsytor. Sandstrand.

Förslag till utveckling:

Området bör säkerställas i plan.

S12. Skjutbaneområdet

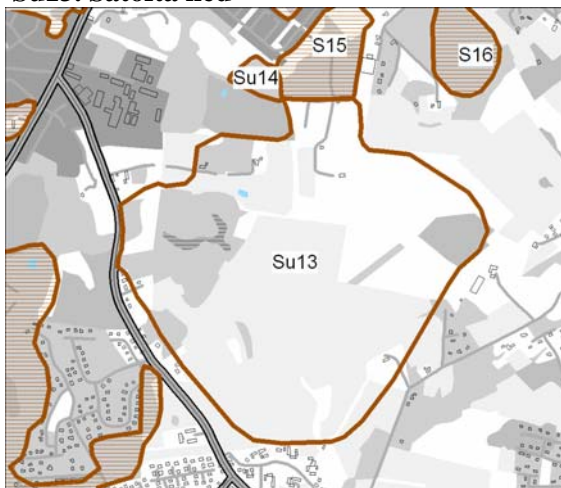

För boende norr om skjutbanan utgör de öppna markerna kring skjutbanan samt omgivande lövskogar det enda större närnaturområdet med några kvaliteter, då stora delar av övriga, intilliggande marker utgörs av granplanteringar, hyggen och fuktig, svårframkomlig skog.

Förslag till utveckling:

Området bör bevaras som närreklamationsområde. Minst en av de gröna förbindelse-länkarna norrut bör säkras. En del av den västra länken är planlagd som natur men inte särskilt promenadvänlig då den utgörs av en fuktig sänka.

Su13. Sätofta hed

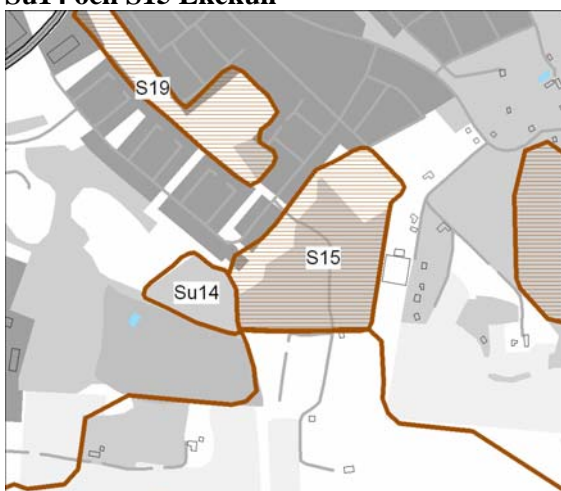

Sätofta hed utgörs av ett stort öppet, böljande landskap med fuktiga betesmarker ner mot Hörsån. I väster finns ekhagar och ädel-lövskogar. Området är idag relativt svårtillgängligt.

Förslag till utveckling:

Områdets karaktär gör att det inte är möjligt eller ens önskvärt att röra sig kors och tvärs. För att förbättra tillgängligheten till området kan några stigar anläggas genom eller i kanten av området. Om möjligt bör ett stråk följa ån. De vattenvårdsåtgärder som föreslås i naturbeskrivningen av området kan också bidra till att höja områdets estetiska och sociala värden.

Su14 och S15 Ekekull

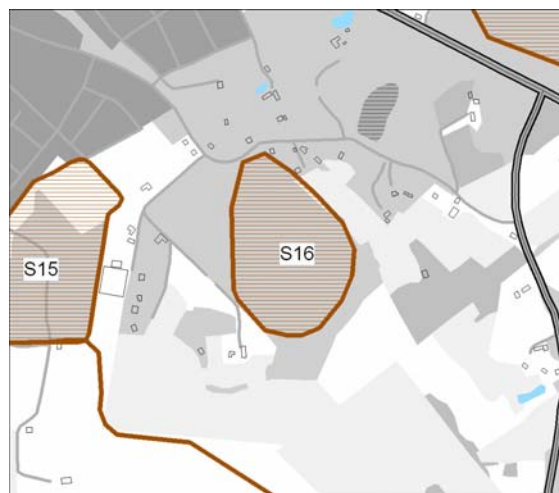
Betade ekhagar och öppna marker som är välbesökta och används för promenader och lek. Området är också ett utflyktsmål för dagis

och förskolegrupper. I området finns även ridstigar.

Förslag till utveckling:

Området länkas åt väster med en bro över Hörsån. Ryttare har något sämre möjlighet att passera igenom området sedan det stängslades. Möjligheten att skapa en ny ridväg utanför hagen bör undersökas. En skötselplan bör upprättas för hela området.

S16. Gyldenpris

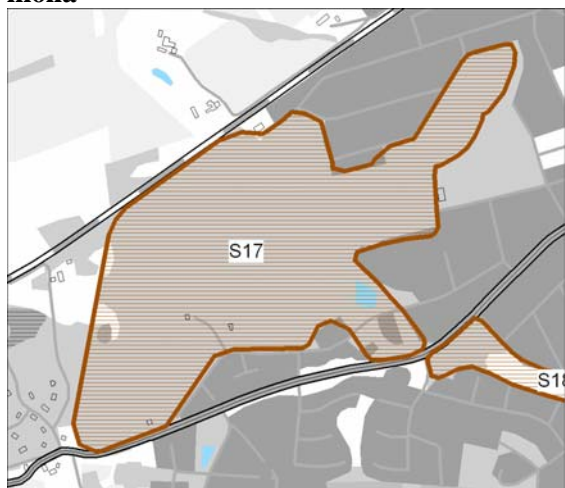

Mindre skogsområde, egentligen igenväxande ekhagar, på en höjdrygg. Viktigt närnaturområde som utnyttjas för promenader och hänger samman via stigar och vägar med Ekekull (S15). Vacker vårflora, kulturspår och fornlämningar.

Förslag till utveckling:

Området bör säkerställas som rekreations- och naturområde. En skötselplan bör tas fram.

S17. Postgraven-Klockarebacken-Höors mölla

Hela området genomkorsas av en mängd välanvända stigar och har mycket stort värde som närreklamationsområde. Via kyrkogården bildar området en grön kil som förbinder samhället med omgivande natur. Givna angoringspunkter finns både vid kyrkogården och Höors mölla, som i sig erbjuder en intressant miljö med kaffeservering sommartid. Vid ån finns bland annat en grillplats. I området finns mängder av spår efter kvarnstensbrytning. Kombinationen av storlek, natur- och kulturvärden samt den omedelbara närheten till tätorten gör området mycket intressant och värdefullt.

Förslag till utveckling:

Hela området bör säkerställas. Skogsbruk och övrig skötsel bör utgå från och anpassas till områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden. Kring Höors mölla bör skötseln intensifieras. Stigsystemet och broarna över ån bör ses över och få en bättre, löpande skötsel. Höors mölla kan fungera som en tydligare utgångspunkt, där man också har möjlighet att informera och lyfta fram områdets kvaliteter. Ett förslag till utveckling har tagits fram av studenter vid SLU Alnarp, våren 2006. Området utgör också en del av en länk västerut mot Stenskogen.

S18. Åhusparken

Åhusparken fungerar både som passage och mål. Området får mycket av sin behagliga karaktär genom närheten till ån. Lekplatsen är välbesökt. Området utgör närmsta grönområde för många bostadskvarter.

Förslag till utveckling:

Parkens innehåll kan utvecklas, såväl åt välansad park som åt mer innehållsrik natur genom anläggning av ängar och bryn. Vattnet kan framhävas bättre.

S19. Hästhagen

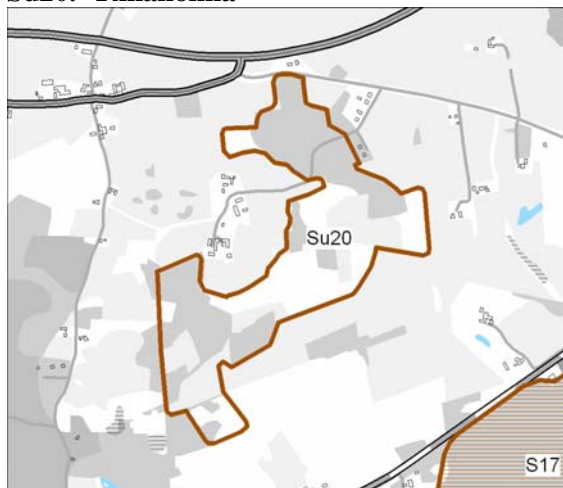

Området fungerar som genomfartsstråk men har också stora kvaliteter på grund av sina stora öppna ytor. En trädunge i området utnyttjas flitigt för lek och kojbygge.

Förslag till utveckling:

Områdets estetiska kvaliteter och naturvärden kan utvecklas med nya planteringar och delvis förändrad skötsel.

Su20. Yxnaholma

Mycket vackert, spännande och omväxlande kulturlandskap med ålderdomlig karaktär. Här finns en mängd kulturspår, bland annat en linbastu samt äldre, slingrande vägar som leder förbi ekhagar och öppna marker.

Förslag till utveckling:

Området skulle kunna utvecklas till ett mycket trevligt och uppskattat närreklamationsområde för boende på Höör Väster. Området kommer sannolikt att besökas av närboende även om inget görs, vilket i sig är ett argument för att förekomma med åtgärder och på så sätt undvika konflikter. Lämpliga åtgärder är en markerad slinga, stängselgenomgångar samt eventuellt någon enklare rastplats. Fortsatt /återupptagen betesdrift är en förutsättning för att områdets värden ska bestå.

S21. Enebacken

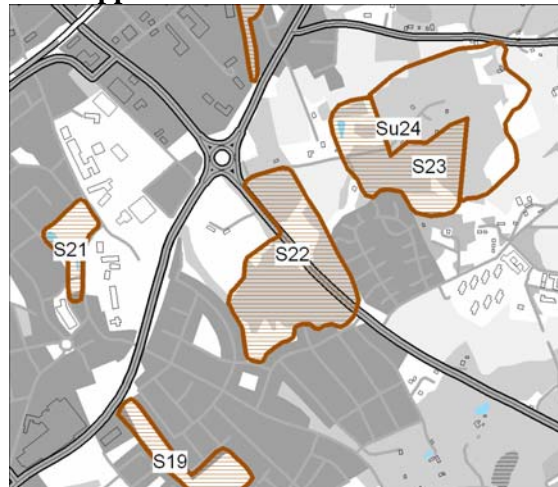

Hörs mest centrala parkområde. Vatten och välklippta gräsytor. Utnyttjas för glass och lunch i det fria, utelektioner, promenader mm.

Förslag till utveckling:

En plan för upprustning av parken har godkänts av kommunfullmäktige våren 2007.

S22. Jeppavallen-Järabacken.

Ekhagar och öppen mark. Hagmarkerna är delvis skötta, delvis igenväxande. Delarna norr om väg 13 har främst betydelse för närboende. Söder om vägen finns en upplyst motionsslinga, men även spontana stigar.

Förslag till utveckling:

Området bör säkerställas i sin helhet. Skötselplan bör upprättas. Skötseln bör intensifieras något, då det är ett centralt och välbesökt område. Systemet av stigar, bänkar och andra anordningar för tillgänglighet kan utvecklas.

S23 och Su24. Lindbacken-Fogdaröd

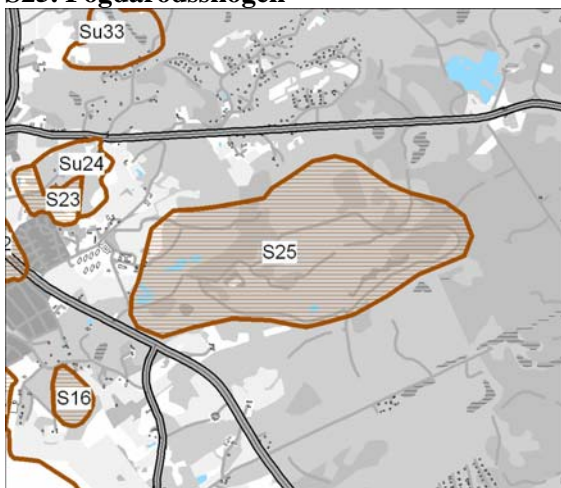

Vackert och varierat område med lövskog, hagmarker och kärr. De södra och västra delarna (S23) är välbesökta av närboende och fungerar bland annat som lekplats. Här finns också intressanta kulturhistoriska spår, bland annat i form av äldre hägnader. Området är värdefullt i sin helhet på grund av sitt läge, sin storlek och variation.

Förslag till utveckling:

Hela området bör säkerställas. En lämplig skötsel är av stor vikt för att såväl rekreativ som naturvärden ska bestå. Vid eventuell utbyggnad av Höör Öster ökar områdets betydelse som närrekreativområde.

S25. Fogdarödsskogen

Större sammanhängande skogsområde med en markerad motions slinga och skogsbilvägar som gör det möjligt att ta sig runt i området på olika sätt. Vintertid finns anlagda skidspår. Området utnyttjas flitigt, inte bara av

närboende utan även av bilburna besökare. Området fungerar också som ridterräng för ryttare främst från Sätöfta-Säbytorpsområdet.

Förslag till utveckling:

Området fungerar idag, men kan utvecklas med ytterligare strövslingor. Information och kartor saknas och bör tas fram. Ryttare bör anvisas särskilt markerade leder. Passagera över väg 13 bör ses över och göras säkrare för såväl gående som ryttare.

S26. Tjurasjö

Su27. Åkersberg-Höör Väster

S28. Backadammen

Tjurasjö och Backadammen är båda centrala och viktiga parkområden. På Brännemöllatomten planeras en parkanläggning med sittplatser. Tjurasjös östra del har parkkaraktär med bänkar och välansade gräsmattor. Kring Ekeliden planeras exploatering som innebär att även grönytorna kan komma att ses över.

Förslag till utveckling:

Området bör betraktas som en helhet. Hela området kring Tjurasjö-Åkersberg-Brännemölla-Backadammen-Kvarnbäck och det planerade grönområdet på Höör Väster har stor utvecklingspotential. Backadammen och Tjurasjö kan sammanlänkas via Åkersberg. Möjlighet att röra sig längs hela sträckan bör skapas. Stängselgenomgångar och grillplats finns i Åkersbergs ekhage, men området utnyttjas dåligt. Området har också höga naturvärden som bör beaktas. I Backadammen föreslås en försiktig rensning så att en blå bädd skapas närmast land. Vegetationen ute i dammen bryts upp i mindre äar.

S29. Klocksjön

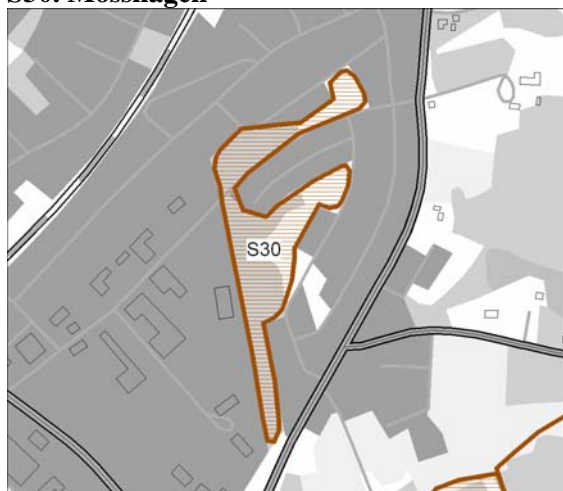

Klocksjön är en mager skogstjärn med omgivande mossmarker som ganska oväntat ligger insprängd som en liten hemlig oas bland bebyggelsen. En spångad stig leder genom området.

Förslag till utveckling:

Områdets lite dolda och hemliga karaktär bör bevaras. Inga större gallrings- och röjningsföretag bör utföras.

S30. Mosshagen

Öppna parkytor och skogsstråk längs Kolljungabäcken. Enda grönområdet på nära håll för boende i området mellan järnvägen och väg 23. Gång- och cykelbana går igenom området.

Förslag till utveckling:

Då området utgör enda närparken för boende i området bör man överväga att satsa mer och höja områdets kvaliteter.

Su31. Magleäng

Vacker träd- och buskrik naturbetesmark med artrik flora. Utanför betesmarken i det markerade områdets sydvästra del finns en trädunge på en hög kulle med fin utsikt åt söder. Här finns också äldre hägnader och andra kulturspår som gör platsen spännande.

Förslag till utveckling:

Områdets bör säkerställas som naturreservat och göras mer tillgängligt. Magleäng kommer precis som området kring Yxnaholma att öka i betydelse som närreklamationsområde när Höör växer västerut. Stängselgenomgångar bör ses över och kompletteras. Informationstavlor bör sättas upp. Utsiktsplatsen kan lyftas fram som en målpunkt.

S32. Holmaskogen

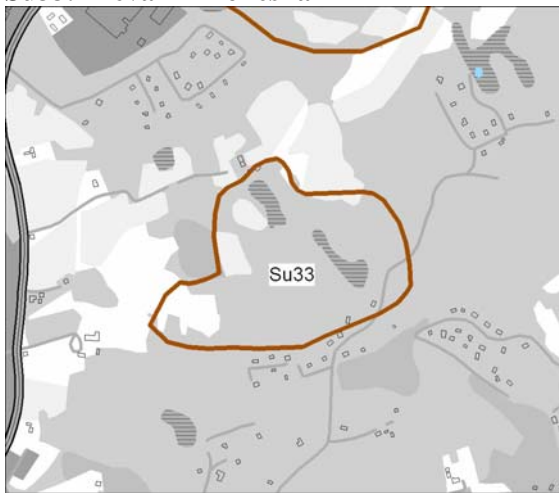
Skogsparti i norra delen av Norrevärn av stor betydelse för närboendes möjlighet att röra sig i naturen till vardags. Här finns flera välanvända stigar som sammanstrålar i ett stråk

ner mot Backadammen. I norr finns förbindelse ut mot Holma. Naturvärdena är begränsade, men betydelsen för närrekreation desto större. Området används även av boende öster om järnvägen, där tillgången på närnatur är begränsad.

Förslag till utveckling:

De delar av området som inte ägs av kommunen och heller inte är detaljplanlagda bör säkerställas och skötas så att rekreativvärden består. Skogsbruket kan behöva anpassas för att bevara och utveckla skogsområdets rekreativvärden.

Su33. Klevahill-Bokeshall

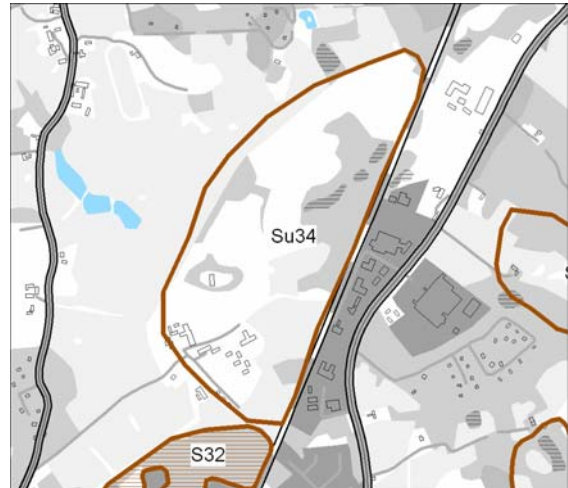

Området består av rester av ett äldre odlingslandskap. De trädklädda delarna är så gott som opåverkade av skogsbruk och har tydlig prägel av tidigare betesdrift, vilket ger en trevlig och varierad miljö. Flera stigar korsar området som fungerar som närnatur för det fåtal som idag bor i närheten.

Förslag till utveckling:

Området har mycket stora kvaliteter och stor potential som närrekreativområde vid eventuell framtida utbyggnad, men skulle redan idag kunna lyftas fram bättre. En förutsättning för att områdets värden ska bestå, såväl ur rekreativ- som naturvårdssynpunkt, är att skötseln anpassas.

Su34. Holma

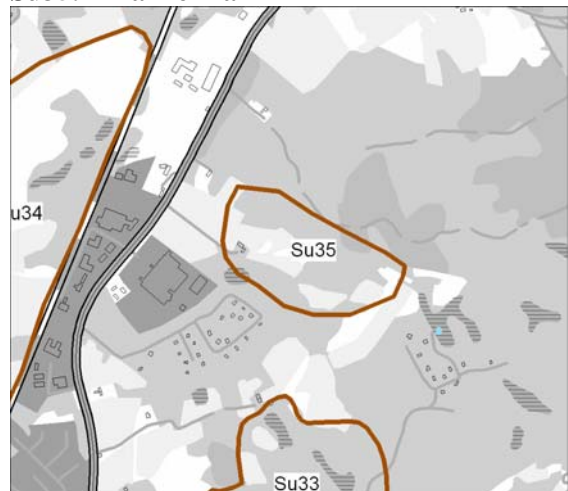

Stort område med ett vackert, öppet odlingslandskap. I området finns en stor, artrik ängsmark som i sig är en sevärdhet. Området är förhållandevis outnyttjat. Idag rör sig människor främst längs cykelbanan i områdets sydöstra del.

Förslag till utveckling:

Området har många kvaliteter och skulle kunna lyftas fram bättre. Den planerade vägorridoren för väg 13 skär dock tvärs igenom, vilket gör att områdets värden på sikt riskerar att gå förlorade.

Su35. Lilla Holma

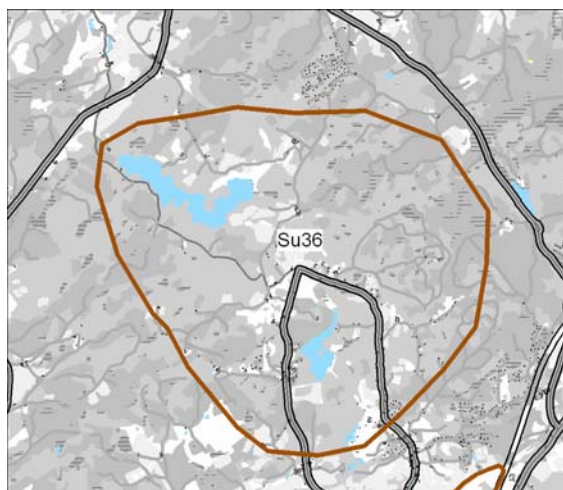

Öppna betesmarker och vacker ädellövskog i kuperad terräng.

Förslag till utveckling:

Kan utvecklas som grönområde för närrekreativområde vid en eventuell framtida utbyggnad.

Su36. Frostavallen - Dagstorp

Stort område med stora sammanhängande bokskogar och inslag av småskaligt odlingslandskap. Dagstorpssjön och Vaxsjön är båda populära badsjöar. Skåneleden passerar genom området. Frostavallen var tidigare ett välutnyttjat friluftsområde med motions- och vandringsleder. Dessa har dock fått förfalla under senare år.

Förslag till utveckling:

En utredning beträffande områdets utveckling togs fram av fritidsnämnden 2005. Här föreslås flera nya och återupprättade vandringslingor, rastplatser mm. Upprustning i enlighet med utredningen kommer att genomföras under perioden 2007-2010.

Sociala värden - Gröna stråk

Gröna stråk handlar om människors möjlighet att ta sig fram, att uppleva det gröna, att nå parker och närnatur. Stråken binder samman värdefulla gröna områden, men kan också vara värdefulla i sig.

De gröna stråken redovisas i detalj på följande sidor. De har markerats som ”befintliga” eller ”förslag till utveckling”.

Det finns ingen knivskarp gräns mellan befintliga stråk och utvecklingsstråk. Även de befintliga stråken kan många gånger förbättras och utvecklas. De utvecklingsstråk som redovisas är i huvudsak stråk som inte existerar idag, men också stråk med bristande funktion; till exempel vägar utan gång- och cykelbana.

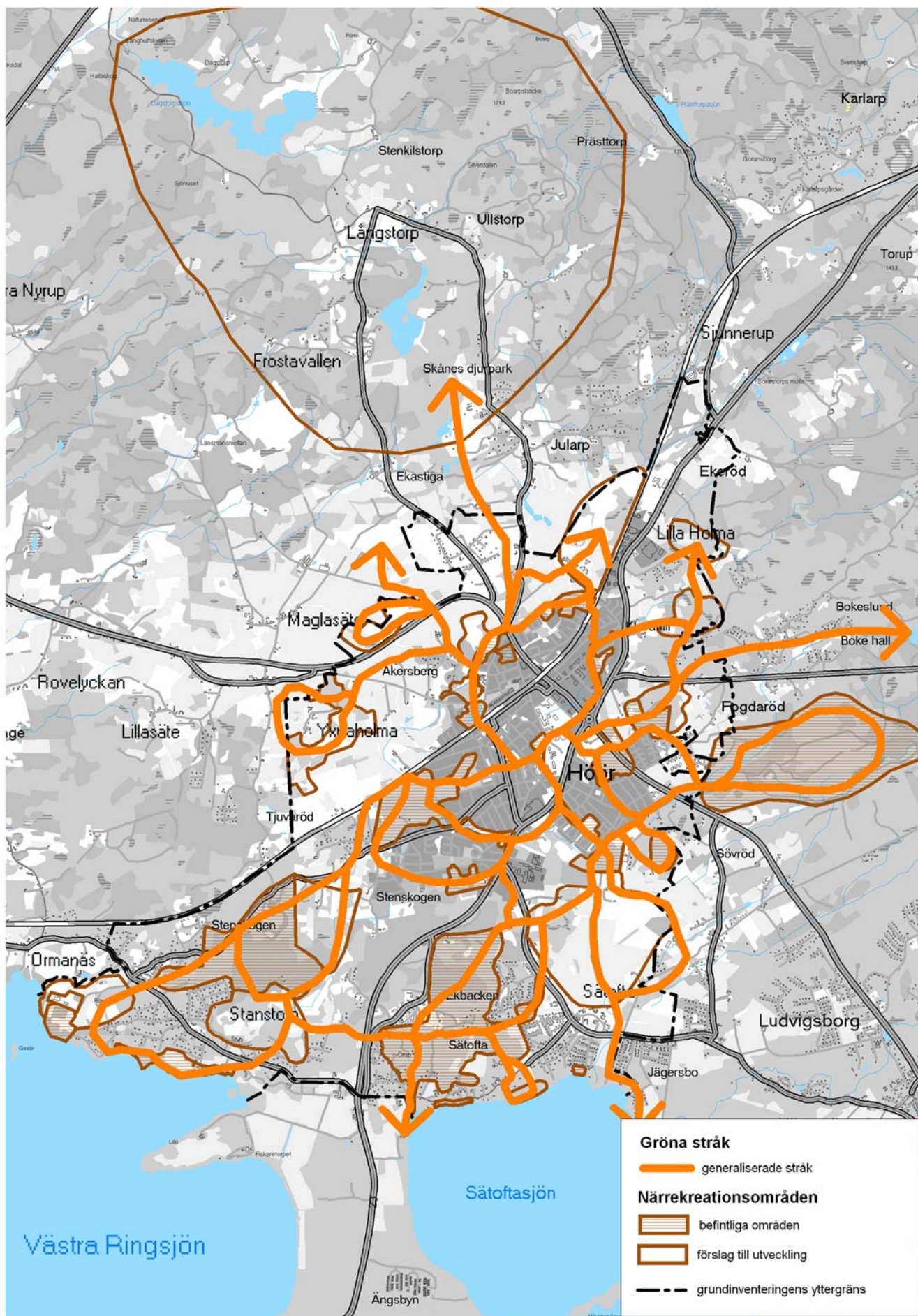
De gröna stråken har också generaliserats för att ge en mer överskådlig bild. Generaliseringen utgår från en idé om att förstärka eller skapa slingor, då de flesta tycker det är trevligare att gå en runda än att vara hänvisad till att gå samma väg fram och tillbaka.

Stråken har markerats som streck men ska inte ses enbart som en stig eller en cykelbana. Många befintliga gröna stråk är i verkligheten betydligt bredare. Även framtida gröna stråk bör vara väl tilltagna och innehållsrika – så att de gör skäl för namnet.

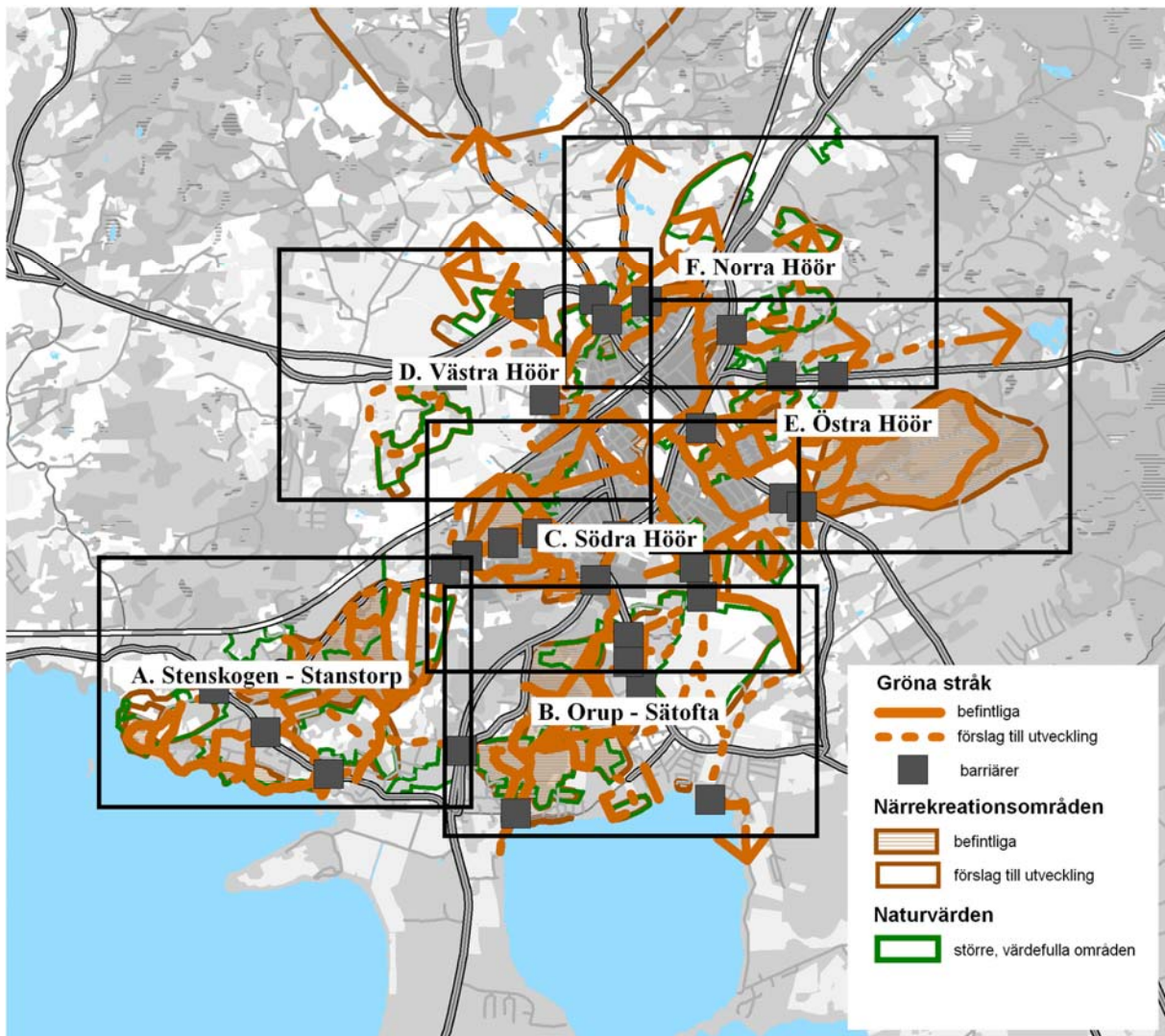
I de centrala delarna av Höör saknas egentliga gröna stråk nästan helt, men några stråk har ändå markerats eftersom de binder samman värdefulla grönområden och utgör länkar mellan olika gröna stråk. Huruvida de markerade stråken inne i de centrala delarna av Höör ska göras grönare behandlas inte vidare här. Stadsmiljön erbjuder många andra värden och som promenadstråk och förbindelse mellan gröna områden kan en gata i staden fungera även utan gröna inslag.

Ridvägar

Ridvägar har inte studerats särskilt, men frågan är aktuell. Mycket tyder på att det finns ett behov av markerade ridlingor och formella överenskommelser för att undvika konflikter mellan markägare, boende, gående och ryttare.

Gröna stråk – delkartor

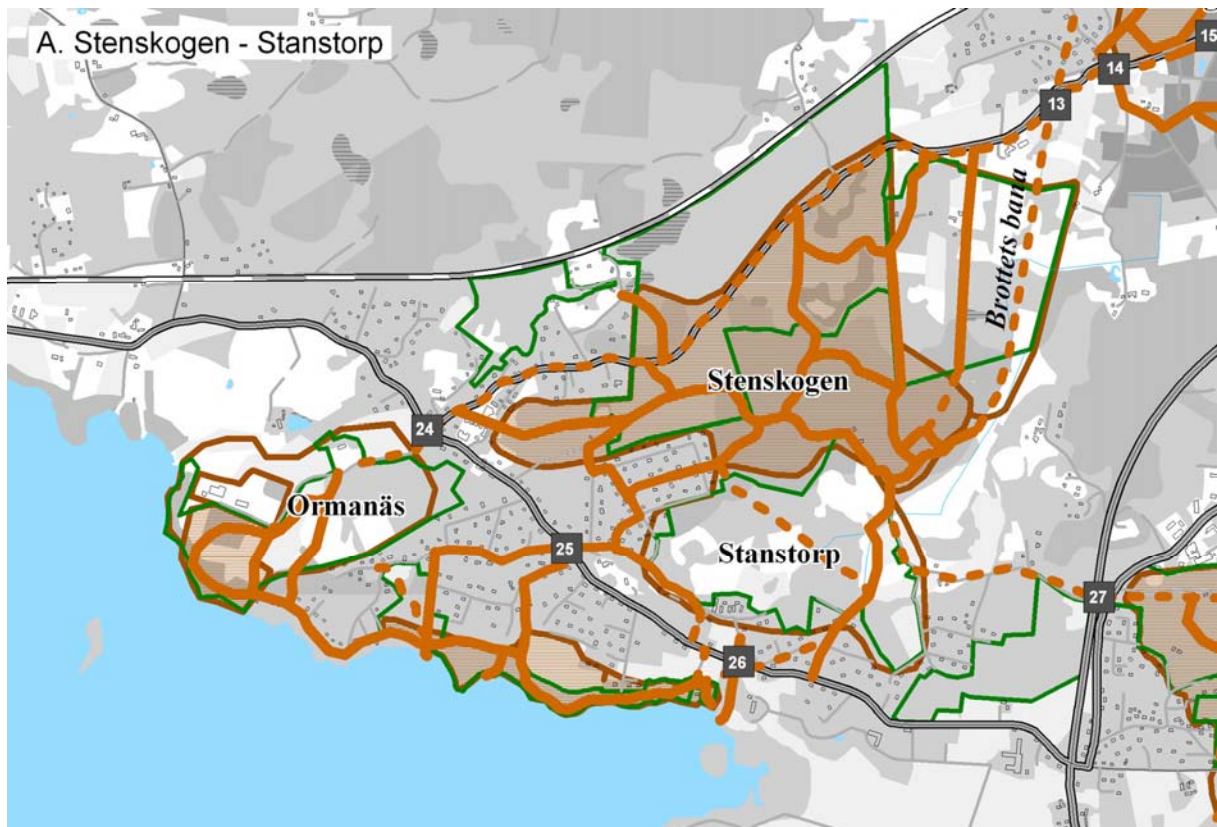
På följande sidor presenteras ett system av gröna stråk på delkartor för att kunna göra en beskrivning mer i detalj. De föreslagna utvecklingsstråken ska inte tolkas exakt.

Kartorna visar också barriärer som försvårar människors möjlighet att röra sig längs stråken. Den vanligaste barriären är en otrygg passage över en större väg, där väg 13 och 23 är de som har störst barriäreffekt.

Längs järnvägen finns inte en enda barriärmarkering, trots att den egentligen utgör ett mycket stort hinder. Riskerna och

svårigheterna att passera banvallen gör att det inte finns några spontana stigar som kan ge vägledning om behovet av ytterligare passager. Fler passager över/under järnvägen vore sannolikt positivt men frågan behandlas inte vidare i detta dokument då frågan är alltför komplex.

De utpekade natur- och närrekreationsområdena finns med på kartorna men områdena i sig kommenteras inte närmare här. Läsaren hänvisas istället till de tidigare avsnitten om värdefulla naturområden respektive värdefulla närrekreationsområden.

A. Stenskogen-Stanstorp

I Stenskogsområdet finns flera stigar och slingor varav några markerade. Slingorna behöver ses över och kan utvecklas ytterligare. Stenskogen har bra förbindelse söderut, mot bebyggelsen i Stanstorp och Rörviksområdet, medan anslutningen från tätorten är sämre. Möjligheten att röra sig genom beteslandskapet söder om Stenskogen (Su4 Stanstorp) kan också förbättras.

Anslutning till fots och möjligen även cykel från Höörs samhälle skulle kunna lösas via genom att följa sträckningen för Brottets bana; den smalspåriga järnväg på vilken sten transporterades från Stanstorpgraven till järnvägsstationen i Höör.

Förslag till skötsel, utveckling av angoringspunkter, slingor och information i Stenskogsområdet finns i en rapport framtagen av GF-konsult år 2005 på uppdrag av Höörs kommun. Förslag till åtgärder och utveckling har även tagits fram av studenter vid SLU Alnarp under våren 2006. Arbete med reservatsbildning i delar av Stenskogen har inletts hösten 2006.

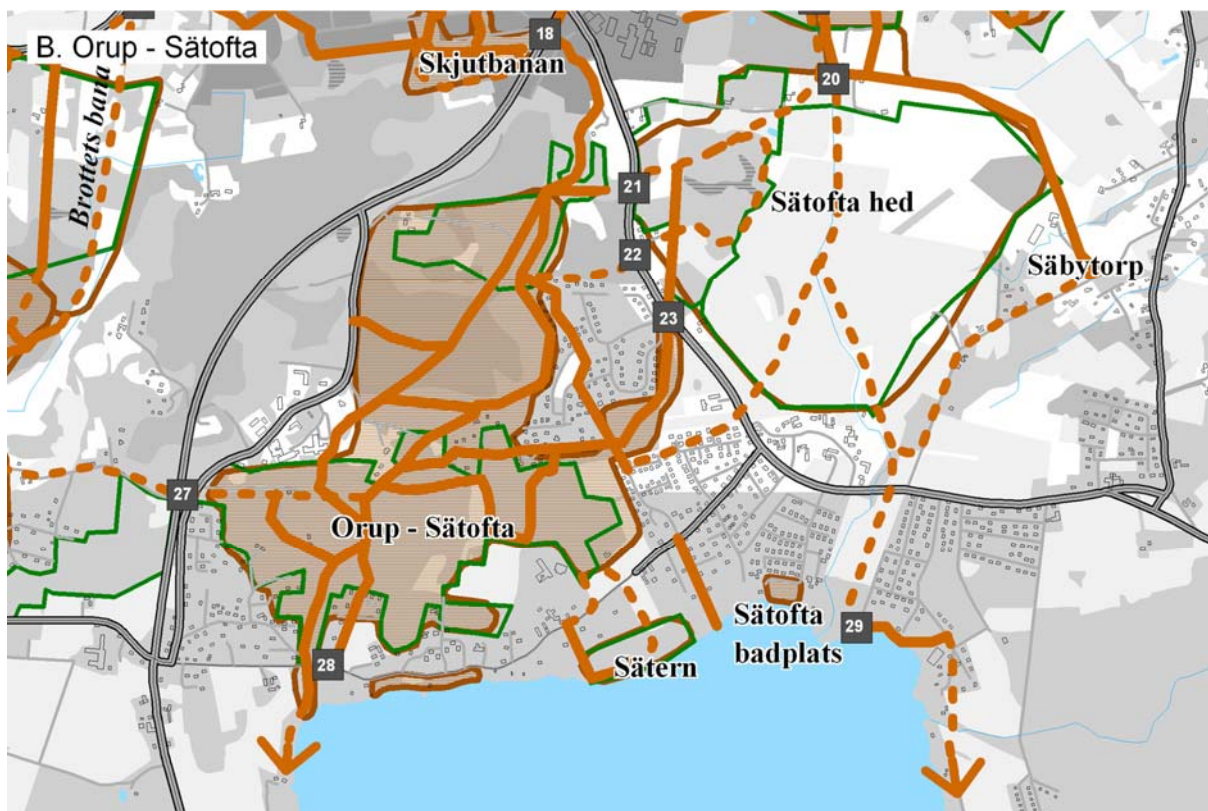
Även en gång-cykelväg längs Stenskogsvägen skulle förbättra tillgängligheten.

Ringsjöstranden är tillgänglig längs en lång sträcka, vilket är mycket viktigt att slå vakt om. Strandskogen (S3) har också stora naturvärden. Ut mot Ormanäs går stråket längs Rörviksvägen. Villabebyggelsen i området som helhet är för övrigt av sådan karaktär att många villagator fungerar som fina, gröna promenadstråk.

Vid Ormanäs reningsverk finns ekhagar, betesmarker och strandskogar som redan utnyttjas av närboende. Gångstråken är välanvända och stängselgenomgångar finns. Tillsyn och skötsel behöver dock förbättras. Området kan utvecklas ytterligare, både ur rekreations- och naturvårdssynpunkt.

Kontakten mellan områdena norr respektive söder om Stanstorpsvägen är relativt god men eventuellt bör några passager över vägen ses över, markerat som barriär 24-26.

En bra förbindelse österut saknas (barriär 27), se vidare under nästa avsnitt; Orup-Sätöfta.

B. Orup-Sätofta

Hela området kring Orup (S7. Orup-Sätofta) är av stort värde som rekreationsområde. Här finns ett helt system av spontana och markerade gångstråk. Spåren och spårcentralen är i behov av upprustning och kan utvecklas ytterligare. Områdets storlek och variationsrikedom gör det till ett område av intresse även för andra än närboende. Ädellövskogarna och hagmarkerna i sydslutningen ner mot Ring-sjön har också mycket höga naturvärden (N5. Orup-Sätofta).

Längs stranden vid Sätoftasjön ligger flera äldre hus som av hävd har tomter ända ner till sjön. Därför är det inte möjligt att anlägga en promenadstig längs vattnet. Mellan tomterna finns dock allemansrättsligt tillgängliga avsnitt som är viktiga att slå vakt om.

Jägersboområdet och Sätofta badplats är två platser där man når sjön. Väster om badplatsen finns ytterligare två angringspunkter. Den västra av dessa stigar ner till sjön kan utvecklas till en slinga genom ekhagar och öppna marker nere vid sjön (Sättern Su10).

Längst i väster finns ett utvecklingsbart stråk som leder från Orup vidare ner längs västra

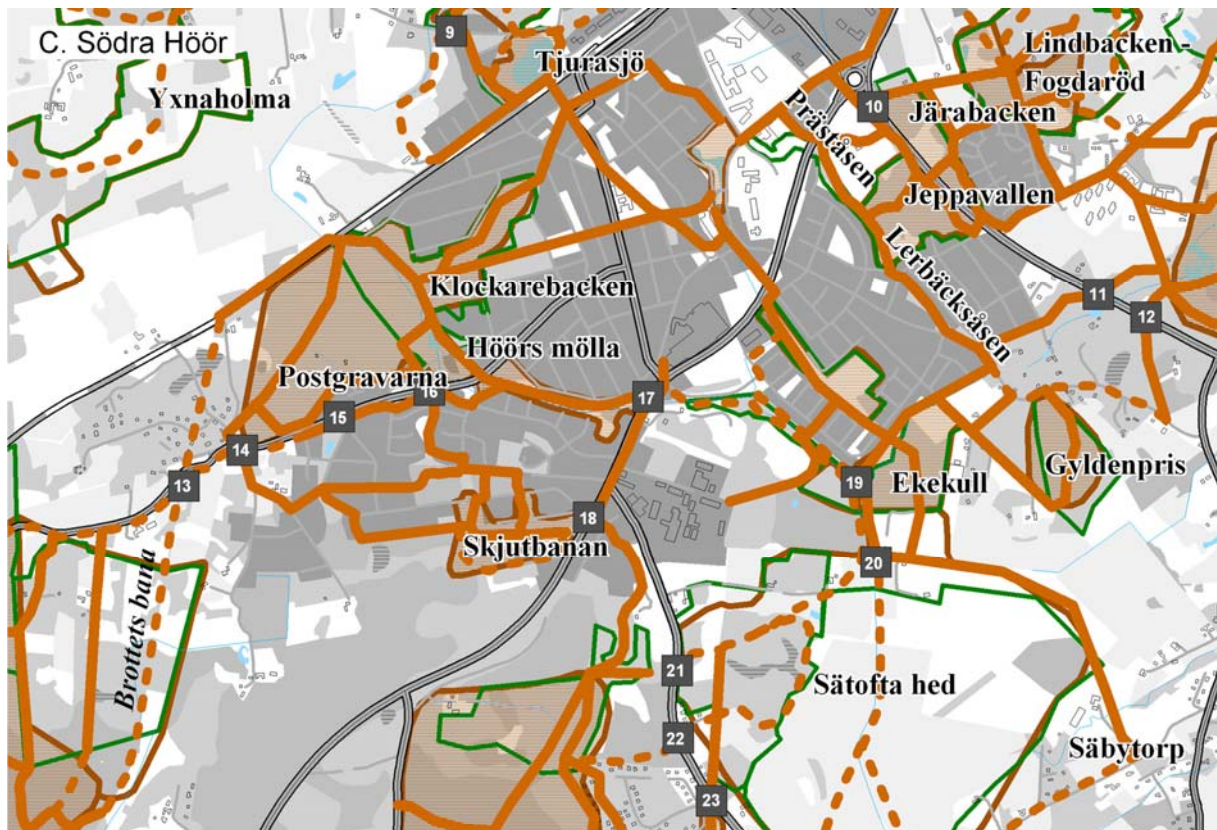
kanten av Sätoftasjön. Stråket är viktigt för möjligheterna att röra sig vidare söderut i landskapet. Korsningen med Nybyvägen bör ses över (barriär 28)

De norra och östra delarna av Orupsområdet kan länkas österut genom att utveckla gröna stråk ut mot Sätofta hed (barriär 21-23).

Den kraftiga barriäreffekt som väg 23 orsakar borde åtgärdas med minst en säker passage, för att få bättre kontakt mellan Orup- och Stanstorsområdet. Här är passagen föreslagen vid barriärmarkering 27.

Sätofta hed är ett stort område med öppna betesmarker längs Hörsån som skulle kunna utvecklas. Med tanke på områdets karaktär är ambitionen inte att man fritt ska kunna röra sig över hela området, men snarare att det ska vara möjligt att färdas genom landskapet längs vissa stråk. Barriär 20 markerar behovet av en eller flera broar över ån.

Hagmarkerna kring Hörsåns mynning är en del av ett föreslaget stråk längs ån. I dagsläget saknas en bro och stängselgenomgång i sydöstra delen (barriär 29).

C. Södra Höör

Skogen vid Klockarebacken och Höörs mölla (S17) har mycket god kontakt med bebyggelsen via kyrkogården som skjuter in som en kil mot centrum. Redan idag är området välutnyttjat och flera stigar leder genom området.

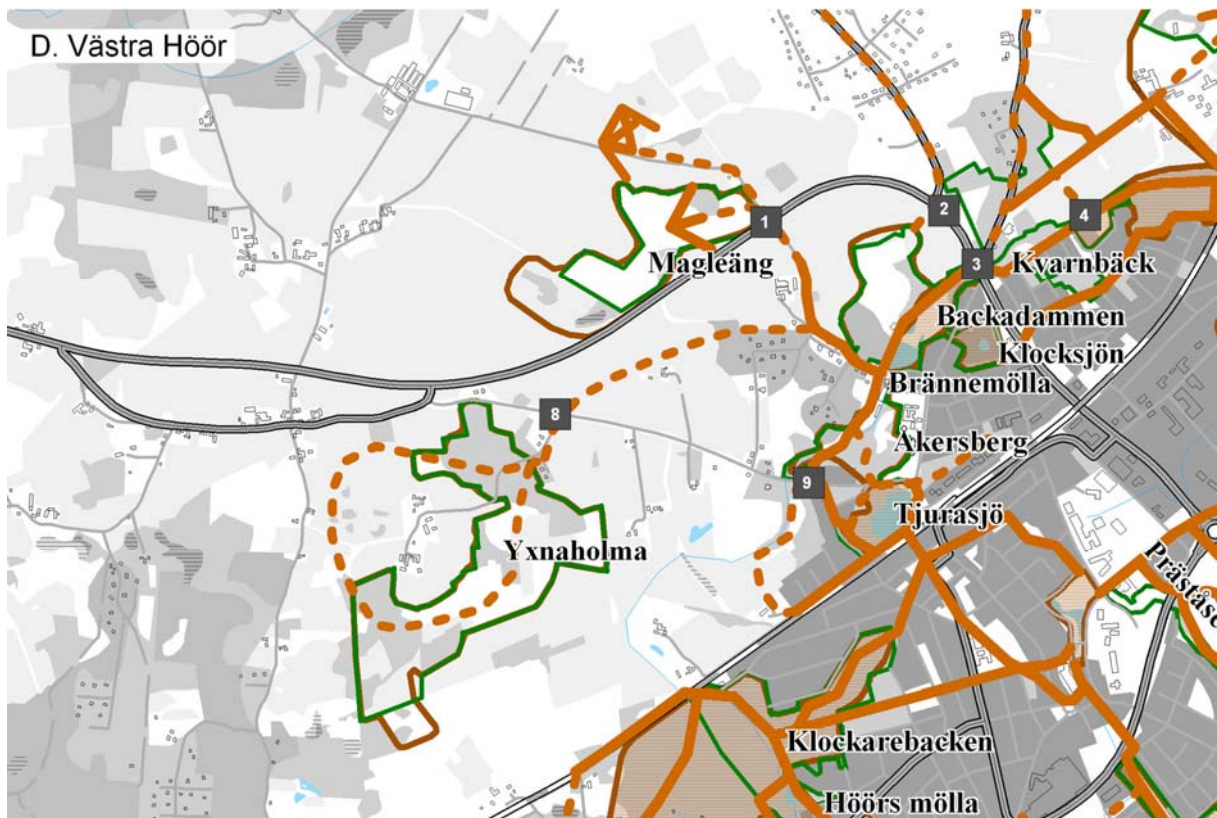
För att nå området söderifrån måste man korsa Stenskovsvägen. Flera välanvända passager finns, där säkerheten kan behöva ses över (barriär 14-16). Om man väljer att utveckla Brottets bana som ett grönt stråk (se texten om Stenskogen – Stanstorp) vidare mot Stenskogen bör en tryggare passage över Stenskovsvägen göras vid barriär 13.

Åhusparken utgör en slags förlängning av området vid Höörs mölla, men detta är inte helt tydligt i landskapet. Förslag på hur man kan få Åhusparken att bättre hänga ihop med området kring Höörs mölla samt utvecklingsförslag för hela området Postgraven - Klockarebacken - Höörs mölla (S17) samt Åhusparken finns

presenterade i ett arbete utfört av studenter vid SLU Alnarp, våren 2006.

Vid polishuset och rondellen tappar det gröna stråket genom Åhusparken bort sig (barriär 17). Här vore positivt med åtgärder för att göra det enklare och mer inbjudande att fortsätta följa Höörsån ner mot Ekekull. Området kring Ekekull (S15) och Gyldenpris (S16) fungerar redan idag som närreklamationsområde. Härifrån finns möjlighet att ta sig vidare mot Säbytorp. Vid barriär 19 skulle en enklare bro över ån sedan bidra till att binda samman Ekekullsområdet med landskapet på västra sidan ån.

Området kring skjutbanan (S12) fungerar idag som promenadstråk och fyller en viktig funktion som närnaturområde. Åtminstone ett av de nord-sydgående stråken ner mot området bör säkras. Förbindelsen österut, mellan skjutbanan och Karlslund, kan förbättras med en säkrare passage över väg 23, barriär 18

D. Västra Höör

Framväxten av det nya bostadsområdet Höör Väster gör att naturområden som tidigare uppfattats som perifera kommer att förvandlas till närnatur. Människor kommer sannolikt att söka sig ut i den nya närnaturen självmant. Därför kan det vara bra att förekomma eventuella konflikter genom att göra anpassningar, som markerade stigar, stängselgenomgångar mm.

Naturbetesmarken Magleäng (N24, Su31) är ett sådant område som ligger nära Höör Väster. Väg 13 (barriär 1) begränsar tillgängligheten. Minst en säker passage över vägen vore positivt. I detaljplanen för Höör Väster finns en sådan passage planerad (något längre österut än vad som här markerats som barriär 1). Inom området Magleäng behövs enklare åtgärder i form av stängselgenomgångar mm.

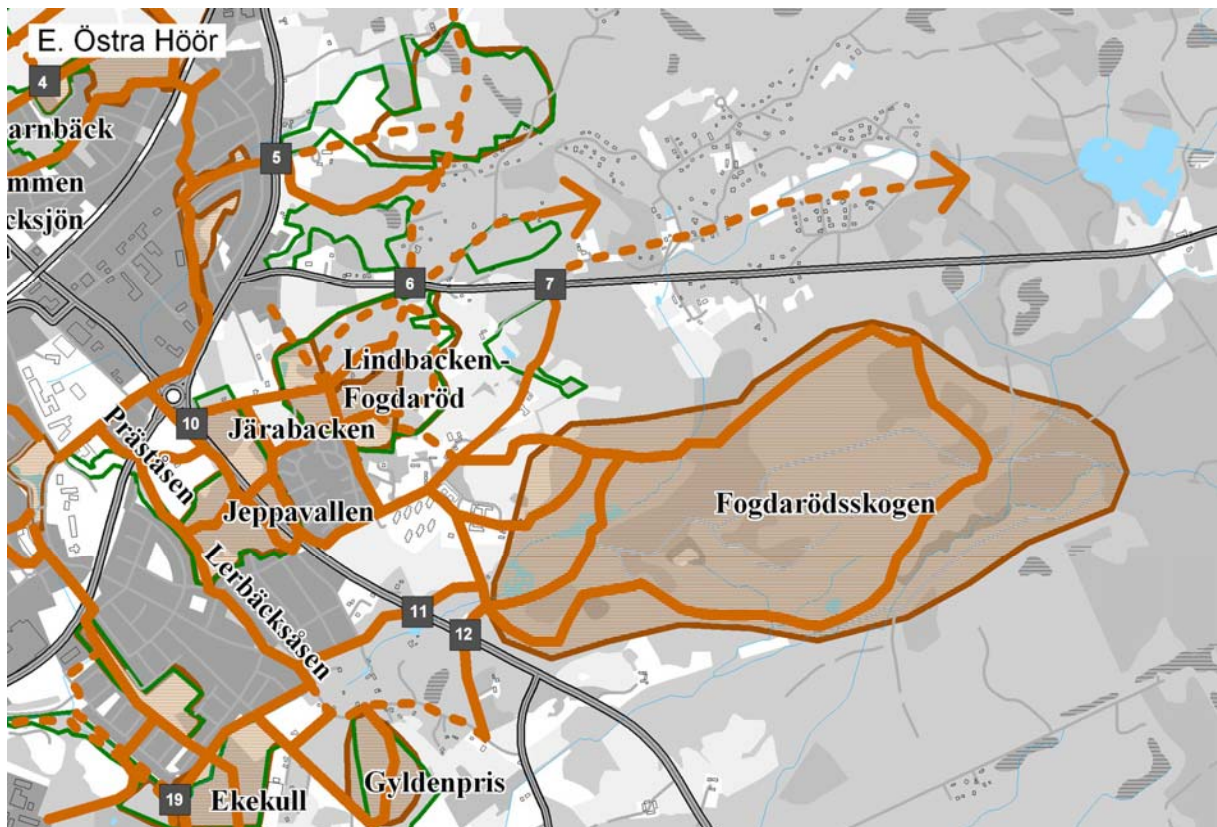
Kulturlandskapet kring Yxnaholma (N17, Su20) är ett vackert område med stor potential. Ett bra stråk hit bör planeras genom den framväxande bostadsbebyggelsen. Passagen över Maglasätevägen bör göras säker (barriär 8). Stråket kan planeras som en slinga. Även här behövs stängselgenomgångar och andra enklare åtgärder inom området.

Hela området med Klocksjön, Backa, Åkersberg och Brännemölla ner mot Tjuråsjo kan bindas samman till ett tydligare sammanhängande grönområde.

På flera platser ska det vara möjligt att få närkontakt med vattnet. Områdets dammar, kärr och vattendrag ska upplevas som tillgängliga. Avvägning måste dock göras mot områdets naturvärden. Sträckan mellan Kvarnbäck och Backadammen är till exempel mycket värdefull och här bör inga eller mycket försiktiga ingrepp göras i träd- och buskskikt.

Från Brännemölla planeras en ny gång- och cykelbana längs Höörsån söderut mot Maglasätevägen. En möjlighet kan vara att förlänga stråket vidare söderut längs ån. Passage över Maglasätevägen bör underlättas i så fall (barriär 9).

Norrut vore det, utöver stråket mot Magleäng och Maglasäte by, önskvärt med säkra gång- och cykelstråk över väg 13, mot Frostavallen respektive Jularp och Skånes djurpark (barriär 2 och 3).

E. Östra Höör

Från söder in i Fogdarödsskogen (S25) finns två väl upptrampade stråk, vilket tyder på ett behov av ett mer permanent stråk med säkrare passage över väg 13 (barriär 11 och 12). Vid båda de markerade barriärerna korsar även ryttare vägen.

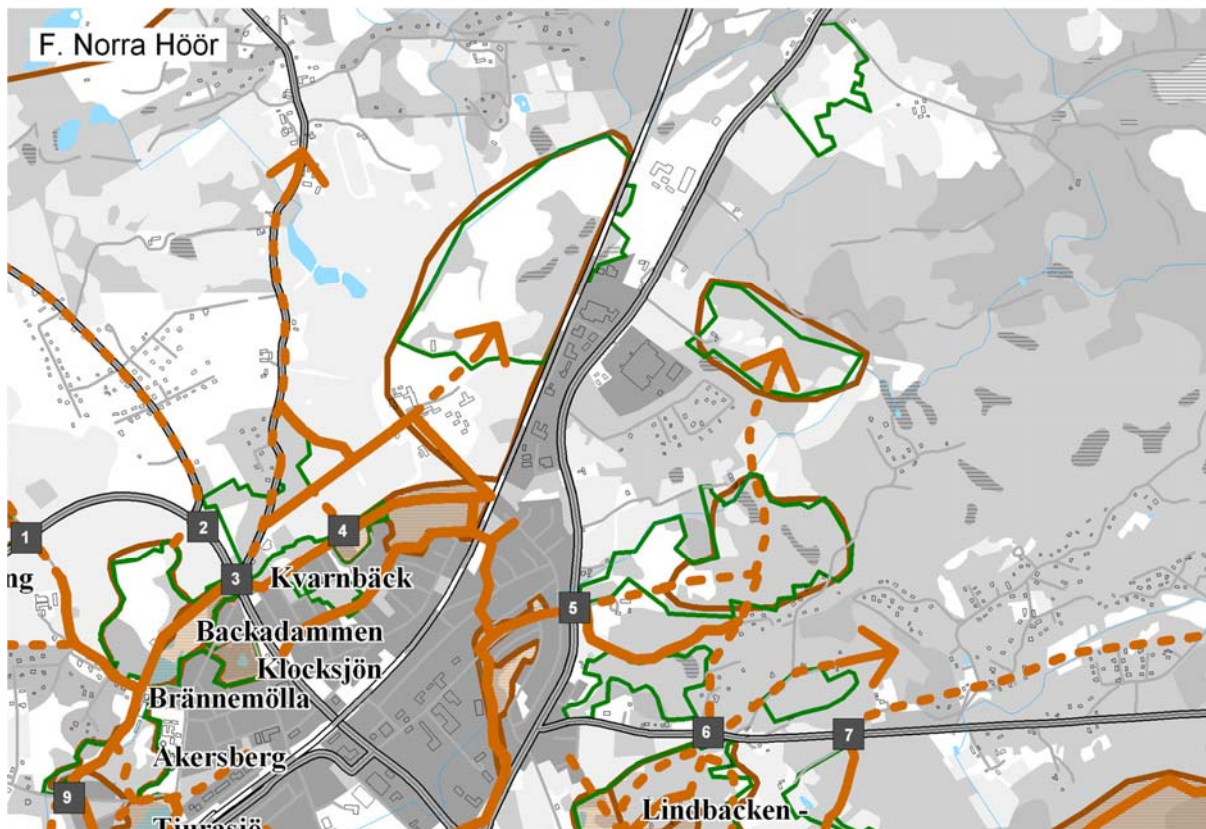
I området kring Fogdaröd finns många alternativa stråk. På sikt kan förbindelsen norrut förbättras, främst genom tryggare passager över Södra Rörumsvägen (barriär 6 och 7) och vidare österut mot Misserödsdammen och Skåneleden.

Boende i det lilla bostadsområdet precis söder om Södra Rörumsvägen, i vägens början, är idag helt omslutna av åkrar och vägar. Här skulle det vara av värde med ett fungerande stråk söderut mot Lindbacken-Fogdaröd.

Ytterligare en svag länk finns vid rondellen (barriär 10). Här verkar finnas behov av en bättre passage över väg 13, då många människor korsar vägen här.

Präståsen/Lerbäcksåsen är ett grönt stråk med historia. Tyvärr är det inte längre möjligt att vandra längs åsryggen i hela dess sträckning. Det mest definitiva avbrottet är korsningen med väg 23. Här är gående hänvisade att söka sig under vägen genom en tunnel. Möjligheten att utveckla bättre förbindelse över väg 23 vid Präståsen bör beaktas när väg 23 byggs om till tätortsgata.

Stråket längs åsen avbryts också vid Fogdarödsvägen för att sedan fortsätta upp på Lerbäcksåsen via ett gammalt grindhål.

F. Norra Höör

För boende i norra delarna av Höör är tillgången på omedelbar närnatur och gröna stråk begränsad. Järnvägen och väg 23 har starka barriäreffekter, men tunneln under järnvägen vid Holmaskogen gör att järnvägens barriäreffekt trots allt är mindre än barriäreffekten av väg 23.

Holmaskogen (S32) i norra kanten av Norrevärn är en viktig del av närnaturen i de här delarna av Höör. Norr om Holmaskogen går en cykelväg ut mot Holma – ett välutnyttjat stråk. Få ger sig dock av till det vackra och värdefulla kulturlandskapet på Holma (N27, Su34). Här föreslås ett stråk, som i princip redan finns men är okänt. En faktor som dock komplicerar en satsning på Holma som närreklamationsområde är den förslagna vägkorridoren för nya väg 13 som skär rakt igenom området.

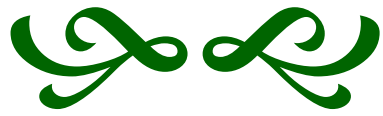
Möjligheterna att ta sig runt i landskapet norr om Norrevärn kan också varieras med ett stråk

över Höörsån (barriär 4), som ansluter till vägen ut mot Holma. Ett litet besöksmål på vägen som kan lyftas fram är ruinen efter Släbo mölla som ligger bortglömd i en trädunge invid ån.

För boende i norra delen av Höör kan möjligheten att nå närnatur också förbättras genom att utveckla ett stråk österut mot det fina kulturlandskapet öster om Klevahill (Klevahill-Bokeshall N26, Su33). En eller flera säkra passager över väg 23 (barriär 5) skulle betyda mycket.

Norr om Klevahill-Bokeshall finns ännu ett område med potentiella värden som närnatur; Lilla Holma (N28, Su35).

För att skapa bättre förbindelse mellan Fogdarödsområdet och Bokeshall behöver passagera över Södra Rörumsvägen (barriär 6 och 7) ses över.

Förslag till en grön struktur

Förslagskartan är en sammanläggning av alla teman. Gröna stråk presenteras i sin generaliserade form.

De natur- och rekreationsområden som ligger söder om tätorten är viktiga att slå vakt om av flera skäl. Dels är de i sig värdefulla för både biologisk mångfald och närrekreation. De utgör också viktiga delar av ett grönt bälte mellan tätorten och bebyggelsen i Sätofta och Stanstorp.

I öster har flera mindre grönområden pekats ut, som bör ingå som en del i grönstrukturen vid eventuell framtida utbyggnad av samhället.

Landskapet närmast väster om tätorten domineras av jordbruksmark. Här finns framförallt två större sammanhängande

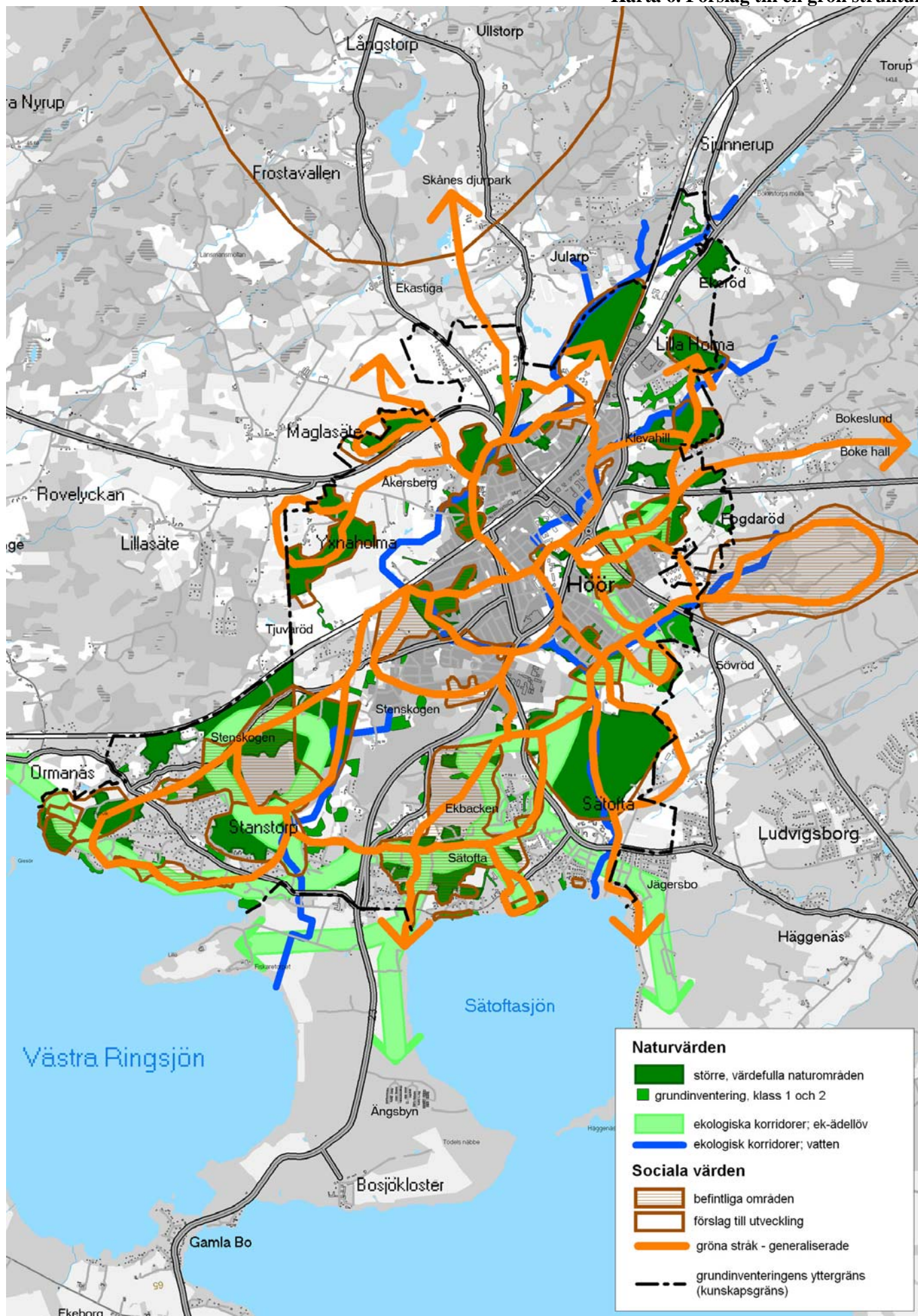
områden med natur- och rekreationsvärden; Magleäng och Yxnaholma.

I norr ligger det mycket stora friluftsområdet Frostavallen-Dagstorp. Några områden med särskilda naturvärden finns inte utpekade här då grundinventeringen inte sträcker sig längre än till Snogehall.

Ett nätverk av gröna stråk föreslås i form av större och mindre slingor. Många delsträckor finns redan, men kan behöva märkas upp och skötas.

Information, skyltning, bra kartor, markerade stigar och angöringspunkter har slutligen mycket stor betydelse när det gäller att uppmuntra och underlätta för människor att utnyttja Höörs rika närnatur.

Karta 6. Förslag till en grön struktur

Jämförelse med andra kommunala dokument

Jämförelse med gällande översiktsplan

Skillnader mellan gällande översiktsplan och de förslag som framförs i grönstrukturprogrammet gäller framförallt planerade utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter.

Bostäder

1. Gyldenpris

Ungefär halva den yta som i översiktsplanen föreslås som bostadsområde utgörs av värdefull ek-hasselskog med grova träd (N14. Gyldenpris).

2. Höör Öster

Inom det föreslagna bostadsområdet Höör Öster finns flera områden med värdefull natur; ädellövskogar, alkärr och hagmarkslandskap. Två av områdena har också stor potential som närreklamationsområden.

3. Ringsjöbandet.

Översiktsplanens skisserade bebyggelse och grönstruktur stämmer delvis överens med grönstrukturprogrammets förslag. Avvikelse utgörs bland annat av de föreslagna bostadsområdena mellan Stanstorpsgården och väg 23. De berör beteslandskapet kring Stanstorpsgården (N3, Stanstorp) samt ett område med igenväxande ekhagar och fuktig ask-alskog (N4. Nyby). Dessa områden är värdefulla i sig men också av betydelse som delar av ett större ädellövskogslandskap kring Ringsjön. Även föreslagna utbyggnad väster om Sätostaskolan berör ädellövskogar och f d hagmarker med mycket höga naturvärden (del av N5 Orup-Sätostaf).)

Verksamheter

4. Verksamhetsområde Syd

De värdefulla ekhagar som finns inom området bör sparas.

5. Verksamhetsområde Nord

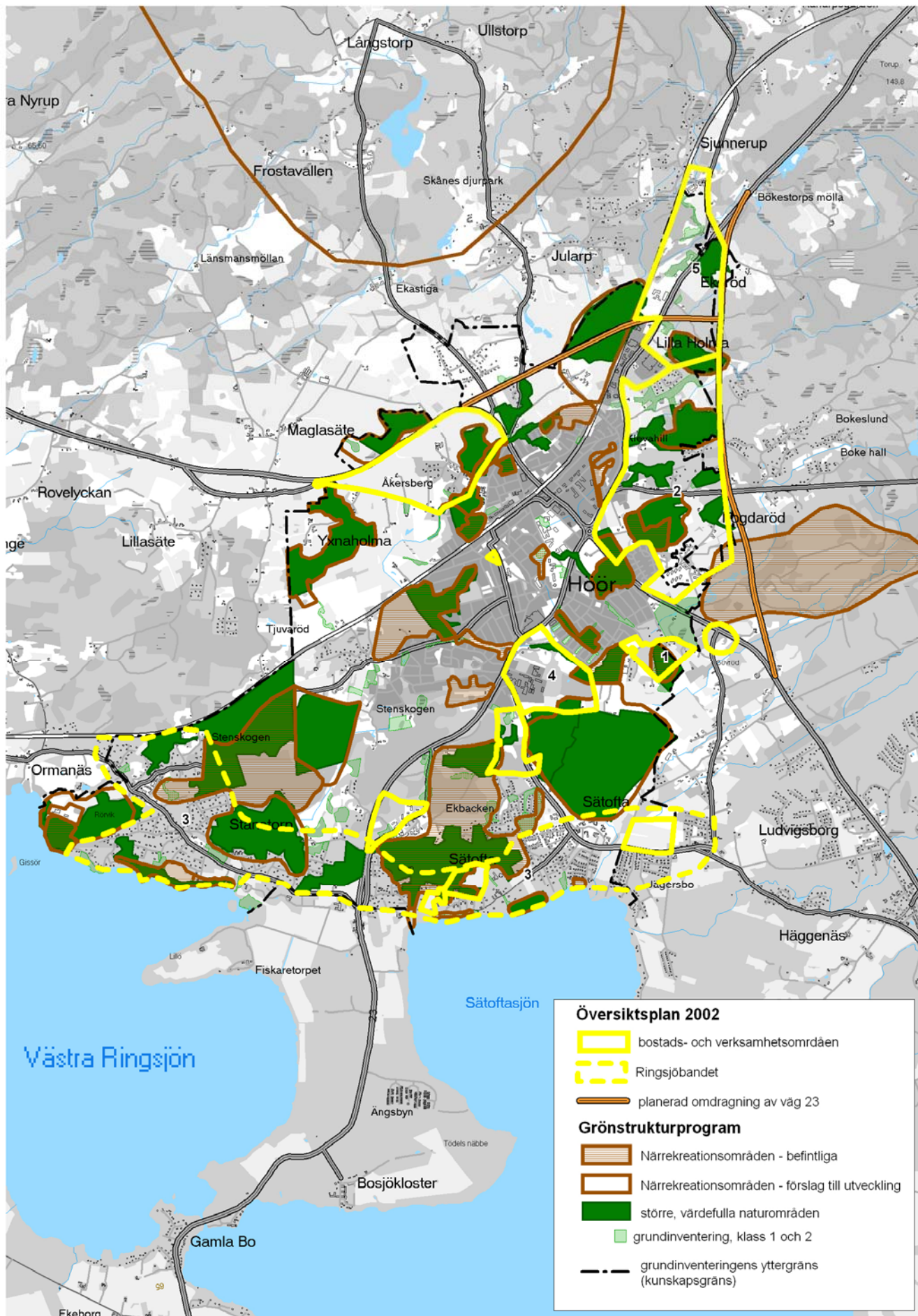
Öster om nuvarande väg 23 berörs två områden med naturvärden samt potentiella rekreativvärden (N28 Lilla Holma och N29 Ekeröd). Väster om väg 23 finns ett par värdefulla skogspartier. Ett bokskogsparti med grova träd, som också pekats ut som värdefullt av Skogsstyrelsen, samt ett stråk med ädellövskog som i stora delar följer en äldre hägnad.

Gröna stråk

Gröna stråk redovisas översiktligt i översiktsplanen. Grönstrukturprogrammets förslag skiljer sig inte på något avgörande sätt från översiktsplanens förslag, utan är bara mer detaljerat.

Turism och friluftsliv

De större rekreativområden som redovisas i grönstrukturprogrammet och som har potential att även fungera som grönområden för andra än närboende är främst Stenskogen-Stanstorp med Rörvik och Ormanäs, Orup-Sätostaf, Sätostaf hed och Fogdarödsskogen. Dessa områden finns även upptagna under kapitlet ”Turism och friluftsliv” i översiktsplanen

Jämförelse med gällande naturvårdsplan

Grönstrukturprogrammet är mer detaljerat än naturvårdsplanen. Naturvårdsplanen täcker hela kommunen och är därför mer svepande och översiktlig.

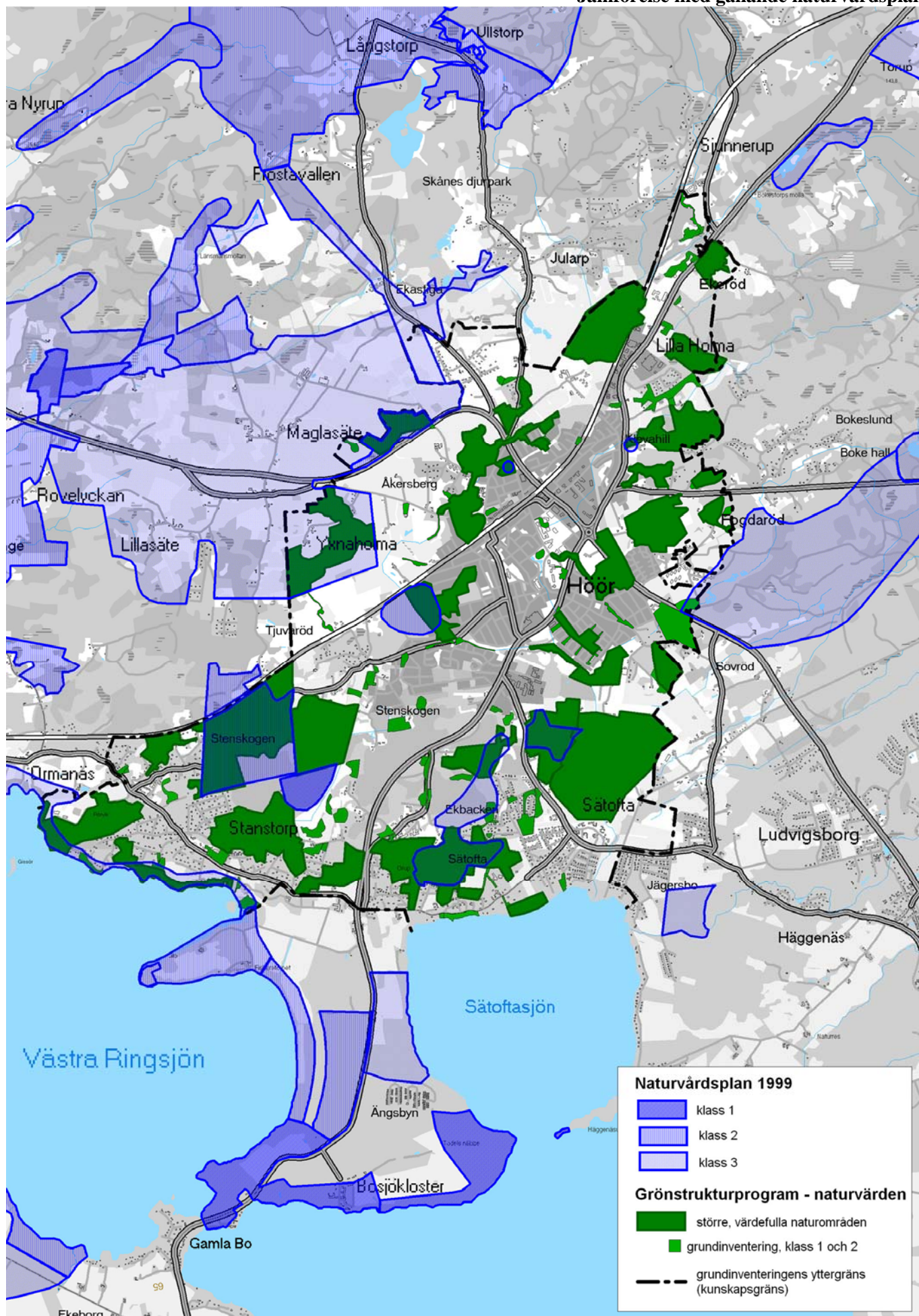
Det förklarar dock bara en del av den bristande samstämmigheten. Flera av de områden som pekas ut i grönstrukturprogrammet har så höga naturvärden att de bör tas med i en kommande revidering av naturvårdsplanen. Dit hör bland annat ädellövmiljöer och hagmarker i Orupsbergets sydsluttning ner mot Ringsjön.

Naturvårdsplanen är antagen år 1999, men baseras i stor utsträckning på en översiktlig inventering utförd av Mellanskånes kommunalförbund (MSK) redan 1990 samt ängs- och hagmarksinventeringen från början av 1990-talet. Sedan dess har mycket ny

kunskap tillkommit. Höörs kommun har genomfört flera olika inventeringar av hotade arter samt den inventering som utgör grund för grönstrukturprogrammet.

Skogsstyrelsen arbetar sedan 90-talet med sin nyckelbiotopsinventering som gett nya kunskaper om skyddsvärd skog.

Under de senaste 10-15 åren har också naturvärden förknippade med trädbärande marker i gränslandet mellan skog och jordbrukslandskap, dvs hagar, igenväxta hagmarker och ädellövlundar uppmärksammas alltmer på ett sätt som inte skett tidigare. Den typen av naturmiljöer är rikt representerade runt Höörs tätort.

Naturvårdsplan 1999

- klass 1
- klass 2
- klass 3

Grönstrukturprogram - naturvärden

- större, värdefulla naturområden
- grundinventering, klass 1 och 2
- grundinventeringens yttergräns (kunskapsgräns)

Jämförelse med gällande detaljplaner

Flera gröna områden är egentligen planlagda för annat ändamål, till exempel bostadsbebyggelse. Dessa områden är rödmarkerade på kartan.

Kartan visar vilka delområden från grönsstrukturprogrammets grundinventering som omfattas av detaljplan. Av kartan framgår också om dessa områden är säkerställda i plan som park eller natur (grönt) eller planlagda för andra ändamål (rött) som till exempel bostäder eller industrimark.

Alla rödmarkerade områden innehåller inte värdefull natur, men i de fall de gör det bör revidering av gällande plan övervägas.

Nedan följer korta kommentarer kring de rödmarkerade områdenas gröna värden, eller avsaknad av gröna värden.

1. Ormanäs

Skogsmark; mest ung lövskog och granplantering med begränsade naturvärden. En mindre yta (röd markering längst åt öster) utgör en liten del av en åsformation med grov, betespräglad bokskog.

2. Bosjökloster 1:29

Liten del av en i och för sig värdefull ädellövskog med rik örtflora. Utgörs av en tomt.

3. Bosjökloster 1:49

Skogsområde med mycket höga naturvärden och stor betydelse för närrekreation. Grov, bok, avenbok, ek. Stort inslag av hålträäd.

4. Sätöftaskolan.

Skogen i norra delen av planområdet bör sparas då den utgör en del av ett större skogsområde med höga värden.

5. Norr om skjutbanan

Större delen av den mark som planlagts för bebyggelse har inga särskilda gröna värden. En eller båda passagerna söderut, mot skjutbanan (se också gröna stråk), borde dock säkras. Den

del av dessa släpp som redan är säkerställd i plan utgörs av en svacka som inte är lämplig som gångstråk.

6. Karlslund

Några fina träd i norra delen, annars inga särskilda gröna värden.

7. Ekhagar på Industriområde Syd

De två östra hagmarkresterna har stora naturvärden medan ekskogen i väster har begränsade naturvärden. Ekhagarna i öster har även sociala värden som kan utvecklas.

8. Klockarebacken

Området har naturvärden, men framförallt stor betydelse för närrekreation.

9. Kapellparken-Berggrenska-kv Anders

I området finns främst sociala värden förknippade med de gröna ytorna. Naturvärdena är begränsade.

10. Gräsmark vid Höörs plåt

Öppen gräsmark längs väg 23. Inga särskilda gröna värden.

11. Grönytor vid kyrkan

De grönområden norr om kyrkan som inte är säkerställda i plan hyser inga särskilda naturvärden eller sociala värden.

12. Västernäs

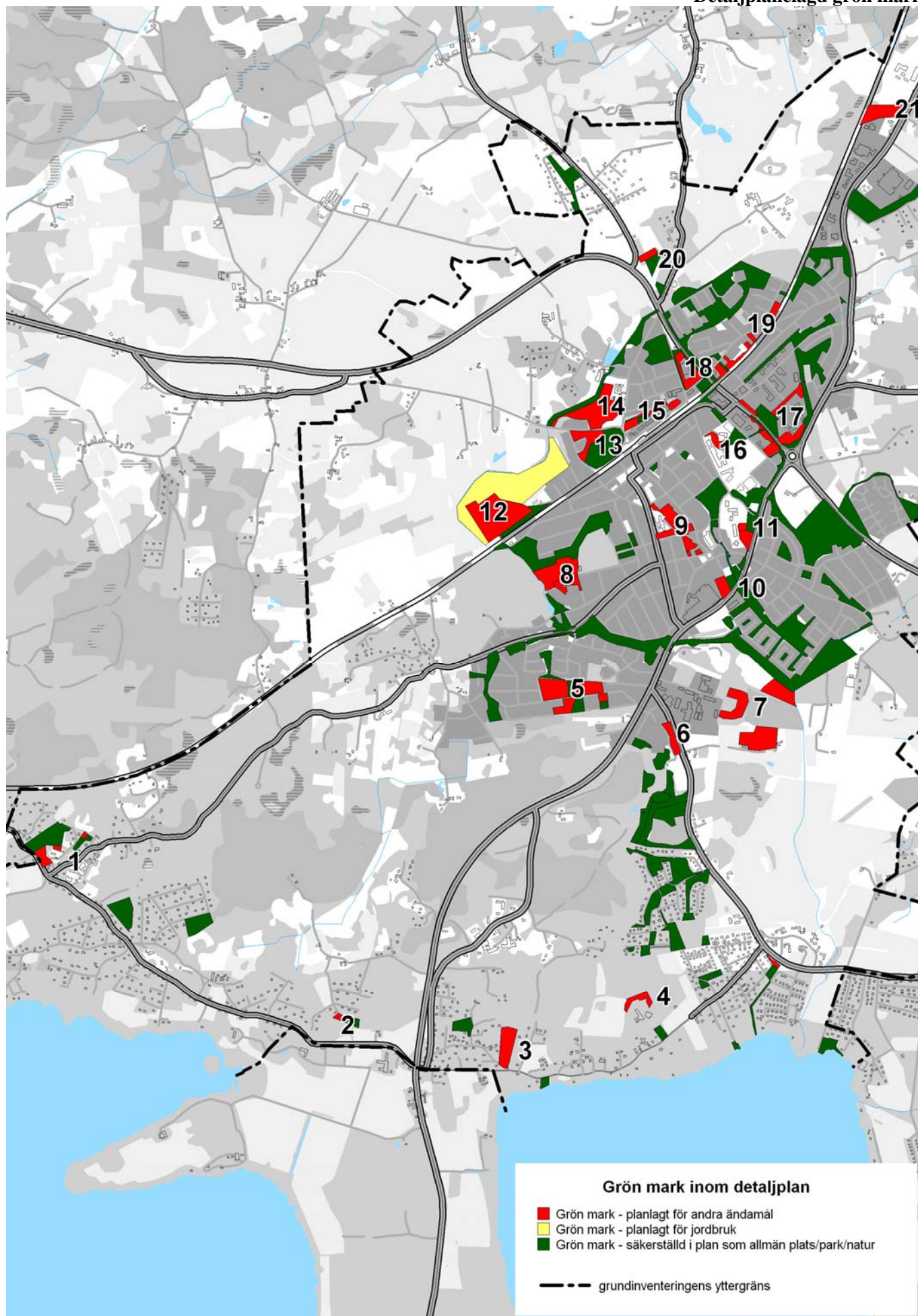
Mest åkermarker. I norra delen av det rödmarkerade området finns en smal slänt med en intressant och artrik skogsdunge

13. Ekeliden/Tjurasjö

Området väster om Tjurasjö utgörs av äldre bok- och ekskog med höga naturvärden och betydelse för hela den övriga miljön kring Tjurasjö.

14. Ekmiljöer vid Åkersberg

Åkersbergs ekhage samt dennas förlängning västerut. Höga naturvärden med grov ek, grov hassel, ihåliga träd och död ved.

15. "Byggland"

Fuktigt skogsparti och gräsmarker. Relativt höga naturvärden med grov björk och död ved, men främst av betydelse som gångstråk och förbindelselänk mot järnvägsstationen och centrum.

16. Åsen vid Älvkullen

Grönområde med främst sociala värden; lek.

17. Grönytor längs väg 13, på industriområdet och vid fjärrvärmeverket

Längs Kolljungabäcken bör en så bred grönyta som möjligt säkras. Övriga grönytor på industriområdet som inte är säkerställda i plan har inga högre värden. Intill fjärrvärmeverket finns en rest av en äldre trädgård samt tall-/björkskog med måttliga naturvärden.

18. Grönytor kring i kvarteret Hälsan

Inga särskilda gröna värden.

19. Grönytor längs järnvägen

Rödmarkerat område vid Stenbocksstigen utgörs av en värdefull ekdunge planlagd som tomtmark. Övriga rödmarkerade grönytor längs järnvägen har inga särskilda naturvärden.

20. Bokskog vid Kvarnbäck/Frostavallsvägen

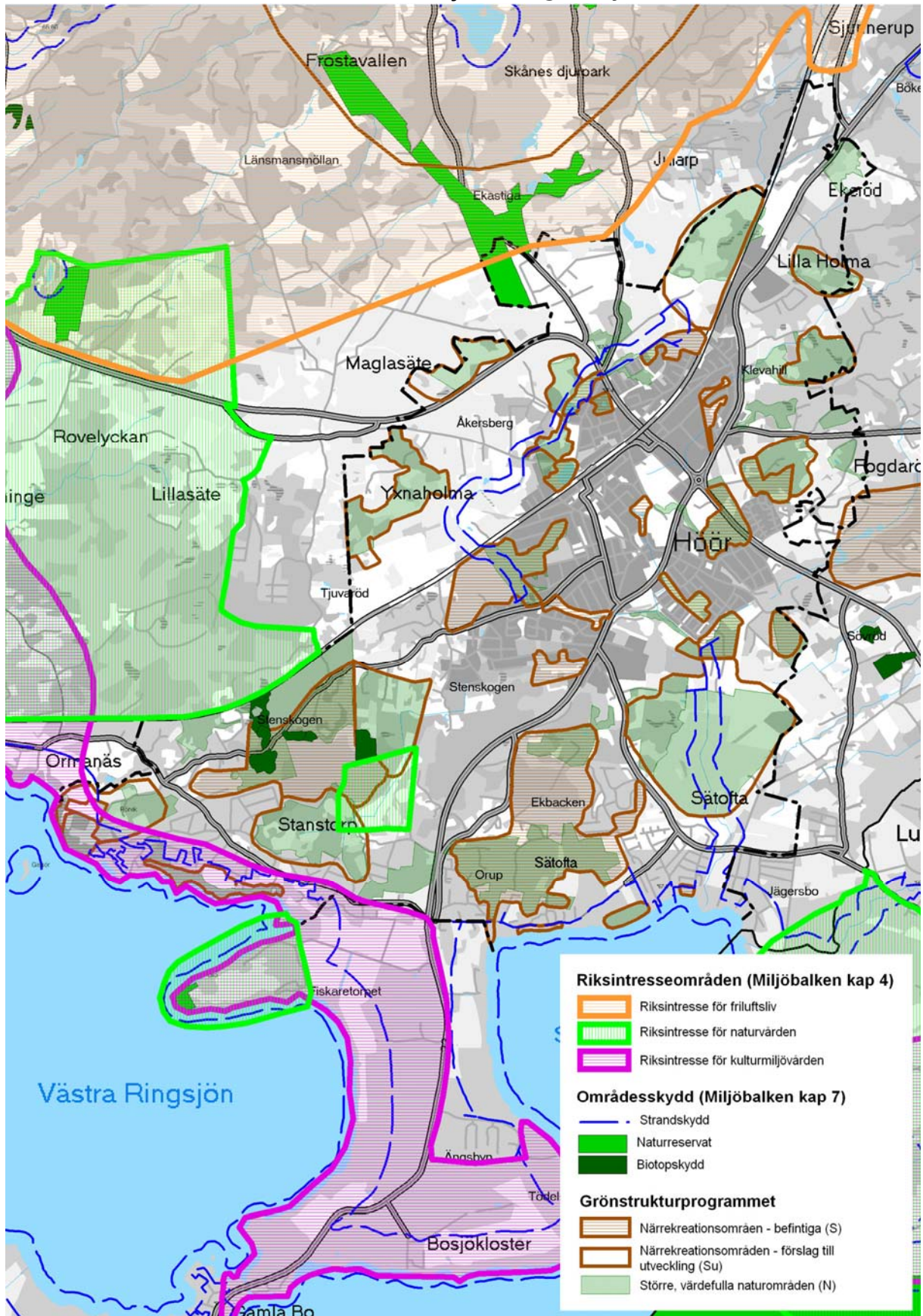
Liten, men värdefull rest av grov bokskog med inslag av ek och körsbär. Till hälften planlagd som tomtmark.

21. Ekdunge på norr

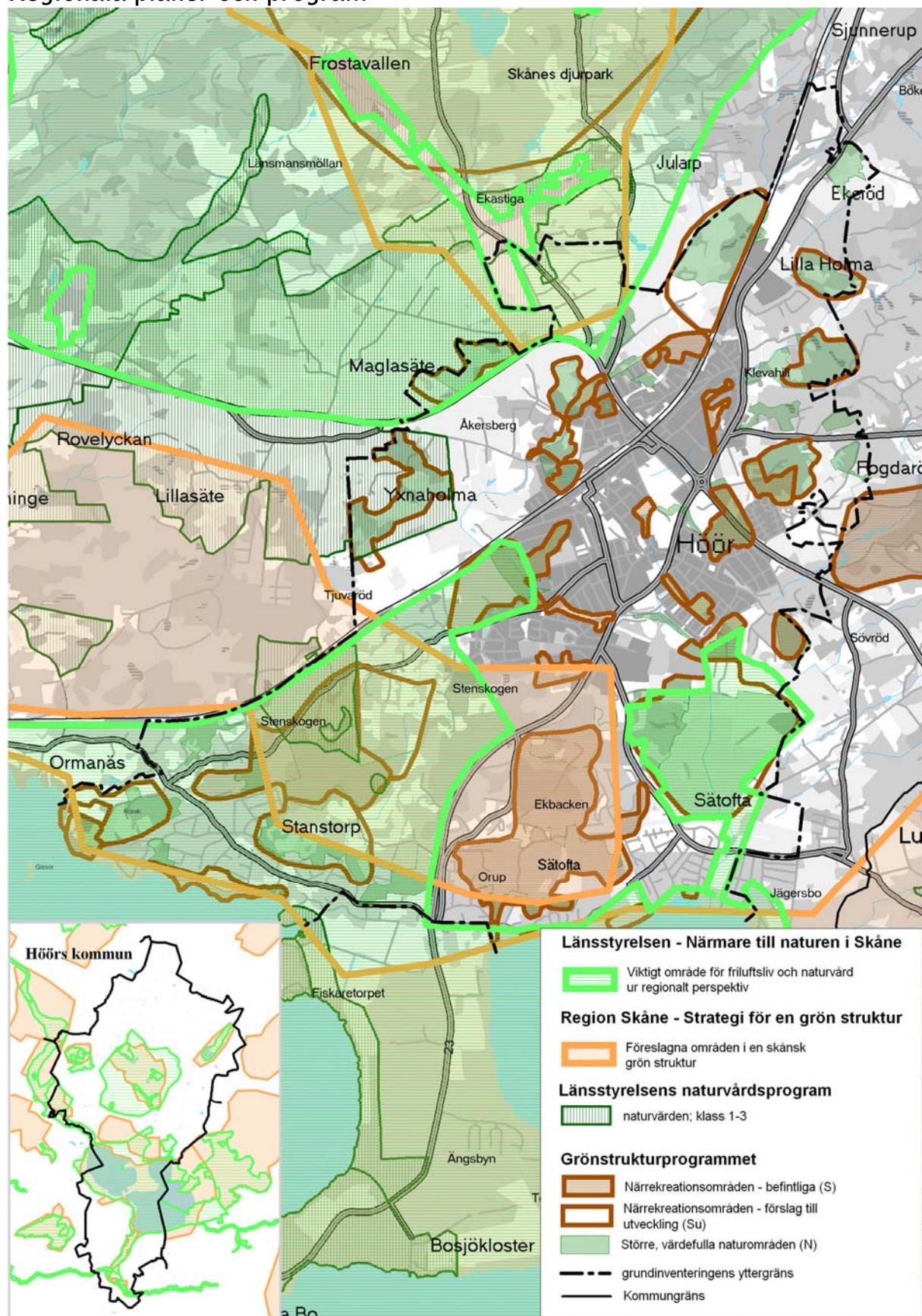
Västra delen utgörs av en hagmarksrest med höga naturvärden främst knutna till trädsnittet. Resten är fd åkermarker. Ligger i den planerade vägkorridoren för nya väg 13.

Skyddade områden samt regionala planer och program

Riksintresseområden samt områdesskydd enligt miljöbalken

Regionala planer och program

Källor

Gröna områden i planeringen. Boverket. 1999.

Närmare till naturen i Skåne – skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård. Skåne i utveckling 2003:60. Länsstyrelsen i Skåne län. 2003.

Strategi för en grön struktur i Skåne. Region Skåne. 2004.

Skog nära människor. Skogsstyrelsen. 1998.

Vår tätortsnära natur. Skogsstyrelsen 2004.

Andra kommuners grönplaner/grönstrukturprogram

Hässleholms kommun. 2002. Grönplan för park- och naturområden i Hässleholms tätort.

Kumla kommun. 2000. Grönstrukturplan för Kumla.

Malmö stad. 2003. Grönplan för Malmö

Täby kommun. arbetsmaterial. Halva Täby grönt – grönplan för Täby kommun.

Historiska kartor

Skånska rekognosceringskartan. 1812-1820.

Höörs socken, akt 37. Höör m fl byar. Laga skifte 1830.

Höörs socken, akt 46. Sätöfta by jämte hemmanet Sövröd. Laga skifte 1838.

Bosjöklösters socken, akt 14. Stanstorp, Orup och Lillö. Laga skifte å utmarken 1839.

Kommuneget material

Översiktsplan. 2002.

Naturvårdsplan. 1999.

Stenskogen i Höör. Natur-, kultur- och friluftsvården, förslag till skötsel och säkerställande. Calle Bergil. GF-konsult. 2005.

Inventeringar

Rödlistade lavar i Hörby och Höörs kommuner. Andreas Malmqvist. 1999.

Skalbaggar, svampar och lavar knutna till gamla ekar i Eslövs och Höörs kommuner. Andreas Malmqvist. Naturcentrum AB 2003.

Vattendragsinventering i Höörs kommun 2005. Höörsån-Kolljungabäcken-Lerbäcken. Richard Nilsson. Höörs kommun 2005.

Naturvärdesinventering av skogsbestånd i anslutning till Höörs tätort. Andreas Malmqvist och Henrik Weibull. Naturcentrum AB 2005.

Inventering av Svampar i några tätortsnära skogsområden i Höör (endast som excel-fil). Sven-Åke Hanson, Ramlösa naturkonsult 2005.

Databaser och annat digitalt material

Naturvårdsprogram. Länsstyrelsen i Skåne län

Nyckelbiotoper och biotopskyddsområden. Skogsstyrelsen

Ängs- och hagmarksinventeringen. Länsstyrelsen i Skåne län

Rödlistade arter. ArtDatabanken

